

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΚΔΟΤΙΚΟ «ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ» ΡΟΣΤΟΒ—ΝΤΟΝ 1935

D 18

17222

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΚΟΛΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΗ

Επικυρωμένο από ΔΚΠ τις ΡΕΟΣΡ

Μετάφρασι κα συμπλήρωσι Γ. ΚΑΝΟΝΙΔΗ

ΤΑ ΣΠΥΔΕΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΤΙΠΟΜΑΤΑ.

ΣΕΛΙΔΑ	ΣΙΡΑ	ΑΝΤΙ	ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΤΙ
26	17	πρόβαλε	πρόβαλε
34	19	τιμα	έτιμα
38	2	κεβιδόνο	κεβιδόνο
49	3 απο κάτω	στο Σοβιετ	στα Σοβιετ
69	15	πείρηγα	πείρηγα
109	7	νικοιριβμένα	νικοιριβμένα
111	11	στο αβγο	το αβγο
118	1	πνο	ίπνο
139	1	φέρντε πλύσι	φέρντε ι πλύσι
139	3	κόχαλ	κόχαλο

Д 18
1722a

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΗ

Επιχειρομένο απ' το ΔΚΠ τις ΡΣΟΣΡ

Μετάφρασι κα συμπλήρωσι Γ. ΚΑΝΟΝΙΔΙ

Εκδοσι τρίτη

ΕΚΔΟΤΙΚΟ

«ΚΟΜΥΝΙΣΤΗΣ»

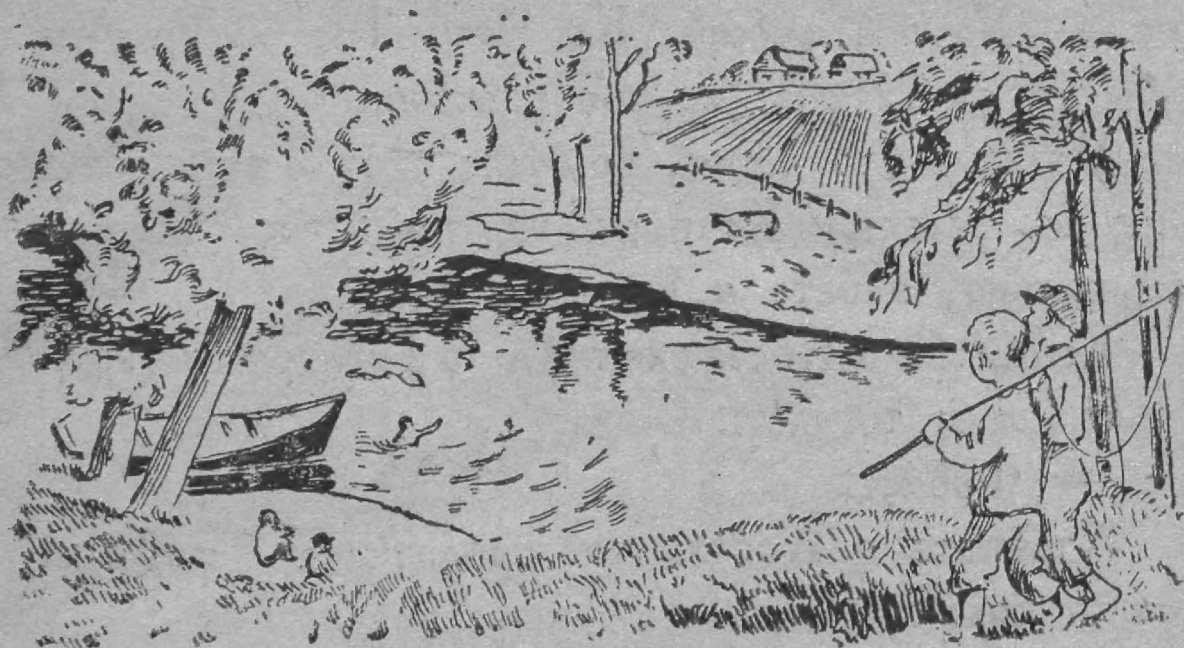
ΡΟΣΤΟΒ-ΝΤΟΝ

1

9

3

5

Το προι.

Ροδοδάχτιλι αβγι
τα θυνα χρισόνι.
Στις μιντούλας το κλαδι
εκσιπνα τ' αιδόνι.
Ραντιζμεν' απ' τι δροσια
τ' άνθι εκσιπνάνε.
Τα κοπάδια χαροπα
στις πλαγιες πιδάνε.

Ο παλικαρας.

Πιγένανε στο δάσος ο Γιάνης κι ο Κόστας. Στο δρό-
μο ο Γιάνης λέγι:

— Κόστα, φοβάσε τυς λίκυς;

Ο Κόστας επενιέτε:

— Να τος φοβάρε; Κε γιατί; Τυς δίνo μια με το
ραβδί-μυ στο κεφάλι κε τυς σκοτόνο.

Μπίκανε στο δάσος. Το δάσος σκοτινο απ' τα δέντρα.
Ίλιος δε φένετε. Κάτο απ' τα πόδια-τυς τρίζυνε τα
κσεροκλάδια, ακύετε ο θρυς τον φίλον.

Κιτάξι γίρο ο Κόστας κε πιάνι το Γιάνι με τα χέρια-τυ.
Ο Γιάνις το λέγι:

— Φοβάρε;

Ντρέπετε ο Κόστας να ορολογίσι το φόβο-τυ κε
κάνι το παλικάρι:

— Κε γιατί να φοβιθο; Μίπος ίμε μικρος;

— Λίκος!

Τρόμακσε ο Κόστας κι άρχισε να φονάξι:

— Μά-α-να!

Γελα ο Γιάνις κε τον κοροιδέδι:

— Γιά-συ Κoστάκι, παλικαράκι!

Ι βροχι.

Βρέχι, βρέχι, τα νερα
καταράχτες τρέχυν.

Φονες, γέλια, τα πεδια
χαρα πυ τιν έχυν!

Στο μπoλκόνι κίτα 'κι
όλα μαζομένα.

Γίρο όλα ι βροχι
τάχι σκεπαζμένα.

Κςένιαστα 'κι καρτερυν
τα νερα να πάψυν,
στο γιαλο να κατεβυν,
γλάρι να πετάκσυν.

Ενιγμα.

Ρεβιδία πνυ δρομυ
χιωδιαν ιορι
μανυ δέν τα ιωερν
με μιονυν ευι

Ι κατεγίδα.

Όταν ήμυνα μικρος, με στίλανε στο δάσος να μαζέ-
ψο μανιτάρια.

Εφτασα στο δάσος, μάζεψα αρκετα μανιτάρια κε
ετιμαζόμενα να γιρίσο στο σπίτι.

Ακσαφνα σκοτινιάσανε όλα γίρο, άρχισε να θροντα κε να
θρέχι. Φοβίθικα κε κάθισα κάτω απο μια μεγάλη θαλανιδια.

Αστραπσε τόσο δυνατα, πυ πονέσανε τα μάτια-μυ κι
ανανκάστικα να τα κλίσο.

Πάνο απ' το κεφάλι-μυ κάτι έτρικξε δυνατα κε θρόν-
τισε. Ιστερα σαν κάτι να με χτίπιζε στο κεφάλι. Επεσα
χάμο κε πλάγιαζα εκι ος ότυ πέρασε ι θροχι.

Όταν σιχόθικα, σ' όλο το δάσος στάζανε στάλαγρα-
τιες απ' τα δέντρα, τραγυδύσανε τα πουλια, έπεζε χαρύ-
μενα ο ήλιος.

Ι μεγάλη θαλανιδια έσπασε κε καπνος έβγενε απ' τιν
κοριφί-τις. Γίρο-μυ βρίσκονταν κομάτια απ'τι θαλανιδια.

Τα ρύχα-μυ ίτανε μυσκεμένα κε κολνύσανε στο κορμί-
μυ. Βλέπο στο κεφάλι-μυ πρίκσιμο, πυ με πονύσε αρκετα.

Βρίκα το καπέλο-μυ, πέρα τα μανιτάρια κ' έτρεκσα

σπίτι. Εχι δεν ίτανε κανένας. Πίρα πσομι απ' το τραπέζι κε πίδισα να κσαπλοθο στο πέτσχο.

Κιρίθικα, κι όταν κσίπνισα, θλέπο πος πσίσανε πια τα μανιτάρια, τα θάλανε στο τραπέζι κε ετιμάζοντε να τα φάνε.

— Τί; χορις ερένα τρότε! — φόναχσα.

— Γιατί κιράσε; Ελα γλίγορα, να φας! — μυαποκρίθίκανε.

Τα μανιτάρια.

Σίχο κίτα απ' το φενκίτι
τα πεδια ομαδικα,
με καλάθια κίνα τρέχυν
με τσαντάκια αφτα.

Κι απ' τα κύτсуρα κι κάτο,
όπου χόρτο χλοερο
κι απ' τυς θάμνους απο κάτο,
μανιτάρια ένα σορο.

Ενιγμα.

*Μικρος εινδ'εμκος βγινε αωο τι γε
ζυγφο βρινε υόμινω αερνι το φορι*

Τα φυντύκια.

Τρία κι, τέσερα δο,
Κε παρέκι ένα σορο

μαζομένα, ενομένα,
κατ' απ' τα φίλα κριμένα
τα φυντύκια τα μικρα,
για κιτάκστε κι πεδια!
— Τρία δο στις φιλοσιες!
— Εχι πέντε, Γιάνι διες!
— Μι το σπάνις το κλαδι,
έτσι κόπσε-τα Κοστι.
Κόβουν πέρνουν τα πεδάκια,
γέμισαν τα καλαθάκια.
Ο Τοτος, κίτα εχι
βρίκε ολόκληρο κλαδι
κε μαζέβι, δε μιλα,
δίναμι δεν έχι πια.
Φονες, χάχανα, κακο.
— Νά ακόμα εχι διο:
φτάνι, φτάνι, ρε πεδια,
όλι πέρατε αρκετα.
Αστε λίγα στο κλαδι
για το σκίυρο τροφι.

Ι έχιδνα.

Μια φορα θερίζανε έχσο απ' τον κίπο. Μ' όλι-μυ τι
δίναμι πετάχτικα πάνο στις στίβες τον χόρτον κε κατρα-
χιλιόμυνα πάνο στο μισοδάτο χόρτο. Ι θεριστάδες ήτανε
μακρια. Ο Μύρος ήτανε κσαπλομένος πάνο σε μια στίβα κε
ροκάνιζε κόκαλο. Κυθαριαζμένος στο άκρο τις στίβας τον
κίταζα. Ακσαφνα κάτι κρίο κε γλιστερο άνκιχσε το χέρι-μυ.

Πίδισα. Τί να δο; Πελόρια έχιδνα θγίκε απ' το χόρτο, σικόθηκε πάνο στην υρα κε ήταν έτιμι να μυ επιτεθι. Αντι να φίγο, στέκυμε εκι σαν απολιθομένος κε το φίδι με κιτάζι με τα άχρομά-τυ μάτια.

Ακσαφνα, πίδα ο Μύρος απ'τι στίθα-τυ κε ορμα απάνο στην έχιδνα. Κατακσέςχισε το φίδι με τα δόντια κε το καταπάτιζε με τα πόδια-τυ. Το φίδι δάνκανε το σκίλι στι μύρι, στο στίθος, στην κιλια. Μα πολι γρίγορα τα κομάτια τυ φιδιου, σκορπιζμένα θρίσκονταν πάνο στα χόρτα. Ο Μύρος έγινε άφαντος. Μόλις τότε μυ ίρθει φονι: άρχισα να φονάζο κε να κλέο. Ετρεχσαν ι θερι-στάδες κε με τα κερεντιά-τους κατασιντρίψανε τα κομάτια τυ φιδιου, πυ σπαρταρύσαν' ακόμα.

Ο Μύρος μόλις ίστερα απο δέκα μέρες γίριζε στο σπίτι. Ιταν αδίνματος, λεπτος, μα ιγυς. Ο πατέρας-μυ ίπε, πως ι σκίλι με ιδιέτερα χόρτα γιατρέθοντε απ' τα δαν-κόματα τις έχιδνας.

Το τόπι.

— Τοπάκι-μυ όμορφο, πύ όλο πιδας,
πύ τρέχισ πές-μυ, πάλι πύ πας;

— Στο κεφάλι τυ σκιλιω,
στιν υρα τυ γυρυνιω.

— Α, όχι, στάσυ! σκέψυ καλα,
δεν ίνε πεγνίδια, τόπι-μυ αφτα.

Θα σπάσις πάλι κána γιαλι
κε θα τιν πάθυμε κ' ι διο μαζι.

Ενιγμα.

*Πιζμονας με υιχαρας
τον χτυωανε ε μιυρι
Την ετια αν ροζας
ωαραφνυτισε ωχι!*

Το κολίμπι.

— Ελάτε, πεδια, να μαγιρέψουμε ψαρόσυπα.

Τα πεδια ανάψανε φωτια, θάλανε απάνο το καζανάκι-τυς κε κατεθίκανε να κολιμπίσουν. Κολιμπύσανε σαν δελφίνια. Κινιγύσε ένα το άλλο. Μονάχα ο μικρος Πέτρος δεν ίκσερε να κολιμπα.

— Θα πάμε στο σπίτι πλέοντας με τα σανίδια —
ίπε ο Στέφανος.

— Ο Πέτρος δεν κσέρι να κολιμπίσι, εκίνος ας φέρι τ'ανκίστρια στο σπίτι.

— Αχως εκι ζβελτοςίνι. Με τα σανίδια κ'εγο μπορο να πλέψω.

— Καλα. Κρίθυμε τότε τ'ανκίστρια στους θάμνους
ος άβριο.

— Καλίτερα θα κάνις να πας πεζος, Πέτρο, γιατι μπροστα θα θρις θαθυλόματα μεγάλα, — ίπε ο Στέφανος.

— Γιατί τα θάλατε μαζί-μυ; Πιάνουμε απ'το σανίδι
κε θγένο.

Πλέψανε.

Ο Πέτρος δεν έρμινεκε πίσο απ'τους άλυσ. Μα νά,
άκσαφνα αναποδογίριστηκε το σανίδι κε ο Πέτρος κυνόν-
τας τα χέρια θρέθηκε στα νερα.

Επλεψε μακρια το σανίδι κε το νερο τον εσχέπασε.

Πιδίζανε τα πεδια απ'τα σανίδια-τους, θγάλανε τον
Πέτρο κε θγίκανε μαζί-τυ στο ακρογιάλι.

Ο Πέτρος κίτονταν σαν πεθαμένος.

— Κυνίστε-τον πεδια, τινάκστε-τον.

Ο Πέτρος άνιχε τα μάτια κε ζίκοσε το κεφάλι.
Τότε μόλις θιμιθίκανε τα πεδια τα σανίδια-τους. Κιτάζουν,
τί να δυν; ανιχτίκανε τα σανίδια-τους στο πέλαγος.

— Εχς ετίας-συ χάσαμε όλο το στόλο-μας, — ίπε
ο Στέφανος.

— Κίτα, στο εκσις να μάθις να κολιμπας, — ίπανι ι άλι.

Το τάγμα στο λάγερ.

Στο λιθάδι κίτα,

πίσο κάτω κι —

πολιτία μεγάλη,

κι όλι απο πανι.

Ανεμος περνάι

όλιν τιν κυνάι.

Σπιτάκια ασυθάτιστα

κε μίτε θαμένα,

με σκινι στους πάσαλυσ

μονάχα δεμένα.

Καραθάκια φτεροτα

λες πετύνε στ'αψιλα.

Δρόμι-λοχσοτι,

κάτικι-γυμνι.

Ιν'αφτο το θάμα,

τον μικρον το τάγμα.

Βοιθι.

— Σίνεφα, σίνεφα μάθρα!

Βιαστήκανε ι κολχόζνικι να μαζέψυνε το χόρτο κε

να το βάλυνε στ'αμάκσια. Κιτάζουν — απο μακρια τρέχυνε πεδάκια με κόκινες γραβάτες.

— Γιά-σας, σίντροφι! — αντιλαλίσανε ι φονέ-
τους. — Ιρθαμε να σας βοιθίσουμε.

— Ιρθατε στην όρα, παλικάρια!

Ι δυλια θράζι. Φορτόνυνε τ'αμάκσια.

— Ελάτε μερικι στο αμάκσι να μας βοιθίσετε.

Ο μπάρμπα Ζάχος ανεβάζι στο αμάκσι διο πεδια.

— Πατίστε καλα το χορτάρι, έτσι, πυ να χορέσι
περισσότερο χόρτο.

Βοιθίσανε τα πεδια κε έτσι κατορθόσανε να φορτό-
σουνε τ'αμάκσια προτυ ν'αρχίσι ι βροχι.

Το περιβόλι.

Με τα μακρυλα μυστάκια
το κρομίδι κίτα 'κι.

Το εδάνκασες, τα δάκρια

σῦτρεκσαν νερόσιρμι.
Το κοτσάνι παραπέρα
θαρελάκι στρονκιλο·
γερές ρίζες, άσπρα — χιόνι —
φίλα δίχος μετροίμο,
τόνα στ'άλο καθιζμένο,
τόνα απ'τάλο σκεπαζμένο.
Παρακάτο στ'αβλακάκια
μεγαλόνουν τ'ανκυράκια.
Ανκυράκια — όχι δα!
Ίνε σπίτια, σπίτια αφτα!
Στο καθένα-τους κλιζμένι,
σπόρι εκι φιλακιζμένι.
Κλιδαρια μίτε κλιδι,
μα δε φέβγυν απο'κι.
Παραπέρα ι ντομάτες
ροδομάγυλες, κιλάτες.
Ζυμερές σαν το σταφίλι
ολοκόκινες σα χίλι.

Ενίγματα.

*Σε φημαι μια μαβρομύια
με ι ωρευσινδεί τις στι στρατα*

*Πορτα δεν έχει μίτε φενιιτι
μα έχει ανδράνη ωχιδος το πωτι*

Το περιβόλι-μας.

Όλο το καλοκέρι μας έτρεφε το περιβόλι-μας. Μα κε για το χιμόνα μας έδοκε αρκετες προμήθειες.

Πολι νορις στις αρχες τυ Μάι, αρχίσαμε να κόβουμε απο κι τα πρότα κρεμίδια Τα τρόγαμε με τα χαψια, το ψορι, τις πατάτες (καρτόφια).

Γρίγορα αρχίσανε να οριμάζυνε τ'ανκυράκια. Νόστιμα κε δροσάτα τ'ανκυράκια. Τα τρόγαμε το μεσιμέρι στο γέδμα, κε το βράδι στο δίπνο.

Ιστερα έγιναν ι πατάτες. Βγάζουμε τις νέες πατάτες, τις πλένουμε καλα κε τις ψίνουμε. Νόστιμες ίνε ι βραζμένες πατάτες, ι καλοτιγανιζμένες κάνουν κριτς, κριτς.

Κοκινίσανε κε ι ντομάτες. Νόστιμες, ζυμερες! Καλες ίνε στι ζύπα, μα κ'έτσι με τις πατάτες να τις τρος, κριτς, κε με το ψορι ακόμα θυτόντας-τες στ'αλάτι.

Ιρθε ο Σεπτέμβρις. Πρέπι να μαζέψουμε όλι τι σοδια απ'το περιβόλι. Προτ' απ'όλα τις ντομάτες. Ντελικάτες αφτες — φοβύντε πολι τιν παγονια. Βγάλαμε τα κρεμίδια, τα δέσαμε πλεκσύδες κε τα κρεμάσαμε πάνο απ'το πέτσχο, για να κσεραθύνε. Αν δεν κσιρένυντε καλα, χαλνυν.

Κυθαλίσουμε τα ρέφανα, τα καρότα, τα κοκινογύλια στο υπόγιο. Τα σκεπάσαμε εκι με στεγνο άμο.

Ιστερα θγάλαμε τις πατάτες, πυ ίχαμε αρκετες. Ο κερως ίτανε καλος κε ι πατάτες στεγνες, γι' αφο τις κυθαλίσουμε κατ'εφθίαν στο υπόγιο.

Κυθαλίσουμε τις πατάτες κε καταπιαστήκαμε με τα λάχανα. Κόψαμε κε αλατίσαμε τα περισσότερα, μα κε αρκετα κρεμάσαμε στο υπόγιο, για να έχουμε φρέσκα λάχανα το χιμόνα.

Εφοδιαζμένοι με όλα τώρα — δε φοβύμαστε πια το χιμόνα.

Ενιγμα.

*Μεγαλη ι μιτα εν τν Τοτο
οϊων ιι αν γερνι τρ ιι νερο*

Τις κορφες ίτε τις ρίζες.

Τον παλιο κερο κανένας δε φίτεβε πατάτες. Μα ύτε ίκσεραν αν ιπάρχυν.

Διάβασε κάπιος πομέσσικος, προς μακρια, πολι μακρια πίσο απ'τον οκεανο ιπάρχυνε κάτι όσπρια, πυ τα λένε πατάτες. Παράνκιλε πατάτες κε τις φίτεψε στο περιβόλι-τυ.

Βλάστισε ι πατάτα μεγάλι κε φυντοτι, γεμάτι φίλα κε λυλύδια.

Πέσχανε τα λυλύδια. Στον τόπο-τους παρυσιαστίκανε κάτι στερεα στρονκιλα σφεριδία, ος ένα καρίδι.

Μαζέψανε τα σφεριδία αφτα κε τα καθυρδίσανε με το βύτιρο.

Προσχάλεσε ο πομέσσικος τυς γνωστύς-τυ, τυς φιλέβι με το νέο φαγι. Βάζυν ι μυσαφίριδες τα στρονκιλα καθυρδιζμένα σφεριδία στο στόμα-τους, τα μασύνε κε κσινίζυνε τα μύτρα. Δοκίμασε κι ο ίδιος ο νικοχίρις. Πικρα τα στόματα όλον απο τέτιο φαγι. Θίμοσε κε ίπε:

— Κσεριζόστε-τα όλα κε πετάκστε-τα στα σκυπίδια.

Βγάλανε τα φιστα τιν άλι μέρα. Βλέπυνε στις ρίζες-
τους κόνδιλι.

— Δεν τα ψίνουμε! — ήπαν.

Πσίσανε τους κόνδιλυσ. Δοκιμάσανε το νέο φαγι,
τους άρεξε.

Άρεξε κε στον πομέσσιχο:

— Τί τρελος πυ ήμε! — ήπε. — Επρεπε να μαζέ-
ψο τις ρίζες κε όχι τις κορφες.

Ενιγμα.

*Πρασινω ωινω στις βραγιες φιστο.
φιστα με υχαδια υ'ι ριζες βαδια
Μα αν υνραστις ιαν πιαωσις θα βρις
μαυριγες υχατες υατο υι.....*

Τ'αγριόχορτα.

Σαν κλεφτάκια, κριφα
τ'αγριόχορτα νά,
στα καρότα ορμυν'
τις βραγιες πλιμιρυν:
χρισολάχανα εκι
κι αγριάδες — εχτρι.

Νά γι' αφοτο στο περιβόλι
με φτιάρια πάμε όλι,
σκαλιστίρια κε τσαπια.

Τα ζιζάνια απ'τι βραγιά
να πετάμε όκσο όλα,
τιν αγριάδα προτ'απ'όλα.
Να σοθύνε τα καρότα,
τα ρεβίθια απ'τα χόρτα,
κε το λάχανο πικνο,
να φιτρώσι κε χοντρο.
Τ'αγριόχορτα — ρακρια
να σοθύνε τα καρτόφια,
τα φασόλια, τα κυκια,
να γεμίζουμε σακια.
Μπόλια να φάμε όλι,
στο χοριο δο κε στιν πόλι.

Ι λαχανοκάμπιες.

Πολες πεταλύδες πετύνε στις κίπους κε στα περιβό-
λια-μας. Πανόρια στον ήλιο τα πολίχρομα κε παρδαλά-
τους φτερύγια! Κε όμος πολες απ'αφτες μας προκσενύ-
νε μεγάλη ζιμία. Απ'τα αβγυλάκια τον πεταλύδον θγέ-
νυν ι κάμπιες. Ι κάμπιες αφτες τρόνε τα ζαρζαθάτια
στις λαχανόκιπους, θλάφτυν τα δέντρα στις κίπους. Κά-
ποτε ι κάμπιες ίνε πάρα πολες.

Μια φορα το τρένο στο μέσο τυ δρόμου άρχισε να
κινίτε ολοένα πιο αργά. Επιτέλως σταμάτισε όλος
διόλυ. Βγίκανε ι επιβάτες απ'τα βαγόνια, να δύνε τί
τρέχι. Τί να δύνε! Όλος ο δρόμος σε μεγάλη απόστα-
σι ίτανε σκεπαζμένος με πικνο στρόμα απο μεγάλες
κάμπιες.

Ι τροχι τυ τρένου τις πατίσανε στρόματα ολόκληρα,
μα γλιστρίσανε πάνο απ' τις ράγες κε γιρνύσανε στον
τόπο-τους. Το τρένο σταμάτισε.

Αφτες ήταν ι λαχανόκαμπιες. Απ' τις διο πάντες τυ
σιδερόδρομου βρίσκονταν απέραντι λαχανόκαμπι. Μα αντι
λάχανα φενότανε εκι ολόγιμνα φιλοφαγομένα κοτσάνια.
Ι κάμπιες φάγανε όλα τα λαχανόφιλα. Τώρα περάσανε
σε αλο μέρος ανένκιχτο ακόμα.

Ι κάμπια.

Ολι τιν όρα κε τον κερο,
πάνο στο φίλο το δροσερο,
ι κάμπια κάθετε κι όλο δυλια,
δίχος ανάπαφσι, εκι καρια.
Μπόλικο βρίσκι φαγι εκι πέρα
κε τρόγι όλο, νίχτα κε μέρα.
Κε τρόγι λέμαργα κε πιναζμένα
φίλο δεν έμινε στο θάμνο ένα.

Στρονκιλι,

παχια, χοντρι
ι δυλιά-τις — το φαγι.

Τρόγι κε παχένι,
ποτες δε χορτένι.

Ο βρούχνος.

— Βρούχνος! βρούχνος σκοτόστε-τον, — φονάζυνε
σιχνα τα πεδάκια.

Πύ να κσέρυν, πος ο θρύχνος ίνε φίλος τυ ανθρώ-
που. Ζιμία καμία δε μας κάνι —
φτάνι να μι τον πάρουμε
στα χέρια. Όλο το σόμα τυ
θρύχνυ ίνε σκεπαζμένο απο
κύτσες (σπιρια). Απ'τις κύτσες
αφτες βγένι κάτι φαρμακερο
ιγρο. Απ'το ιγρο αρτο κνί-
θετε το δέρμα.

Τιν ιμέρα κινάτε κάπυ σε ιγρο κε σκοτινο μέρος.
Περιμένι εκι το βράδι. Βγένι τότε για κινίγι.

Νά, σίρθικε απο κοντά-τυ σκυλίκι ίτε κάρμπια. Τιν
ίδε ο θρύχνος κε σα γάτα τιν παραμονέβι. Κρίθετε κε
πιδάι. Νά, σάμπος κάπιος κροτάλιζε με τα δάχτυλα κε
το σκυλίκι χάθικε. Δε μπορις να καταλάβις πιός κρο-
τάλιζε. Κροτάλιζε ι γλώσα τυ θρύχνυ. Παράκσενι ίνε
ι γλώσα τυ θρύχνυ. Ίνε προσαρμοζμένοι μέσα στο στό-
μα-τυ όχι με το πισινο, μα με το μπροστινο άκρο. Το
πισινο άκρο τις γλώσας-τυ ίνε ελέφτερο. Ο θρύχνος τι
ρίχνι προς τα έκσο. Ίνε σκεπαζμένοι όλι με γλιόδικο
σάλιο. Ο θρύχνος έφκολα βρίσκι τιν τροφί-τυ. Δίνι μια
με το πόδι-τυ στο σκυλίκι ί στο έντομο κε το τραθα
στο στόμα-τυ. Κλίνι ίστερα τα μάτια κι αρχίζι να το
καταπίνι. Το καταπίνι κε κιτάζι κσανα, πιόνα ακόμα να
πιάσι.

Κσολοθρέβι όλι τι νίχτα κάρμπιες, σκυλίκια, κοχλί-
δια, νιχτερινα έντομα, — τα βλαθερα έντομα τον περι-
βολιον, τον κάρμπον, τον λιθαδιον, τον κίπον.

Ι θρύχνι ίνε φίλι τον ανθρώπον. Προφιλάκστε τυς
θρύχνους.

Ο κίπος.

Εφτασε τέλος η ώρα,
Γιάνι, Κόστα, τί χαρά!
Οριμα τα μίλα τώρα,
χίτα, πάνο στα κλαδία.
Τα κοχίμελα γεράτα
κι απο μέλι πιο γλικά
τα κιδόνια μιροδάτα,
τ'αχλαδάκια ζυμερα.
Μας κιταν, παρακαλάνε:
κόψτε, πάρτε-μας ταχια.
Πια η ρίσχι¹ δε βαστάνε
τα μεστά-μας τα κορμια.
Κόβι ακύραστα το χέρι
κε γερίζουν τα σακια.
Αδικα το καλοκέρι
δε φιλάγαμε πεδια.

¹ Κοντσία.

Το κσένο κλαδι.

Μεγάλονε στο δάσος άγρια μιλια. Ιρθε στο δάσος ένας κιπυρος, τιν ίδε κε ίπε:

— Ομορφο δεντράκι, θα μυ χριαστι.

Εσκαπσε προσεχτικα, έβγαλε τι μιλια, χορις να πιράκσι τις ρίζες-τις. Τιν έφερε στον κίπο-τυ κε τι φίτε-πσε στο φιτόριό-τυ.

Τιν άλι χρονια κατέδικε στο φιτόριο κε με το πσα-λίδι-τυ το στραβο έκοπσε όλι τιν πράσινι κοριφι τις μι-λιας. Αφίκε άθιχτο μονάχα το κορμί-τις. Το κορμί-τις το χάρακσε απο πάνο κε στι χαραμάδα έμπικσε νέο θλαστάρι απο ίμερι μιλια. Ιστερα σκέπασε τι μιλια με στόκο (ζαμάζκα) κε τιν έδεσε με πανι. Ιστερα έφρα-κσε τα γίρο-τις με μικρα παλύκια κε έφιγε.

Σαν μαραμένι φενότανε ι μιλια, μα ίτανε δυνατε κε νέα. Γρίγορα ανέλαβε. Κε το κσένο κλαδι μεγάλονε μαζί-τις. Ρυφα το κσένο κλαδι το χιμο τις μιλιας κε μέρα με τιν ιμέρα μεγαλόνη: θγάξι μπουμπύκια, φίλα κάθε μέρα κε περισσότερα. Απλόνη νέα κλαδια, νέα θλαστάρια.

Ιστερα απο τρία χρόνια γέμισε ι μιλίτσα με ασπρο-κόκινα λυλύδια.

Πέσανε τα ασπροκόκινα πέταλα, κε στο μέρος-τους φανίκανε ι πράσινες οοθίκες. Απ'τις οοθίκες το χινό-πορο σχηματιστίκανε τα μίλα. Μα όχι τόρα αγριόμιλα, αλα μεγάλα, κόκινα, γλικά μίλα.

Κε τόσι καλι γένικε ι μιλίτσα, πυ κι απ'άλυς κί-πυς ερχότανε να πάρυν θλαστάρια απ'αφτι για εμβο-λιαζμο.

Δος τα σπέρματα στ'ιν Ανα
δος το φλύδι στ'ι Χοιζάνα,—
τιν καρδύλα στ'ον Τοτο —
κε σε μένα το μισο.

Στον κίπο τυ Μιτσύριν.

Ο Μιτσύριν ήτανε κσακυζμένος κιπυρος. Εκανε διάφορα
πιράματα, για να θγάλι νέες ράτσες κε νέα ίδι φυτον.
Προσπαθύσε να καλιεργι καλα ίδι καρποφόρον δέντρον κε
φυτον, πυ να μι φοδύντε το κρύο.

Νά, μια θραγια απο θά-
μνυς. Μα δεν ίνε θάμνι αφτα.
Ίνε δεντράκια-νάνι. Απιδιες μι-
κροσκοπικες. Εφκολότερα μπορι
κανένας να μαζέψι τυς καρπυς
απ'τα δεντράκια αφτα.

Κε ι περιπίσι-τυς ίνε έφκο-
λι. Νά, ένα κλαδάκι με φίλα
αγριοκερασιας. Ι καρπι όμος ίνε
θισινιας. Σε κάθε μίσχο σινίθος δεν ίνε παραπάνο απο
διο θίσινια, μα δο πέρα θα δίτε
50-60 θίσινια! Απ' τιν αγριοκερα-
σια κε τι θισινια ο Μιτσύριν μας
έδοσε νέο καρποφόρο δέντρο.

Νά-το, το δεντράκι τις θισι-
νιας. Δε μεγαλόνι αφτο στον κίπο,
μα σε γλάστρα μέσα, πάνο στο τρα-
πέζι. Αφτα τα μικροσκοπικα δέντρα
ίνε γεμάτα απο μεγάλυς ζυμερυς

καρπυς. Τα δειντράκια αφτα δε χριάζοντε πολι μέ-
ρος, μα καρπυς δίνυν μπόλικυς.

Ιπάρχυν τέτιες μιλιες στον κίπο τυ Μιτσύριν, πυ
φοβύντε ι φίλακες τυ κίπυ να πλαγιάζυν κάτο απ' τα
κλαδιά-τυς. Μπορι να πέσι κανένα μίλο απ' τι μιλια κε
να ριχοθυν απο κι με μεγάλο πρίκσιμο.

Για να βαστάκυν ένα τέτιο μίλο πρέπει ν'ανίκυνε
πλατια κε τις διο τις απαλάμες-τυς.

Στον κίπο τυ Μιτσύριν καλιεργύνε διάφορες μυριες
πυ ι καρπί-τυς ίνε μεγάλι κε ζυμερι.

Ι μαλίνα (βατόμυρο) ίνε τέσαρες φορες μεγαλίτερι
απο κίνι, πυ κσέρυμε εις. Στερει ι καρπι δε φοβύντε
τι μεταφορα, δεν παθένυν τίποτε.

Πολα οφέλιμα κε ενδιαφέροντα πράματα μπορι να μάθι
κανις εκι πέρα. Γι' αφτο κε κάθε χρόνο πολι κιπυρι πάνε
στον κίπο τυ Μιτσύριν για να δύνε πος μεγαλόνυνε τα
νέα ίδι τον φρύτον, τον ζαρζαθατικον, τον θαμνόκαρπον.

Ο Μιτσύριν πέθανε στις 7 τυ Ιύνι τυ 1935.

Ο μικρος φίλακας.

Το καλοκέρι ίνε στο έβγα-τυ. Στον κίπο τυ κολ-
χοζ κσεχορίζυν ανάμεσα απ' τα φίλα μεγάλα κε ζυμερα
τα μίλα, τ'απίδια.

Κάθε νίχτα ο μπάρμπα Γιάνις φιλάγι τον κίπο. Κά-
θε βράδι, προτυ να κσεκινίσι απ' το σπίτι, ο Κόστας τον
παρακαλι:

— Πάρε κ'εμένα μαζί-συ, παπυ, να φιλάκσο μαζί
τον κίπο.

— Δε θα βαστάκσις, ζαγαράκι-μυ, θα κιμιθις, —
λέγι ο παπυς.

— Δε θα κιμιθο, παπυ, πάρε-με! — επιμένι ο Κόστας.

Επιτέλως ο παπυς συμφώνισε.

— Καλα, πάμε! Να δόμε, πός θα φιλάκσις!

Ισιχία στον κίπο. Βγήκε το φενκάρι. Ο παπυς μπήκε στην καλίθα-του κ'έδοσε παρανκελία στον Κόστα να τον φονάκσι, αν ακύσι κάτι.

Αρχισε ο Κόστας να σκέφτετε, πως άθριο θα διγιθι σ'όλα τα πεδια, πως δεν κιμήθηκε όλι τι νίχτα, φιλάγοντας τον κίπο.

Σκεφτότανε ο Κόστας κιτάζοντας το φενκάρι. Κίταζε, κίταζε, κε το φενκάρι τυ φενότανε τόρα σαν ένα μεγάλο κίτρινο πεπόνι. Προσπαθι να το πιάσι, απλόνι τα χέρια, τεντόνετε, μα να το φτάσι δε μπορι.

Ακσαφνα τονε σπρόχνη κάπιος!

— Θαβμάσιος φίλακας!

Αχύι ο Κόστας τι φονι τυ παπυ.

— Τί τρέχι;

Πιδά απ'τι θέσι-τυ ο Κόστας τρίβοντας τα μάτια.

Κιτάξι, μπροστά-τυ στέκετε ο παπύς-τυ κε στον υρανο ίνε πια ο ήλιος κε όχι το φενκάρι. Γελα ο παπυς κε όλο λέγι:

— Φίλακας, μα φίλακας πρότις!

Ι απρόσκλιτι μυσαφίριδες.

Το καλοχέρι ι λαγι δε μπένυνε στους κίπυς. Αλο πράμα το χιρόνα.

Πινάσανε το χιρόνα ι λαγι. Ζιτίσανε, ζιτίσανε φαγι παντυ, μα δε θρίκανε πυθενα κε μπίκανε στον κίπο.

Νέες μυλιες μεγαλόνανε στον κίπο. Ετρεκσαν εκι ι λαγι κι αρχίσανε να τις κσεφλυδίζυν. Απο μερικες μυλιες φάγανε όλο το φλιο γίρο στον κορμο.

Θάρθι ι άνικσι, θ' αρχίζουν κσανα τα δουλιά-τους ι ρίζες τις μυλιας. Θ' αρχίζουνε να ρυφύνε το χιμο απ' τι γι κε να τον στέλνυνε πάνο στα φίλα.

Τα φίλα πάλι θ' αρχίζουνε να μαζέβυνε τροφι κε μέσον το φλιο να τι στέλνυνε κάτω στις ρίζες. Θα φτάσι ι τροφι ος το μέρος

το φλιο, πυ φάγανε ι λαγι. Παρακάτο να προχορίσι αδίνατο. Ο δρόμος ίνε κομένος. Περιμένυν ι ρίζες τροφι απ' τα φίλα, μα ι τροφι δεν έρχετε. Θα κσεραθυν αφτες κε το δεντράκι όλο θα μαραθι.

Πός να προφιλαχτι το δεντράκι απ' τυς λαγυς;

Ι κολχόζνικι τιλίκσανε τα δέντρα με άχιρα.

Μα έφκολα ι λαγι πετάκσανε κάτω το αχιρένιο τίλιγμα. Κε μέσα στα άχιρα φκιάσανε τις φολιές-τους τα ποντίκια. Αρχίσανε να ροκανίζυνε το φλιο κοντα στις λαγυς κε τα ποντίκια. Αρχίσανε να περιτιλίζουνε τα δέντρα με κλαδια έλατυ. Αφτο βοίθισε. Ι λαγι φοβιθίκανε τα ανκιλόματα απ' τις μιτερες βελόνες το έλατυ κε δεν ανκίκσανε το φλιο.

Σε άλλο κολχοζ κάνανε πικνο φράχτι γίρο-γίρο στον κίπο. Πιδάνε ι λαγι γίρο απ' το φράχτι, μα δε μπορύνε να μπύνε στον κίπο. Κε έτσι μίνανε σόα κε ακέρεα τα δέντρα.

Ι πιςτι φίλακες.

Σ' ένα χοριο ήταν τόσι πολι κίπι, πυ ολόκληρο το χοριο φάνταζε σαν ένας μεγάλος κίπος. Ανθύσανε τα δέντρα τιν άνικσι, κε στα πικνα κε πράσινα φιλόματα τον κλαδιόν-τους κελαιδύσανε τα πυλια. Παντω ακυότανε ιχιρα τραγύδια κε έφθιμι κελαιδιζμι. Κε το χινόπορο σαλέβανε ανάμεσα στα φίλα μίλα, απίδια, κοκίμελα.

Μα νά, μαζεφτίκανε ομάδες τα πεδια κε καταστρέψανε τις φολιες τον πυλιον. Ενκαταλίψανε τα πυλια τις φολιες, φίγανε κε δε γιρίσανε πια πίσο.

Ιρθε το χινόπορο, ίστερα ο χιμόνας. Εφθαξε ι άνικσι. Μα ι κίπι τόρα ίνε ίσιχι κε σαν κατςυφιαζμένι.

Αναπιτιχτίκανε εκι πλίθος απο θλαβερес κάμπιες, πυ άλλοτες τις καταστρέφανε τα πυλια. Φάγανε ι κάμπιες όχι μονάχα τα φίλα, μα κε τα λυλύδια. Κε γιμνα τα δέντρα στεκότανε κατςυφιαζμένα, όπος το χιμόνα.

Ιρθε το χινόπορο. Στους κίπους ότε μίλα τόρα, ότε απίδια, ότε κοκίμελα.

Τα σπυργίτια.

Τσαπ, τσαπ, τσαπ τα σπυργιτάκια
στα κλαδια πσιλα.

Ιν' γλικά τα θισινάκια,
ιν' τα μέλα πιο γλικά.
Πίνουν το χιμο, ρυφάνε,
μέλι ο χιμος.

Τερετίζουν κε τσιμπάνε,
κόσκινο ο καρπος.

Τα σταχτια τα σπυργιτάκια,
τσάπυ, τσάπυ στα κλαδια.

Ιν' γλικά τα θισινάκια,
κε τα μέλα πιο γλικά.

Το σπυργιτάκι στι φολια.

(Π α ρ α μ ί θ ι).

Ζύσε κάποτε ένα σπυργιτάκι με κίτρινο ράμφος. Το λέγανε Πόντικ, κε ζύσε κάτο απ' το παράθιρο τυ λυτρυ, μέσα σε ζεστι φολια.

Να πετάκσι δε δοκίμασε ακόμα, μα τις φτερύγες-τι κυνύσε κι όλο τον κερο πρόβανε το κεφαλάκι κε κίταζε έχσο.

— Τσιθ, τσιθ — τον αροτύσε ι σπυργίτενα.

Εχίνος ετίναζε τις φτερύγες κε, κιτάζοντας στι γι, τερέτιζε.

— Ινε μάθρι, πάρα πολι μάθρι.

Πέτακσε ο πατέρας, έφερε κάμπιες στον Πόντικ.

Τον επιδοκιμάζι ι μάνα — ι σπυργίτενα:

— Τσιθ, τσιθ.

Κε ο Πόντικ όλο κε καταβροχθίζει τις κάμπιες. Κε όλο προβάλι το κεφαλάκι απ' τι φολια κε κιτάζι.

— Τσιθ, τσιθ, — ανισιχα ι μάνα.

Ετσι κιόσαν ι μέρες, μα ι φτερύγες δε διαζότανε να μεγαλόςουν.

Φίσιζε μια φορα ο άνεμος.

Ο Πύντικ καθότανε στην άκρι τις φολιας κε έπεσε. Πετο ι σπυργίτενα κατόπιν-τυ· κ' εχι κάτο, νά-συι κο-κινόμαλι γάτα με τα πράσινά-τις μάτια. Φοβίθηκε ο Πύν-τικ, άνιξε τις φτερύγες, κυνιέτε πάνυ στα σταχτιαπο-δαράκια κε τερετίζι. Κε ι σπυργίτενα τον τραβα στην-πάντα, τα φτερά-τις σικόθηκαν απάνο — απιλιτικι, τολμρι, ανίγι το ράμφος — σιραδέβι ολόισα στα μάτια τις γάτας.

Ο φόβος σίκοσε απ' τι γι το σπυργιτάκι. Πίδισε, άνιξε τις φτερύγες, — μια-διο κε — στο παράθυρο.

Πέτακσε εχι κε ι μάνα, δίχος υρα, μα με χαρα με-γάλι κάθισε δίπλα-τυ, το τσίμπισε στο ζθέρκο κε ίπε:
— Τσιθ, τσιθ.

Κε ι γάτα κάθετε σπι γι, καθαρίζοντας απ' τα πόδια-τις τα φτερα τις σπυργίτενας. Κιτάζι τα σπυργι-τάκια με τα πράσινα μάτια-τις κε παραπονιάρικα νιαυρίζι:

— Μα-αλαχο το σπυργιτάκι, σαν το ποντικάκι...
Νιά-υ-υ!..

Ολα τελιόσανε καλα, μονάχα ι μάνα έμινε χορις υρα..

Στ' αμπέλι.

Ι μπριγάδα τυ πατέρα-ρυ πέραςε κίνι τι νίχτα στ' αμπέλι. Το χοριο ήταν αρκετα μακρια κε έπρεπε πολι προι ν' αρχίσι ι δουλια. Τον παρακάλεσα κε με πί-ρε μαζί-τυ. Ολι τι νίχτα φωτιες παντυ, κε γίρο στις φο-τιες κσαπλομένι ι κολχόζνικι. Τραγουδύσαν ι νεί κε χο-

ρέβανε. Ιρασταν ος πέντε πεδια, καθιζμένα γίρο στο μπάρμπα Γιόργι, κι ακύαμε διάφορες ιστορίες, πυ μας διηγότανε. Αργα τα μεσάνυχτα σταμάτισε ι κίνισι. Κιμόντανε όλι εκσον απ' τον πατέρα κε το γίτονά-μας το Γιάνι. Φιλάγανε το αμπέλι απ' τως εχθρους τυ κολχοζ. Το προι, όταν κσίπνισα, όλι στ' αμπέλια τριγύσανε τραγυδόντας κε ο τόπος γίρο θύιζε σαν απο μελίσσι, πυ θγένι στι βοσκι.

Πίρα κ' εγο μαξι με τ' άλα πεδια το καλάθι κε το μικρό-μυ κλαδεφτίρι κι άρχισα τον τρίγο. Μα εκι πυ τριγύσα, νά μια σφίκα, πυ ίτανε κριμένι στο σταφίλι κε δεν τιν επρόσεκσα. Τσαπ! μυ δίνι μια δανκοματια στο αριστερο μάγυλο. Δεν πέρασε πολι όρα κε έγινε διο φορες φυσκομένο απ' ότι ίτανε το δεκσι. Ο μπάρμπα Γιόργις πυ με ίδε, κύνισε το κεφάλι, έβγαλε το μαντίλι-τυ, το μύσκεπσε στι θρίσι κε μυ έδεσε το μάγυλο. — Νά, με τιν κομπρέσα θα περάσι το πρίκσιμο, — ίπε, — μα στο εκσις να ίσε πιο προσεχτικος.

Πέρασε απο τότε μια βδομάδα. Κόψαμε όλα τα γινομένα σταφίλια, τα μεγάλα κε ζουμερα κε τόρα θράζι ο μύστος στα θαρέλια, όπου θα γίνι κρασι. Τ' αμπέλι κσεκυράζετε κε τα πλατια φίλα-τυ κιτρινίζυνε κε πέφτυν. Ι κολχόζνικι πάλι επιράζοντε για τ' αμπέλι.

— Για πύ; — αρότισα τον πατέρα-μυ.

— Θα πάμε τόρα, — ίπε ο πατέρας, — ν' ανίκσυμε γίρο σε κάθε κλίμα ένα λάκο κε να ρίκσυμε διο τρις χεριες κοπρια στο καθένα. Ι κοπρια ίνε το φαγι τυ αμπελιου. Κυράστικε το καιμένο για να θρέψι τα σταφίλια κι αδινάτισε. Αν δεν τυ δόσυμε τόρα νχ φαί, ιπάρχι

φόβος να μι καρποφορίσι πια ί κε να κσεραθι.

Τέσερες μέρες δύλεβε πάλι εκι ι μπριγάδα τυ πατέρα-
μου. Κε το αρπέλι πίρε το φαγί-τυ κε σιγα-σιγα θα το
τρώι όλο το χιμόνα ρυφόντας-το μαζί με το νερο, πυ
θα το δόσουν ι χινοποριάτικες βροχες.

Το χινόπορο.

Φίγανε τα χελιδόνια
άδιες ι φολιες·
δε λαλύνε πια τ' αιδόνια
στις τριανταφυλιες.

Στο καλο, να κσαναρθίτε,
πρόσχαρα πυλια,
κι άνκιχτι θα κσαναβρίτε
τιν παλια φολια.

Στον κολχοζόκαμπο.

(Α φίγισι πιονέρυ).

Αβγυστος μίνας. Ι δυλια βράζι στον κολχοζόκαμπο.
Τα φίλα τυ καπνυ όριμα πια περιμένυνε το μάζεμα.
Πριν να θγι ο ήλιος όλες ι μπριγάδες θρίσκοντε στον
κάμπο. Αντιλαλύνε τα χοράφια απ' τα γέλια κε τις φονες,
απ' τα τραγύδια τον κολχόζνικον. Δυλέβι ακύραςτα το
χέρι, μα κε ι γλόςα κε το λαρίνκι δε μένυνε πίσο. Στιν
κινι κε μαζικι δυλια δε νιόθις τιν κύρασι.

Κσεκινίσαμε στον κάμπο κ' εμς. Το πιονιέρικο τάγμα
τυ σχολιώ-μας. Μόλις φτάσαμε, ο αρχηγός-μας έτρεκσε
στο μπριγαδίρο κε τυ ίπε:

— Ιρθαρε να σας βοιθίσυμε. Διατάχστε!

Κίνος χαμογέλασε κε ίπε:

— Ιστε μικρι ακόμα. Το μάζεμα τον καπνόφιλον δεν ίνε για σας. Φιλάκστε τιν όρεκσί-σας γι' αργότερα. Όταν θα μεγαλώσετε.

Μας πέρακσε το φιλότιμο. Μικρι! Κε ρίπος δεν ιπάρ-χυνε δουλιες για τος μικρους! Επιμέναμε. Θέλουμε να πάρουμε κ' εμς μέρος στο μεγάλο κινονικο έργο!

Κίνος κσαναγέλασε κε ίπε:

— Καλα, μι θυμόνετε. Αφυ επιμένετε, μπορι να θρεθι κε για σας δουλια. Το καλαμπόκι τυ κολχοζιυ το φιλάγι ένας απ' τος κολχόζνικός-μας. Πιγένετε να τον θοιθίσετε. Μα, κιτάκστε, ι δουλια ίνε ζοθαρι κε ιπέ-φθινι.

— Ακριθος ίνε ι δουλιά-μας, — ίπαμε. — Θα έραθες θέβεια το κατόρθομα τυ Μίτια Γορτιένκο — ίπε ο αρχι-γός-μας. Το κατόρθομα εκίνο ίνε παράδιγμα για όλυς-μας. Δε θ' αφίςουμε κανένα ν' ανκίκσι τιν κινονικί-μας περιωσία...

Εκςο απ' το χοριο, δίπλα στον κάρπο τυ καλαμπο-κιυ ασπρίζι ι σκινι τυ τάγματός-μας. Κσαπλομένι εμς μέσα εκι περιμένουμε τιν επιστροφι τον σιντρόφον-μας. Επρεπε να τος αντικαταστήσουμε στι διαφίλακσι τυ καλα-μποκιυ.

Απο μακρια ακύετε ι τρομπέτα. Μας δίνι το σίνθι-μα τις αναχόρισις. Πιδύμε όλι-μας απ' τις θέσις-μας κι αφίνουμε τι σκινι. Μένι μονάχα ο Μίλτις. Σίμερα επι-στατι αφτος.

Εκςο απ' τι σκινι κρεμαζμένι ι εφμερίδα τυ τίχυ-μας. Μαζομένι εκι ι ομάδα διαβάζι. Μας ενδιαφέρει πολι το σιμίωμα για το κατόρθομα τις πρότις ομάδας. Το δια-βάζουμε διο κε τρις φορες ο καθένας. Κε ζιλέβουμε τος

πιονέρις τις πρότις ομάδας, πυ φάνικαν πιο τιχερι απο μας. Κατόρθοσαν να πιάσουν τον κλέφτι τον καλαμποκιον, πυ τι νίχτα κριφα έκλεβε τα κοτσάνια τυ καλαμποκιου.

— Τί θα πι τόρα ο πρόεδρος τυ κολχοζ;—ίπε ο Τάκις.—Κάνουμε για δυλια, ίτε όχι;

Στιν Τσάκβα.

Το τρένο κσεκινάι. Φέβγουμε για τιν Τσάκβα. Απ' τα παράθιρα δεκσια βλέπουμε τα θυνα θυτιγμένα στιν πρασινάδα. Αριστερα κσαπλόνοντε τα γαλάζια νερα τις Μάθρις θάλασας.

Το τρένο τρέχι όλο τον κερο μπροστα απο μαγικες εκσοχες, όπυ βρίσκοντε σπίτια ανάπαφσις...

Ιστερα απο ίκοσι λεπτα φτάνουμε στιν Τσάκβα, τι χόρα τυ τσαγιου κε τον μανταρινιον.

Σαράντα χρόνια πριν προτοφιτέπσανε εδο το τσάι. Κάνανε τις πρώτες δοκιμες. Κ' ι δοκιμες πετίχανε. Το τσάι φίτροσε.

Μα πριν απ' τιν επανάστασι δε δόσανε όσι έπρεπε προσοχι στι σπυδέα αφτι καλιέργια. Τόρα τελεφτέα ι καλιέργια τυ τσαγιου κάθε χρόνο κε μεγαλόνι. Κάθε χρόνο κε κενύργιες πλαντάτσιες τσαγιου σκεπάζυνε τυς γίρο λόφους...

Ανεθένυμε σ' ένα λόφο. Περνύμε ανάμεσα απο χαμιλυς θάμνυς, σκεπαζμένυς με σκυροπράσινα μικρα φιλάκια. Ολι αφτι ι θάμνι ίνε φιτεμένι σε απόστασι μισο μέτρο ο ένας απ' τον άλο. Αφτα ίνε τα δεντράκια τυ τσαγιου.

Τος θάμνους τυ τσαγιου τος φιτέβуне στο έδαφος, αφυ
βάλυνε ς' αφτο ιδιέτερο λιπαζμένο χόμα. Με τιν καλι
περιπίσι ι θάμνι τυ τσαγιου λίγο-λίγο δυναμόνυνε. Τον
τέταρτο χρόνο αρχίζυνε να δίνυνε εσοδία. Απ' τος
θάμνους τυ τσαγιου μαζέβυνε τα μικρα φίλα.

Τα φίλα πρέπι να μαζεφτόνε στιν προθεζμία, γιати,
αν αργίσι το μάζεμα, γίνοντε χοντρα κε χαλνάι ι πιότιτα
τυ τσαγιου.

Στο διάστημα ενος καλοκεριυ τα φίλα τυ τσαγιου μα-
ζέβοντε κάμποσες φορες. Υντάρνικα εργάζοντε ι δυλε-
φτάδες. Πρέπι να διαστύνε, γιати ο κερος δεν πε-
ριμένι.

Στι φάμπρικα τυ τσαγιου. Τα φίλα τυ
τσαγιου τα φέρνυν μέσα σε καλάθια στι φάμπρικα τυ
τσαγιου. Το χτίριο τις φάμπρικας ίνε χτιζμένο απο
σίδερο, πυ δε σκυριάζι, για να ίνε πάντοτε στο εσο-
τερικο τυ χτιρίυ μεγάλη κσιρασία.

Πρότα-πρότα απλόνυν τα μαζεμένα φίλα σε πε-
τσέτες, πυ ίνε καμομένες απο αρεο πανι. Έκι μένυν ος
δόδεκα όρες για να στεγνόσουν. Αν ο κερος δεν ίνε τόσο
ζεστος, όσο πρέπι, ι φάμπρικα ζεστένετε με θερμάστρες.

Τα στεγνομένα φίλα τα ρίχνυν σε μια ιδιέτερι μι-
χανι — ρόλερ. Στι μηχανι αφτα τα φίλα σιμαζέβοντε.
Ιστερα τα κσιρένυνε σε ιδιέτερα κόσκινα.

Κατόπιν, αρχίζι το πιο σπυδέο. Τα φίλα απλόνοντε
σε τραπέζια... Έτσι τα φίλα αποχτόνε γέφσι κε δίναρι.
Στο χτίριο αφτο τις φάμπρικας τυ τσαγιου ι ατμόσφερα
ίνε ποτιζμένοι απο δινατι μεθιστικι μιρυδία τσαγιου.

Κατόπιν, αφυ περάσυνε τα φίλα μια φορα ακόμα
απ' το ρόλερ, μαζέβοντε ολότελα κε μέσα σε σιρμάτινα
κόσκινα μπάζυντε σε αποκσιραντικες θερμάστρες.

Το κσεραμένο τσάι περνα απο μηχανι, πυ το κόδι, κε κατόπιν χίνετε σε μηχανιμα για το κσεχόριζμα. Στον ένα κίλιντρο ιπάρχυνε πέρα-πέρα τρίπες, πυ έχυνε διάφορο μέγεθος. Το τσάι περνάι απ' τις τρίπες αφτες κε έτσι κσεχορίζετε.

Ιπάρχυν τρία ίδι τσαγιω: ανότερις πιότιτας, πρότις κε δέφτερις... Το κσεχοριζμένο τσάι τ' αρπαλάρυνε (το θάζυνε σε κιθότια, πυ τα κλίυν ερμιτικά) κε τ' αφίνυν έτσι μερικυς μίνες.

Στα κιθότια αφτα το τσάι αποχτάι μυρυδια. Ιστερα το θγάζυν απο κι κε το αρπαλάρυν σε πακέτα.

Γίρο στην Τσάκθα θρίσκοντε πέντε ελινικά χορία. Ι κάτικι τον χοριον αφτον ενομένι σίμερα σε κολχοζ κα-ταγίνοντε με τιν καλιέργια τυ τσαγιω κε τον μανταρινιον.

Πριν κε τόρα.

Πριν.

Τ' άλογο ψοριάρικο

— δίστιχι κερι —

έξερνε, το άροτρο,

κόκαλο, πετσι.

Κε κυτσο το άροτρο

έλαμνε τι γι.

Κε εκίνι έδινε

λίγο το ψορι.

Τόρα.

Στι στέπι, πυ κσεχάσανε

χρόνια κε κερι,

μάβρι τόρ' απλόνετε

για σπορα ι γι.

Με το πρότο σίνθιμα

όλι στι δυλια.

Εκσακόσια τράχτορα

έτιμα ίν' πια.

Εκσακόσια τράχτορα,

τόσι οδιγι.

Κε ι τιμονιέριδες,

άλι τόσι αφτι.

Με το πρότο σίνθιμα

όλι στι δυλια.

Κε ο κάμπος έτιμος

νά-τος για σπορα.

Εκι πυ ίτανε άλοτε βάλτος.

Πίγανε τα πεδια στο δάσος να ζιτίσουν το άλογό-τους.

Πάνε κε τίνα δυν: στιν άκρι τυ δάσους κάθιτε ο μπαρ-
μπα-Θάνος κε ισιχάζι.

— Γιά-συ, μπάρμπα-Θάνο! Δεν ίδες το άλογό-μας;

— Πίρε το άλογό-σας ο θάλτος. Χόθηκε εκι μέσα
ος τ' αφτια, — χορατέθι ο μπάρμπα-Θάνος.

— Πιός θάλτος; — αρότισαν τα πεδια.

— Τί νομίζετε, έτσι ήτανε πάντοτε εδο; Άλοτε, στα
παλια τα χρόνια, στον κερο τυ τσάρυ εδο πέρα ήτανε
απέραντος θάλτος. Πνιγότανε εκι πρόβατα, πυλάρια.
Μια φορα μάλιστα κόντεπσε να πνιγι κε αγελάδα.

— Κε πός βρέθηκε εκι ι αγελάδα;

— Νά έτσι, προχόρισε στο θάλτο κε χόθηκε μέσα
ος τα κέρατα.

— Κε τί έγινε τόρα ο θάλτος αφτος, μπάρμπα-Θάνο;

— Διοχετέπσανε τα νερα να ς' εκίνο το ποτάμι.
Αφτο γένικε στον κερο τις σοβιετικis εκσυσίας. Ιρθανε κά-
πι απ'τιν πόλι εκσετάσανε όλα γίρο, κε αποφασίσανε:
«να αποκσιρανθι ο θάλτος».

Μεγάλες ςιζιτίσις ίχαμε τότε γι' αφτο το ζήτημα.
Φονες, κακο.

«Δεν εκάναμε εμис το θάλτο για να τον αποκσιρέ-
νουμε. Οφέλια ίσος να ίνε, ίσος κε όχι. Δεν το κσέρυ-
με. Κσέρουμε μονάχα, πως πρέπι να λιγίσουμε τι ράχι
κε ν' ανίγουμε αβλάκια».

Κε μόλα τάφτα αποκσιράναμε το θάλτο κε τόρα
αρχίσαμε να οργόνουμε τον αχρίαστο αφτο άλοτε κάμπο.
Τα πεδια κυθεντιάσανε κάμποςο ακόμα κε ίστερα ςικο-
θίκανε κε ςχίζοντας τον αλοτινο θάλτο τρέκσανε προς
το δάσος. Σιχόθηκε κι ο μπάρμπα-Θάνος κε: «Εμπρος,
Σταχτί-μυ» λέγοντας, άρχισε κσανα το όργωμα τυ κάμпу.

Ο ιλεχτροσταϋμος.

Περάσανε τρία χρόνια απο τότε.

Στον ίδιο κάμπο τώρα βυίζοντας τρέχι το τράχτορο, ζέρνοντας τα αλέτρια. Βαθιοσκαμένες αβλαχιες μα-βρίζυνε στον κάμπο απ' το πέραζμα τυ τράχτορυ. Πίσο απ' το δάσος ακύετε το τρίκσιμο τον πριονιον κε τον ακσιναριον ο χτίπος. Εχι πέρα πίσο απ' το δάσος, στον τερφόδικο θάλτο φτιάνανε ιλεχτρικο σταθμο.

Διο πεδάκια περνύσαν απ' το δάσος. Στο δρόμο ανταμόσανε τον μπάρμπα-Θάνο μ' ένα ακσινάρι στι ζόνι.

— Γιά-συ, μπάρμπα-Θάνο!

— Απο πύ έρχεστε;

— Ιμαστε στον ιλεχτρικο σταθμο.

— Ετσι! Λένε, πως πολι γρίγορα θα τελιόσι. Θα δόσι φος ε' όλα τα κολχοζ γίρο. Αχέρα κε στο μίλο! Στιν ιλιχία-σας πεδια ύτε το ονιρεθόμυνα ένα τέτιο πράμα.

Όλο τον κερο οργόναμε με κσιλάλετρο. Δυλια' βα-
ρια κε κυραστικι! Κε τόρα τα τράχτορα τιν κάνυνε όλι
τι δυλια. Κάθε χρόνος κε κάτι νέο μας φέρνι.

Ο ιλεχτριζμος.

Περάσανε ιλεχτριζμο στο χοριό-μας. Στο σπίτι-μας,
κρεμάσαμε κ' εμεις διο ιλεχτρικες λάμπες. Τις ίδε ο πα-
πυς κι άρχισε να μας θρίζι:

— Τί ίνε αφτα λέγι, — τα διαβολοπράματα: Τυ κά-
κυ κοπιάζετε. Ι διαβολοφύσκες-σας δεν θ' ανάψυν.

Μα κ' εγο ακόμα δεν πίστεβα, ότι θ' ανάψυν. Πο-
λι παράκξενο μυ φενότανε. Ν' ανάψυν δίχος πετρέλεο
κε σπίρτα.

Γι αφτο μόλις ανάψανε ι διό-μας λάμπες, όλα τα
πεδια σαν τρελα αρχίσαμε να φονάζουμε απ' τι χαρά-μας.

— Να, πεδιά-μυ, τί κατόρθοσαν ι άνθρωπι, μας
ίπε τότε ο πατέρας. — Μπόλικο φος κε καπνίλα καμια.
Μπορούμε κε το πέτσικο δίχος κσίλα να τ' ανάδυμε. Με
τον ιλεχτριζμο να πσίσυμε οπιοδίποτε φαγι. Κι ακόμα
δίχος άλογα με ιλεχτρικο αλέτρι να οργόνουμε τι γι: μο-
νάχο-τυ το ιλεχτρικο αλέτρι θα πάγι.

Βγίκαν όλι απ' το σπίτι. Εμينا μόνος. Δεν μπορο
να ισιχάσο. Θέλο να τα μάθο όλα: κέετε ίτε όχι ι μικρι
τρίχα μέσα στι λαμπίτσα; Πάνο απ' τι λαμπίτσα κάτι
σα μάθρο κεφαλάκι, κε στο κεφαλάκι μικρο χερύλι.

Γίρισα το χερύλι αφτο δεκσια — φάνικε το φος.
Γίρισα μια φορα ακόμα, παλι δεκσια — σκοτίνιασε.

Θάβρα αλίθια!

Πέρνω κε κσεβιδόνο τι λαμπίτσα απτο κεφαλάκι. Εξ-
βισε το φος.

Αρχισα να πασπατέβο το κεφαλάκι, απο κάτω απ' όπου
βιδόνετε ι λαμπίτσα κε κάτω μυ τσιμπάι τα δάχτυλα.

Φοβίθικα κε φόνακσα:

— Πιός ίνε αφτος, πυ με τσιμπάι;

Πασπάτεπσα μια φορα σκόμα στο ίδιο μέρος κε πάλι
το ίδιο. Κσαναφόνακσα. Μπίκε ο πατέρας κε ροτάι:

— Γιατί φονάζις;

— Κάπιος με χτίπιζε πάνο στα δάχτυλα, ίπα.

Ο πατέρας-μυ λέγι τότε:

— Κσεβίδοσες τι λάμπα, χορις να ζθίσις το ιλεχ-
τρικο φος. Στο σέρμα, απ' το οπίο κρέμετε ι λαμπίτσα,
βρίσχετε ι ιλεχτρικι δύναμι. Να, αφτι ήταν πυ σε χτίπιζε
στο χέρι. Αλι φορα να μι τιν κσεβιδόνις χορις εμένα,
γιατι μπορι μεγαλίτερο κακο να πάθις. Ι ιλεχτρικι δύνα-
μι κε άλογα ακόμα μπορι να σκοτόσι στι στιγμα.

Ιλεχτρικι λάμπα.

Στι γονία καθιζμένι
κλεί ι λάμπα καπνιζμένι.

— Ιτανε άλοτε κερος,
πύφερνα μόνι το φος
μες το σπίτι κάθε βράδι.
Το λιχνάρι με το λάδι
τθρικσα μακρια
κ' ίμυνα τις πεταλύδας
το πεγνίδι κ' ι χαρα!

Μα αφότου αφτι ι κσένι
πάτιζε το πόδι εδο,
στι γονία πεταμένι,
κσεχαζμένι, μαβροζο.

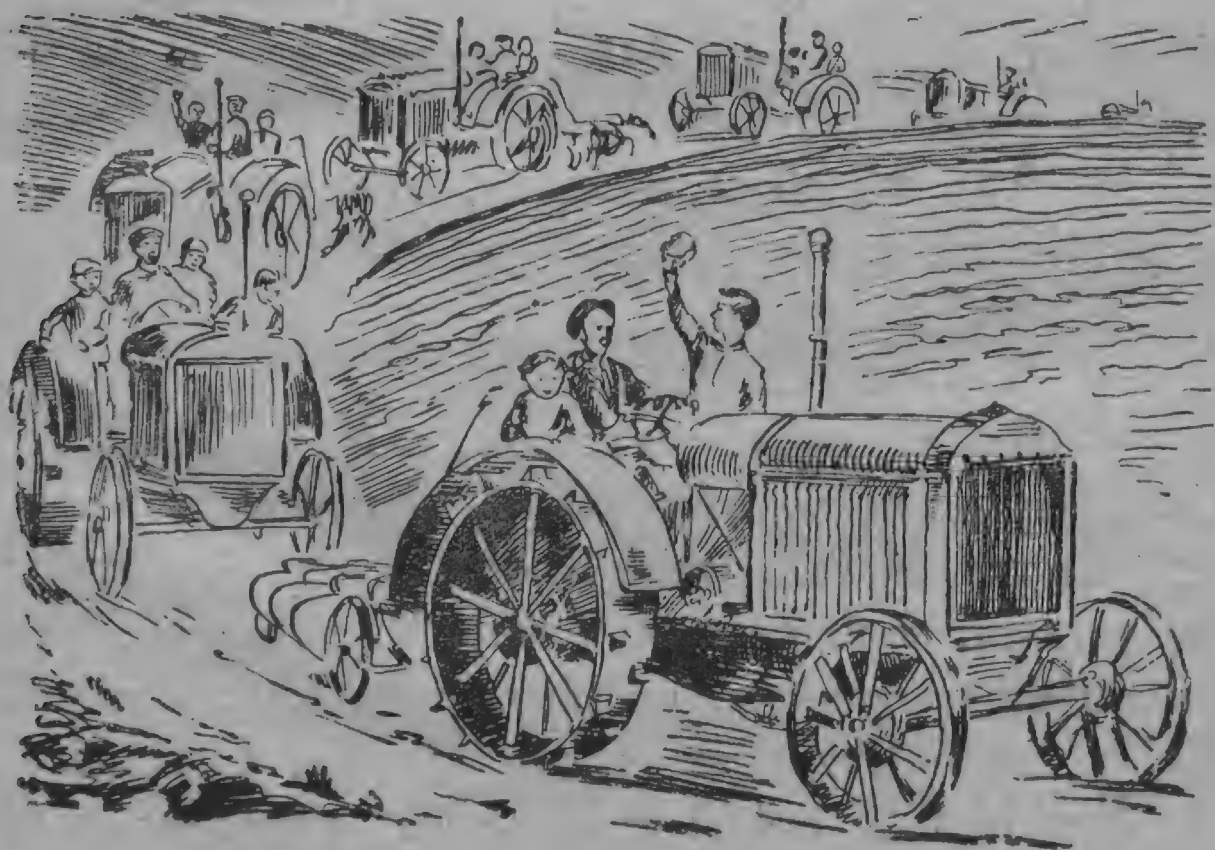
«Ε, σι φράνκισα, σι κσένι!
— Θιμομένι, φυркиζμένι,
τις φονάζο μια φορα —
δεν αδιάζις τι γονια,
όπος πρότα 'γο να ζίσο

κε τον κόζμο να φωτίσο»!
Κε ι κσένη μ' απαντα:
«Πάνε τόρα τα παλια!
Με νκρινιάζις κε καπνίζις,
σαν εμένα δε φωτίζις.
Θέλις σπέρτα, θέλις λάδι,
σκύπιζμα θες κάθε βράδι,

περιπίσι καλι,
μι συ σπάσι το γιαλι.
Ιν' αδίνατο το φός-συ,
περνα, φίλι, ο κερός-συ.
Δίχος σπέρτα, δίχος λάδι
γο ανάθο κάθε βράδι.
πύμε κόρι τις αβγίς
κε πεδι τις αστραπίς».

Ι μυσαφίριδες απ' το Μ.Τ.Σ.

Ολόκληρι κολόνα απο τράχτορα οργόνι τα χοράφια τυ
κολχοζ. Δεκαπέντε κοράτια.

— Για κιτάχστε, σκεπάζανε όλο τον κάμπο! — φο-
νάχσανε τα πεδια.

— Κε πόσο βαθια σκάβουν!

Όταν τελίωσε η δουλια, ο τραχτορίστας σταμάτησε το τράχτορο.

— Άς καθίσι όπιος απο σας ίνε τολμιρος! — ίπε.

Σιμαζέβοντε τα πεδια κε το ένα σπρόχνι το άλλο.

Τα πιο τολμιρα απο όλα, ο Κόστας κε ο Γόγος ανεβίκανε στο τράχτορο. Τρέχι αφτο κε εχίνι όλο γέλια κε φονες.

Ιστερα θελίσανε να μιμιθύνε τον Κόστα κε το Γόγο κε τ' άλλα τα πεδια. Ερχοντε κοντα στον τραχτορίστα κε τον παρακαλύνε:

— Κάθισε κ' εμένα, μπάρμπα, βάλε κ' εμένα να κάτσο.

Γρίγορα πάνο απ' τα τράχτορα φενόντανε πεδικα κεφάλια:

Ιστερα κατεβίκανε όλι στο ποτάμι να κολιμπίσουν.

Εχι πεδια κε τραχτορίστες κάνανε κυτρυβάλες, θυτύσανε στο νερο. Ι μυσαφίριδες γενίκανε διαμιας φίλι τον πεδιον, παλί-τους γνόριμι.

— Απο πύ ίρθατε, μπάρμπα; — τα πεδια αρχίσανε να ροτάνε τυς τραχτορίστες.

— Απ' το σταθμο.

— Απο πió σταθμο;

— Απ' το μιχανο-τραχτορικο, το Μ.Τ.Σ, όπος τονε λέμε. Δεν μπορι το κάθε κολχοζ νάχι δικές-τυ μιχανες. Κε στο Μ.Τ.Σ. ιπάρχυν όλα: Τράχτορα, σπαρτικες μιχανες, θερίστρες, αλονίστρες. Με τις μιχανες αφτες καλιεργύμε τα χοράφια, μαζέδουμε τιν εσοδιά στα κολχοζ. Νά, γι' αφτο ίρθαμε κε σε σας. Να σας βοιθίσουμε.

Στα Μ.Τ.Σ. ιπάρχι κε βιβλιοθήκι: εφιμερίδες κε βιβλία. Κι ακόμα ράδιο, κινιρατόγραφος. Σιχνα δίνουμε εχι θεατρικες παραστάσις.

Ελάτε σ' εμας, έχυμε πολα να σας δίκσυμε εχι πέρα.

Στα παλια τα χρόνια.

Χιμόνας βαρις τι χρονια εκίνι. Ι παρακαταθίκι τις τροφίς για τα ζόα τελίωσε. Ανανκάστικαν ι χορικι να ζιτίσουν άχιρα για τα ζόα-τους απ' τον πομέσσιχο. Εκίνος τους έδοσε, μα με τι συμφονία το κάθε σπίτι να τυ οργόσι δορεαν διο ντεσετίνες.

Ιρθε ι άνικσι. Ι εποχι τυ οργόματος. Πρότι φορα έπρεπε να οργοθύνετα χοράφια τυ πομέσσιχου. Εμης έπρεπε να οργόσυμε κάτω σε μια χαράδρα. Το βράδι έπεσε πσιλι βροχι κε αναφυφύλιεσε το χόμα.

Χάρικε ο πατέρας.

— Οπος-όπος θα τα καταφέρουμε, — ίπε. — Κίτα, το αλέτρι σαν κσιράφι κόθι.

Διπνίσαμε κε πέσαμε να κιμιθύμε κάτω απ' το αμάκσι. Δέσαμε τα πόδια τυ αλόγου κε το αφίσαμε στο θεριζμένο λιθάδι.

Φονες κε θρισιες με κσιπνίσανε τι νίχτα. Πέτακσα το παλιο παλτό-μου κι άρχισα ν' αφυνκράζουμε.

— Πύ, σπίτι-συ θρίσκεσε; — φόνακσε κάπιος κσένος.

— Τόρα θα συ δίκσο...

— Απο πιόνα πίρες άδια; Αφτο μας έλιπε!

— Πλερόνις κε το πάθιρά συ γίνετε μάθιρα!

Ακυστίκανε ίστερα χτίπι ποδιον, σάλεμα θαμνόκλαδον κε κσανα ισιχία.

Το προι, μόλις έφεκσε, εγο κιμόμυνα ακόμα, έτρεκσε ο πατέρας-μου στην αβλι τυ πομέσσιχου, για να ζιτίσι το άλογό-μας, πυ το πέρανε τι νίχτα απ' το λιθάδι τυ αφέντι.

Γίρισε ίστερα απο μια όρα κυραζμένος, κατσυφιαζμένος. Αμίλιτος κάθισε δίπλα στο αμάκσι. Επιασε αργό-

τερα με τα διο χέρια τα μαλιά-το κε αναστενάζοντας
ίπε:

— Πό να τα θρο τα τρία ρύθλια τόρα;! Κε γιατι:
Κε κύνισε το κεφάλι. Μια μεγάλη μαβράδα ίτανε κάτω
απ'τα μάτια-το κε στ'αφτί-το γραντσόνιζμα μεγάλο.

Προτο να προγεβρατίσουμε σικόθηκε ο πατέρας κε
πίγε πάλι στο χτίμα. Πέρασε κάμποςος κερος. Εγο πε-
ρίμενα κσαπλομένος δίπλα στο αμάκσι.

Εδισε πια ο ήλιος, σκοτίναςε ο υρανός. Σιλογιζμέ-
νος ήρθε ο πατέρας.

— Εφαγες; — μ' αρότισε.

Εβγαλε το πσορι, έκοψε ένα κομάτι, κε μασόν-
τας-το δίχος όρεκσι, ίπε:

— Πάμε σπίτι!

— Κε τ' άλογο; — ρότισα.

Εκίνος σιοπύς:

Στο σπίτι ι μιτέρα-μυ έκλεε, όταν φτάσαμε αργα
εχι πέρα: έμαθε το ατίχιμά-μας.

Ο αφέντις ότε τι δέφτερι ότε τιν τρίτι μέρα μας
έδοσε το άλογο.

Τιν τέταρτι μέρα πίγε ι μιτέρα-μυ ι ίδια να ζιτίσε το άλογο. Μα τιν εδάνκασε το αφεντόςκιλο κε γίρισε με δάκρια πίσο. Ιστερα απ' το γέρα ο πατέρας, δέφτερι φορα τιν ίδια μέρα, πίγε πάλι στο χτίμα.

— Κάμετέ-με ότι θέλετε, — ίπε στον πομέσσιχο. — Θα χάσο ολόκληρο το χρόνο! — Κε κάθισε πάνο στο χόμα κάτω απ' τον εκσόστι.

Όταν ο αφέντις έμαθε, πως τυ οργόσαμε το χοράφι-τυ, έδωσε διαταγι να μας δόσουν δίχος πλιρομι το άλογο, μα με τι συμφονία να καλιεργίσαμε μιςι ακόμα ντεσετίνα.

Χερέτισε με σεθαζμο ο πατέρας κε χαρόμενος ίρθε στο σπίτι.

Το πιναζμένο άλογο ρίχτικε στα άχिरα, κε ο πατέρας-μυ ίπε στι μιτέρα:

— Δόσε-μυ γρίγορα ένα κομάτι πσομι να πάγο να τελίόσο το χοράφι-τυ. Κε έτσι χάσαμε τιν εβδομάδα.

Το αθέριστο χοράφι.

Ι γέρανι πέτακσαν. Χινόπορο αργο.

Εριμί ι κάμπι, το δάσος γιμνο.

Αθέριστι μόνο λορίδα μια,

τι βλέπισ κε σκέπσι σε σφίνκι βαρια.

Σιγα προς τα στάχια νομίζις να λεν

το ένα το άλο, να λένε κε κλεν:

„Στεναχόρια μεγάλι τιν μπόρα ν' ακυς

τυ χινόπορου άγρια γίρο να σχύζι

να σε σκίβι στι γι κ' εκι τυς καρπυς

στις σκόνις τα νέφι να λύζι.

Τον πυλιον κάθε νύχτα να γίνεις σταθμος,
που το κρίο τα διόχνι απ' τι χόρα·
να σε δέρνι ι μπόρα, να πατα ο λαγος
το κορμί-συ. Ζεβγά-μυ τί νάγινες τόρα;
Χιρότερα μίπος εις απο τ' άλλα
τα στάχια τα δόσαμ'ε ι τα κεφάλια;
Χιρότερα όχι! Προπολυ κε ε' ερας
ι κόκι-μας έχουν γερίσι.

Δεν έσπιρε, όχι, ερας ο ζεβγας
τους κόπυς-τυ ο άνεμος στ'ι να σκορπίσι!“
Με λίπι απάντισι ο άνεμος δίνι:
«Τυ ζεβγά-σας τυ άμυρ ι δίναμι ζθίνι.
Γιατί έλαμνε κ' έσπερν' ίκσερ' σφτος,
τις δινάμης-τυ μόνο δεν ίχε μετρίσι!
Στο κρεβάτι-τυ άροστος τόρα ο φτοχος!
Τι φτοχί-τυ καρδύλα τιν έχι τριπίσι
το σαράκι· τυ κρέμοντε τα χέρια καμάκια,
εκίνα π' ανίγανε δο πέρα τ' αβλάκια.
Τα μάτια λαχύδες, τυ ζθίν' ι φονι
που θλιβερα αντιχύσε κάθε αβγι,
όταν τα χέρια-τυ ακυμπιζμένα
στ' αλέτρι, έλαμνε σιλογιζμένα».

Κσιλλάροτρο άλοτες, μόνος δυλια
κε φτόχια κε κύρασι κε ζιτιανια.
Μα τράχτορα τόρα, δυλια κινι
τις χόρας-μας χτίσιμο κε νέα ζοι.

Πος εργαζόμασταν στο εργοστάσιο στον κερό τυ τζάρυ.

(Αναμνήσεις εργάτι.)

Εργαζόμυνα σε μηχανουργίο.

Στις 6 το προί όλι ι εργάτες στις πόρτες τυ εργοστασίυ. Με μπόγυς κε το φαγι στα χέρια. Ι εργασία διαρκύσε 12 όρες.

Τα μεροκάματά-μας ίτανε τιποτένια. Βγάζαμε το μίνα απο 17-18 ρύβλια. Μας ανανκάζανε να εργαζόμαστε κε παραπάνο απο 12 όρες.

Ι σινθίκες τις εργασίας ίτανε θαρίες. Στο εργαστίρι μας μαστίγονε το διαπεραστικο ρέθμα. Τυς πάνκυς τυς σκέπαζε το χιόνι. Κε όταν έβρεχε, το νερο απ' τι στέγι σαν ποτάμι έτρεχε πάνο στα κεφάλια-μας.

Ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν.

Πλισιάζαν ι μέρες τυ γιορταζμυ τις Οχτοβριανις επανάστασις. Αρχισε ι δασκάλα να διγιέτε στα πεδια, πως ο Βλαντίμιρ Ιλιτς οδίγισε τυς εργάτες στον αγόνα κε ρότισε:

— Σας διγιθίκανε τίποτε στο σπίτι για το Λένιν;

Ι Νίνα σίκοσε το χέρι-τις κε ίπε:

— Ο μπαμπάς-μυ πολα μυ διγιθίκε. Ο ίδιος μάλιστα ίδε κε το Λένιν.

— Πές-μας λιπον, τί άκυρες.

Αρχισε να διγιέτε ι Νίνα, μα δε μπορούσε να τα πι, όπος πρέπι. Μικρι ακόμα, δίσκολο τις ίτανε.

Τότε ι δασκάλα λέγι:

— Καλα' προσκαλάμε τον πατέρα-συ στι θραδιά-μας κε τον αχύμε όλι. Τί νορίζις, θάρθι;

— Θάρθι, θάρθι, δεν θα μας αρνιθι, — απαντα ι Νίνα.

Κε πραγματικα ίρθε στι θραδιά-μας ο πατέρας τις Νίνας. Ίτανε μεσόκοπος εργάτις, ος πενίντα χρονον, με πσαρά μαλια κε πέτσινο σακάκι. Στάθικε μπροστα στα πεδια κι άρχισε να λέγι:

— Ετσι λιπον, νεαρι πολίτες τις Σοβιετικις Ρεσπούμπλικας, θελίζατε να μ'αχύσετε, αχύστε λιπον.

Θάνε τόρα παραπάνο απο τριάντα χρόνια. Ίμυνα ακόμα νέο παλικάρι, δύλεθα στο μηχανουργίο. Πατέρα δεν ίχα' τον εσχότοσε ι μηχανι στο εργοστάσιο. Ζύσανε μαζί-μου ι μάνα, ι αδελφι κ'ένα μικρο αδελφάκι.

Ζύσαμε στενάχορα: όλι ι ικογένια σ'ένα μικρο δομάτιο στο υπόγειο κάτω. Ι τίχι ιγρι, τα παράθιρα μικρα, τα γιαλια σπαζμένα. Αντίκρι απ'τα παράθιρα τίχος απσιλος, ασυδάτιστος, δεν άφινε τον ήλιο ποτες, χιμόνα καλοκέρι, να φωτίζι το σκοτινό-μας δομάτιο.

Κάθε μέρα, με τα κσιμερόματα, ακυότανε ι φονι τις σιρίνας. Προσκαλύσε τυς εργάτες στι δυλια. Κ'εμισ τρίθοντας τα μάτια πιδύσαμε απ'τα κρεβάτια-μας. Ι μάνα-μου νορίτερα απ'όλυς σικονότανε πάντοτε. Εθαζε το σαμαθάρι κε μας περίμενε. Πέρναμε απο ένα μάθρο κομάτι πσορι, πίναμε γρίγορα-γρίγορα δίχος ζάχαρι το τσάι κε τρέχαμε στι δυλια. Κε ι δυλια βαρια. Δέκα

όρες κε παραπάνο. Κε μεροκάματο τιποτένιο. Εμεις
πέρναμε λεφτα, ο αφέντις χιλιάδες.

Μια φορά γενίκανε άνο κάτω ι εργάτες στο εργο-
στάσιο. Ζιτύσανε να τος αφκίσουνε το μεροκάματο. Μα
πυ! Ο αφέντις ύτε ίθελε να τος ακύσι! Μαζεφτίκαμε
όλι στιν αβλι τις φάμπρικας. Βγήκε ένας εργάτις κε ίπε:
— Δεν αρχίζουμε τι δουλια, ος ότυ δε δόσουν άφ-
κισι!

Αχύμε εμεις, επιδοκιμάζουμε τα λόγια-τυ. Για το σιμ-
φέρο-μας μιλύσε. Ακσαφνα ακύοντε φονες:

— Καζάκι! Καζάκι!

Ορμίσανε κατα πάνο-μας κι αρχίσανε να μας χτι-
πάνε με το κνύτο. Διο φορές τις έφαγα εγο στι μάχι.
Έτσι πυ όλο-μυ το πυκάμισο έγινε κοράτια κε το κορ-
μί-μυ αβλακιες απο έμα. Το πλίθος σκόρπισε. Ος
ίκοσι άνθρωπος έπιασαν ι καζάκι κε τος κυθαλίσανε στι
φιλακι.

Μια φορά με φόνακσε ένας μεγαλίτερος απο μένα
σίντροφος.

— Ελα στο σπίτι-μυ, — ίπε, — το βράδι.

Πίγα. Εχι ίτανε μαζεμένοι ος ίκοσι άνθρωπι. Ι πε-
ρισότερι εργάτες. Κι ανάρμεσα σ'αφτους ένας με ιπόκσαν-
θα γένια. Σικόθικε ο κσανθογένις αφτος κι άρχισε να
μας λέγι:

— Ιστε σις φτοχι, γιατι απ'τι δικί-σας τι δουλια
πλυτένι ο αφέντις.

Ος ότυ δε διόκσετε όλα τα αφεντικα, ι ζοί-σας δε
θα καλιτερέψι. Κάτο τα αφεντικα! Δυλέψστε, όλι μαζι,
για τον εαφτό-σας, αγαπιμένα, βοιθόντας ο ένας τον άλο.

Εμεις το ήπαμε.

— Πολι ςοστα. Μα πός να διόκσυμε τ' αφεντικά;
Ι αστινομία ίνε μαζί-τους. Μαζί-τους έχυν κε τον
τσάρο.

Εκίνος απάντισε:

— Πρότα-πρότα πρέπι να διόκσυμε τον τσάρο.
Μα γι' αφτο πρέπι να οργανοθύνε ι εργάτες κε να σχι-
ματίσουνε δικό-τους κόμα. Οταν θα ςικοθι όλος ο εργα-
τικός κόζμος, ο τσάρος δε θα μπορέσι να τα θάλι πέ-
ρα μαζί-τους.

Τον άκουα κε ςιλογιζόμυνα:

Πολι ςοστα λέγι.

Αργότερα έμαθα, πως αφτος, πυ μας μιλούσε έτσι, ίτανε
ο Λένιν. Κε έτσι πρότι φορα ίδα το Λένιν.

Περάσανε απο τότε ίκοσι χρόνια. Αρχισε ο πόλεμος
με τι Γερμανία. Πολυς, πάρα πολυς ςτίλανε στον πό-
λεμο. Κι απο κι γίριζε πίσο άλος δίχος χέρια, άλος
δίχος πόδια. Πολι δε γιρίσανε καθόλυ. Αφίκανε κι πέ-
ρα τα κορμιά-τους.

Κε μένα τότες με πέρανε στρατιότι. Γιατί, θα πíte,
πολερίσαμε; Για τον τσάρο, τυς πομέρςςικυς, τυς φαμπρι-
κάντιδες. Μα μια φορα νά, κάτι χαρτια πέσανε ςτα
χέρια-μας. Τα διαβάσαμε κριφα' τα χαρτια γράφανε:

«Κάτο ο πόλεμος! Γίριστε τα όπλα ενάντια ςτυς
πλύςςιυς».

Κε ίτανε τα χαρτια απ' το Λένιν.

Ζύσε ςτο εκςωτερικο ακόμα, κι απο κι μας έγγραφε.

Τρία χρόνια πολερύσαμε. Δε βαϑτάκσαμε πια.
Επαναϑτάτισαν ι εργάτες, επαναϑτάτισαν ι στρατιότες.
Εκάναμε έτσι, όπος μας έμαθε ο Λένιν.

Διόχσαμε τον τσάρο, μα ακόμα δε σκεφτίκαμε, πως να κιβερνίσουμε τι χώρα-μας. Σχιματίστηκε ι Προσορινι κιβέρνισι. Μα απ' αφτι τίποτα το καλο δεν ίδε ο εργατικός κόσμος. Ιρθε σε συμφονία εκείνι με τος καπιταλιστες. Αρχίσανε τότες ι ριζιτίσις: πιός ίνε με το μέρος τις Προσορινις κιβέρνισις, πιος ίνε εναντίον; Βλέπο δε θα γίνι τίποτα, αν όλος ο εργατικός κόσμος δε ρικοθι σαν ένας άνθρωπος. Κε γράφικα στο κόμα τον μπολσεβίκον. Μεγάλι δουλια ίχε τότε το κόμα. Σ'όλα τα εργοστάσια κε τις φάρμπρικες κάναμε ρινκεντρόσις κε μιλύσαμε με τος εργάτες: «Ενοθίτε, ρίντροφι! Ρινκεντροθίτε γίρο στο εργατικο κόμα-σας! Ο αγόνας μόλις τόρα αρχίζει».

Μια μέρα ακύομε:

«Ο Λένιν γίρισε απ'το εκςοτεριχο».

Πίγαμε στο σταθμο να τον προιπαντίσουμε. Όλι ι πλατία γέμιζε απο εργάτες, απο στρατιότες. Προχορούμε κ' ι καρδιά-μας χτιπαί.

Νά, επιτέλως έφτασε το τρένο. Αρχισε θόριβος, κίνισι μεγάλη.

Ακςαφνα βλέπο: πάνο ρ'ένα θορακιζμένο αφτοκίνιτο ρικόθικε κάπιος.

Γίρο όλι χιροκρότισαν.

Κιτάζο: ίνε ο Λένιν.

Τον εγνόρισα, αν κε περάσανε πολλα χρόνια.

Αρχισε ο Λένιν να μιλα απ' το αφτοκίνιτο:

«Μιν πιςτέθετε ρτιν Προσορινι κιβέρνισι. Ινε με το μέρος τον πλυσίον. Ρις ι ίδι πάρτε τιν εκςυσία στα χέρια-σας.

Ι εκςυσία όλι ρτο Σοβιετ. Δε χριάζετε να πολεμούμε τος γερμανυς, μα τος πορέρςικυς, τος νικοχίριδες, τος μπουρζζυάδες».

Ακουα κε σκεφτόμυνα:

— Τώρα ίνε πυ θα νικίσαμε. Εχουμε αρχίγο. Κσέ-
ρουμε—γιατί πρέπι ν' αγωνιστόμε.

Ετσι κε έγινε. Περάσανε λίγι μίνες ακόμα κε ι
εργάτες διόκσανε τιν Προσορινι κιβέρνισι. Αφερέσανε τι
γι απ' τος πομέσσικος. Τα εργοστάσια κε ι γι περάσανε
στα χέρια τον εργαζόμενον. Διόκσανε τος νικοκίριδες
απ' τα εργοστάσια.

Ο Λένιν μας έμαθε να κιβερνώμε. Απο τότε κι-
βερνώνε τα σοβιετ τον εργαζόμενον. Απο τότε δεν εργα-
ζόμαστε πια για τ' αφεντικά. Σίμερα σ' εμας κανένας
δεν θισαθρίζι απ' τι δουλια τυ άλυ. Ο καθένας εργάζεστε
για το γενικό καλο.

Εκίνος πυ δε θέλι να εργάζεστε, εκίνος δεν έχι
θέσι μετακσί-μας.

— Κε πός, όλα αφτα ο Λένιν μοναχος τα έχα-
νέ;—αροτίσανε τα πεδια.

Ο εργάτις απάντισε:

— Μονάχος-τυ ο Λένιν δεν τάκανε αφτα όλα.
Τάκαμε μαζί με το κόμα, πυ οδίγισε στον αγόνα τιν
εργατικι τάκσι κε όλος τος εργαζόμενους. Ο Λένιν έδixε
το δρόμο. Ο Λένιν σιμπίκνοσε τις γραμες τυ κόματος.
Ο Λένιν μας άνικσε τα μάτια. Εμας μας έμαθε, κε σε
σας, μικρά-μυ πεδια, αφίκε διαθίχι να μάθετε, να μά-
θετε, να μάθετε. Εσις ίστε ι θάρδια-μας.

Στο θάνατο τυ Λένιν.

Τον αγριμιον τα σκέπασε τα μονοπάτια
ι μπόρα χτες με άγρια μυνχανιτα.

Κε πέφτυν, πέφτυν σίμερα τα χιόνια

πάνο απ'τα ίσιχα τυ έλατο κλαδια.

Ανθρώπον λέντες, απο λόφους σε λανκάδια,
σκιφτι βαδίζαν μες' στο χιόνι το πικνο.

Κε πέφταν, πέφτανε στο φέρετρο τα χιόνια—
σιντόνι άσπρο σκέπαζαν τον αρχιγο.

Ο τελεφετέος αποχερετιζμος με τον αρχιγο.

Ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν πέθανε στις 21 τυ Γενάρι 1924 στο χοριο Γόρκι. Το σόμα-τυ το φέρανε στυ Μόσχα.

Ιτανε μεγάλη παγονια. Στυς δρόμους ανάθανε φωτιες. Στυς φωτιες αφτες πλσιιάζανε να ζεσταθουν ι άνθρωπι, πυ κριόνανε.

Στο μέσο τις πόλεις απο διάφορους δρόμους μαζεδόν-
τανε πολι άνθρωπι. Λέντες μακρινες απο ανθρώπους απλο-
νόντανε στυς δρόμους.

Στυ μεγάλη έθυσα τυ Σπιτιυ τον σινδικάτον μέσα στο φέρετρο χίτονταν ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν.

Αχύστηκε ι μουσικι: θλιβαρα πέζανε το πένθιμο ем-
βατίριο. Ι εργάτες κι όλι ι εργαζόμενι πιγένανε για τε-
λεφετέα φορα να δύνε τον αγαπιμένο-τους αρχιγο.

Πέντε μέρες θρισκότανε το σόμα τυ Βλαντίμιρ Ιλιτς στο Σπίτι τον επανκελματικον σινδικάτον.

Στις 27 τυ Γενάρι φέρανε το σόμα τυ Β. Ι. στυν Κόκινι πλατία κε στις 4 το απόγεμα θάψανε τον αρχιγο.

Σ' αφτι τι στιγμι παντυ σ' όλι τι χόρα θυίκσανε ι σι-
ρίνες τον εργοστασίον, τον φάμπρικον, τον ατμομηχανον.
Κε όλι μαθένανε απ' τις σιρίνες, πως τι στιγμι εκίνι
θάδυνε το Βλαντίμιρ Ιλιτς.

Αρχηγος, δάσκαλος, φίλος.

Κε σκιμένι ι λαι προχορούσαν
για το στερνο χερετιζμο.
Ι πατέρες-σας στα χέρια κρατούσαν
το φέρετρο το ακριβο.
Απο κεφάλια θάλασα τα γίρο,
τα δάκρια δεν κιλύσαν αρεα.
Δάσκαλος ήταν, αρχηγος, κε φίλος
εκίνος ήτανε για σας πεδια.

Ο Ιοσιφ Βισαριόνοβιτς Στάλιν.

Στον Αντικάφκασο, στι Γρύζια, πάνο στιν όχθι τυ ποταμου Κύρα θρίσκετε μια μικρι πόλι, ι Γόρι. Εδο στα 1879 στιν ικογένια τυ τσανκάρι Βισαρίονα Τζυγασσβίλι γενίθικε γιος, ο Ιοσιφ — ο μελύμενος αρχηγος τυ κομυ-νιστικυ κόματος τις εργατικis τάκεις κε τον εργαζόμενον όλυ τυ κόσμυ. Αφτος, πυ ίστερα άρχισαν να τον ονο-μάζυνε σίντροφο Στάλιν.

Απο δεκαοχτό χρονον αφιέροσε τον εαφτό-τυ στον αγόνα για τιν απελεφτέροσι τον εργατον. Εγινε επα-ναστάτις. Ενωσε τυς εργάτες σε όμιλυσ, πυ μαζεβόντανε κριφα, μιστικα απ' τιν αστινομία κε τα αφεντικα. Τυς εκσιγύσε πός πρέπει να αγωνίζοντε ενάντια στον τσάρο κε τ' αφεντικα.

Για να κατορθόσι να κρίθετε απ' τιν τσαρικι αστινο-μια, ζύσε με διάφορα ονόματα. Αλοτε τον ονομάζανε «σίντροφο Ντεβιτ», άλοτε «σίντροφο Κόμπα», άλοτε με άλο νέο όνομα.

Ζητά η αστυνομία το σύντροφο Ντεβίτ. Κι αυτός τον ίδιο κερσ εργάζεστε κάπου αλλ με το όνομα σύντροφος Τζέζικοφ. Βρίσκει η αστυνομία τα ίχνη του Τζέζικοφ, μα νά, εκείνος θγάζει λόγο στους εργάτες ως σύντροφος Κόμπα. Το τελεφτέο-του όνομα ήτανε Στάλιν. Με αυτό το όνομα ίνε γνωστός σ' όλο τον κóζμο.

Πολες φορές έτιχε να πέσει στα χέρια τις αστυνομίας. Κάθισε πολιν κερσ στη φυλακι. Τον εκσορίζανε στη Σιβιρία κε σε άλλα μακρινά μέρη. Μα κι απ' την εκσορία έφεθε κε κσαναάρχισε να εργάζεστε με νέο όνομα. Έτσι τέσαρες φορές κατόρθωσε να φύγει απ' την εκσορία. Πολες κρυτόρες έφερνε στους χοροφίλακες του τσάρου.

Σ' όλη την εργασία-του ήταν ο πιο πλσιέστερος φίλος του Λένιν.

Πέθανε ο Λένιν. Το κομμουνιστικό κόμμα εκσακολουθι το έργο-του με την καθοδίσκει του σ. Στάλιν. Σίμφωνα με την προτοβουλία του Στάλιν χτιστίκανε χιλιάδες νέα εργοστάσια. Με την υπόδixí-του η αγροτιά σινκεντροόθηκε στα κολχοζ για την αποκινυ μονιαζμένι δουλια. Όλος διόλυ με νέο τρόπο η μηχανο-τραχτορικη σταθμι καλιεργόνε σίμερα τον κάμπο. Σίμφωνα με την πρόσκλησι του Στάλιν η εργάτες κε η κολχόζνικη σχηματίζυνε υντάρνικες μπριγάτες. Προσπαθύνε καλίτερα να εργάζοντε, για να γίνι γριγορότερα η ανικοδόμισι τις χόρας-μας.

Ο Στάλιν μας διδάσκει: στη χόρα τον εκθρόν-μας ο κόπας λογαριάζετε καταραμένι δουλια, σ' εμας ο κόπος ίνε έργο τιμς, έργο δόκxας, έργο ανδρίας κε ιροϊζμου.

Ο Στάλιν μας προσκαλι:

Να διόκσετε τες τεμπέλιδες, τες λόντιρους, τες προ-
γύλσεσικους.

Να εργάζεστε με νέες μέθοδες, υντάρνικα!

Ζίτο ο κομουνιζμος!

Ο οχτόβρις σινεχίζετε.

Ιτανε στον κερο τις Οχτοβριανις επανάστασις.

Διο κρασνογθαρτέι στεκόντανε σκοπι στην πόρτα ενος
μεγάλου σπιτιου με άσπρες κολόνες.

Οταν έγινε γνωστο, πως το παλάτι τυ τσάρου πάρ-
θικε, πως ι εκσυσία πέρασε στα χέρια τον σοδιετ, ο ένας
κρασνογθαρτέος ίπε στον άλο:

— Ετσι λιπον, τελίόσαμε τιν επανάστασι!

— Στάσυ, αδελφε, μι θιάζεσε! — ίπε ο δέφτερος, —
ι επανάστασι ακόμα δεν ετελίωσε. Θα δις, πως θα
πολεμίζουμε ακόμα...

Κε ίχε δίκεο: άρχισε ίστερα ο ερφίλιος πόλεμος.

Ιστερα ι καταστροφι.

Ιστερα απο κάμποσα χρόνια ανταμοθίκανε πάλι. Δυ-
λέθανε σ' ένα εργοστάσιο επιδιορθόνοντας κε καθαρίζοντας
τους πάνκους, πυ σκυριάσανε στον κερο τυ ερφίλιου πολέμου.

Αφτι τι φορα ο δέφτερος ίπε στον πρότο:

— Νά, τόρα τελίωσε ι επανάστασι.

— Οχι, — ίπε ο πρότος, — θα επαναλάβο τόρα
τα δικά-συ λόγια: ι επανάστασι σινεχίζετε... Πρέπι αφτους
όλους τος πάνκους να τος αντικαταστήσουμε με νέους, κα-
λίτερος. Πρέπι ι χώρα-μας απο καθιστεριμένι να γίνει
ι πιο προχωριμένι σ' όλο τον κόσμο, γιατι αλιος θα μας
καταπνίξουν ι εχθρί-μας. Ι επανάστασι σινεχίζετε...

Χτίζουμε.

Ι χόρα-μας απέραντι, μεγάλι-
μα κ'ι δουλιές-μας πιο πολες.
Φάμπρικες χτίζουμε, καμινεφτίρια
κε για τα τρένα-μας γραμες.
Τυς κολχοζόκαμπυς χιλιάδες
τράχτορα σχίζυν κε περναν.
Στο χτίσιμό-μας ο Οχτόβρις
θεμέλια έβαλε γερα.

Εκπλιρόσαμε.

Υντάρνικα προχορούσε ι δουλια στο εργοστάσιο. Μα
το τσεχ τυ χιτιρίυ έρνισκε πίσο.

Γιατί έμινε πίσο το τσεχ τυ χιτιρίυ; Γιατι εκι πέ-
ρα θρισκόντανε πολι τεμπέλιδες κε ρβάτσι. Ι υντάρνικι
τυ χιτιρίυ αποφασίζανε να φτάσουνε τα άλα τσεχ.

Αποφασίζανε ι υντάρνικι να τελιόσουν τι δουλια. Ιρθε
κοντά-τυς ένας απ'τυς ρβάτσυς κε λέγι:

— Απ'τι δουλια δεν μπορις να πλυτίσις — γιρατια
μόνο κε χτικιο έχι ι δουλια.

Ιπε κ'έφιγε σπίτι.

Ιρθε κοντά-τυς ίστερα ένας τεμπέλις:

— Κερος πια να κιμιθίτε. Ι δουλια λίκος δεν ίνε,
κε στο δάσος δε φέβγι. — Ιπε κ'έφιγε κι αφτος.

Ιρθε τελεφτέα κι ο γιος τυ κυλάκυ:

— Ι δουλια αγαπα το βλάκα. — Ιπε κ'έφιγε.

Μα ι υντάρνικι κσακολουθύσανε τι δουλια. Ι δουλια

Ίτανε δίσκοι. Επρεπε να εργάζοντε κε για κίνυς, πυ φίγανε.
Μα μολατάφτα ι εργασία έγινε, κε στιν προθεζμία.

Σίμερα κε άβριο.

Κιτάζις σίμερα — άγρια θυνα. Κιτάζις άβριο — εργο-
στάσιο σοδιετικο.

Κιτάζις σίμερα — στέπες γιμνες. Κιτάζις άβριο —
το σοβοχοζ «Γίγαντας».

Κίταζες άλοτε απ'το αεροπλάνο — κάμπος απέραν-
τος σαν κυβέρτα απο διαφορόχρομα κομάτια: τετρα-
γονάκια, τριγωνάκια, λορίδες. Κε σε κάθε κοματάκι —
κ'ένας νικοκίρις.

Κιτάζις τόρα — πλατια σκεπαζμένος ο κάμπος με
πράσινα χαλι. Ι τραχτορικες κολόνες ισιάκσανε τον
κάμπο, οργήσανε τα σίνορα, κε τα κσεχοριστα κοματάκια
τον χοραφιον ενοθίκανε σ'ένα απέραντο κολχοζόκαμπο.

Εκι πυ άλοτε έτρεχε το ποτάμι, τόρα στέκετε ιλε-
χτρικος σταθμος.

Εκι πυ άλοτε ίτανε έριμος, σίμερα ασπρίζυν ι κάμπι
το μπαμπακι.

Οπυ ιπέρχαν άλοτε απέραντα δάσι, δάσι απάτιτα,
σίμερα απο κι περνάι περίφανα ι ατμομηχανι για το ερ-
γοστάσιο, το γιγάντιο πριονιστίριο.

Κε παντυ εργάτες, μηχανες, σολίνες, παντυ κίνισι
κε χτίσιμο, χορις τέλος.

Στον Κόκινο στρατο.

Ιρθε κερος να πάγι στον Κόκινο στρατο ο Βά-
σος Πετρίδης.

Εκλесе ι μάννα-τυ:

— Σε πέρνουν απ'τον πατέρα κε τι μάννα-συ! Κε πιός εκι πέρα θα σε κιτάζι! Πιός, πεδάκι-μυ, θα σε ταγίζι, θα συ δίνι νερο!

— Φτάνι, — ίπε ο θίος Γιόργος, εφαρμουςις (ςλέσαρος) απ' το εργοστάσιο. Αν δεν ίτανε ο Κόκινος στρατος θα ορμούσανε ι εχθρι, θα μας έπερναν όλα, χοράφια κε εργοστάσια. Δεν μπορουν ι καπιταλιστες ναιποφέρουν, πως ε' εμας τιν εκσυσία τιν έχουν ι εργαζόμενες μάζες.

Ο Κόκινος στρατος ίνε ι ατράνταχτι άρινα τις χοράς-μας. Οχι να κλες, μα να ιπεριφανέθεσε πρέπι, πυ ο γιός-συ πιγένι να εκπλιρόσι το καθίκον-τυ. Βλέπις, στον Κόκινο στρατο δεν τυς πέρνουν όλυς, τα πεδια τον κυλάκον δεν τ' αφίνουν εκι πέρα.

— Πολι ςοστα, Γιόργι, πολι ςοστα! — ίπε ο πατέρας τυ Πέτρου. — Χορις στρατο το κράτος-μας δεν μπορι να ιπάρκει. Νε, βαρια ίτανε άλλοτε ι ζοι τυ στρατιότι! Θιμάμε: μια φορα το τάγμα-μας θρισκότανε στιν πόλι Καλύγα. Περνύσα μόνος-μυ απ' το δρόμο. Αντίκρι-μυ ερχότανε ο ακσιοματικος. Δεν τον πρόσεκρα. Κε νά, αρχίζι: «Γιατι δεν χερετας τον ανότερό-συ;» Κε μυ κατεβάζι μια στα μελίνκια! Σταθρόνο τα χέρια-μυ μπρόστα-τυ κε λέγο: «Σιγνόμι, εθγενέστατε!» Κε τρις ολόκληρες όρες με κρατίσανε στι φιλακι.

— Μα αφα γινόντανε στα τσαρικα χρόνια. Στον Κόκινο στρατο δε γίνοντε αφα ςίμερα. Τόρα ίνε τιριτιχο να ίσε κρασνοαρμέος. Ο κρασνοαρμέος έχι όλα τα δικεόματα. Μα κ' ι κομαντίρι δεν ίνε ι παλει. Τότε ι ακσιοματικι καταγόντανε απ' τυς κιρίυς, ςίμερα ι κομαντίρι-μας κατάγοντε απ' τυς εργάτες κε τυς χορικυς.

Φρουρόντας.

«Υτε μια πιθαμι κσένις γις δε θέλουμε. Μα κι απ' τι δικί-μας γι ύτε ένα θερσόκι δικίς-μας γις δε θα δόσουμε σε κανένα» — ίπε ο σίντροφος Στάλιν.

— Δε θα δόσουμε, — απάντισαν ι εργάτες.

— Δε θα δόσουμε, — απάντισαν ι κολχόζνικι.

— Δε θα δόσουμε, — απάντισαν όλι ι εργαζόμενι.

Δινατος ο Κόκινός-μας στρατος. Ο Κόκινος στρατος προφιλάγι τι Χόρα τον σοβιετ.

Γράμα κρασνοαρμέυ.

— Γιά-σας, αγαπιτί-μυ πατέρα κε μάνα! Απ' τον Κόκινο στρατο σας στέλνο το μαχιτικό-μυ χερετιζμο. Αφτι τι στιγμή διάβασα το γράμα-σας. Τυ κάχυ λιπάστε, προς ιπιρετο στον Κόκινο στρατο. Με προσκαλέσανε με το όπλο στο χέρι να ιπερασπίσο τι Σοβιετική-μας Ενοσι. Κε ιπεριφανέδυμε γι' αφτο. Καμαρόνο πυ ακσιόθικα να γίνο μαχιτις τυ εργατο-αγροτικυ Κόκινυ στρατυ.

Ροτάτε, πός ζύμε;

Σικονόμαστε στις έκσι το προι. Μας κσιπνάι ι σάλ-πινκα. Νιθόμαστε κε αρχίζουμε διάφορες ασκίσις για να δυναμόσουμε το κορμί-μας. Προγεβρατίζουμε κε γεβρατίζουμε στην τραπεζαρία. Καθένας έχι το σερβίτσο-τυ. Μας ταγίζυνε τρις φορες τιν ιμέρα. Το φαγί-μας καλο πάντα.

Τα ρύχα-μας κε τα παπούτσια καλα. Στυς στρατόνες καθαριότιτα μεγάλι. Γυμναζόμαστε οχτο όρες τιν ιμέρα. Γνωρίζομαστε με το ντυφέκι, το πολιβόλο, τις αντιασφικσιο-γόνες μάσκες.

Εδο στον Κόκινο στρατο μας μαθένυνε γράματα,

κάνουνε διαλέξεις, ομιλίες. Διαβάζουμε εφημερίδες.

Τον ελέφτερό-μας κερο περνύμε στι γονια τυ Λένιν.
Εχι κε ντόμινο, κε σκάχι κε πεγνίδια διάφορα.

Σιχνα δίνουμε θεατρικες παραστάσις. Ο ίδιος ο κο-
μαντίρος-μας πέρνι μέρος σ'αφτες. Στιν ιπιρεσία κε τα
μαθήματα ίνε ο αρχηγός-μας· ιπαχύομε σ' αφτον χωρις
αντίρισι. Μα στον ελέφτερο σπ' τα μαθήματα κερο ίνε ο
πρότος-μας σίντροφος κε φίλος.

Δικός-σας Γιάνις Πετρας.

Κςένος κε δικός-μας.

Στρατιότις δικός-μας κε κςένος
ανταμόσαν στι μάχι κ'ι διο.

Το ντυφέκι ο κςένος σιχόνι
να το ρίξει νεκρο τον εχθρο.

— Κίτα τόρα, — τυ λεί, — θα συ δίκσο,
πος πολεμάο δο πέρα θα δις.

— Κάτο το όπλο, σίντροφε, ρίξε,
εχτρι δεν ίμαστε, μάθε-το ρις.

Δεν ανταμόνις εχθρό-συ εδο πέρα,

μα θρίςκις σίντροφο, φίλο, δικο.

Οπος τ'αδέλφια-συ ίμε εργάτις
σαν τον πατέρα-συ ίμε κ' εγο.

Κράτα τα βόλια-συ, χρισιμέβυν,
μ' αφτα να πέσουν πρέπι νεκρι,
αφτι, πυ στέλνουν για το πυνκί-τυς
να σκοτοθύμε, ρις αδελφι.

Το χέρι δόσε κ' έλα μαζί-μυ,
να τυς σαρόσυμε ι διο μαζί.

Κε το πεδί-συ σαν το δικό-μυ
λέφτερα πάνο στι γι να ζι.

Ι χόρα-μας.

Ιπάρχι μια μεγάλη χόρα στον κόζμο. Ινε αφτι ι πιο
μεγαλίτερι χόρα τις γις. Ι χόρα αφτι ινε ι ΕΣΣΡ.

Απ' το ένα άκρο τις χόρας αφτις στο άλο για να
πας πεζος, χριάζοντε τέσερα χρόνια.

Αν ροτίσουμε με το ράδιο στον ίδιο κερο τος κάτι-
κους τις χόρας αφτις:

— Πιά όρα έχετε;

Ο ένας θ' απαντίσι: προι. Ο δέφτερος: μεσιμέρι. Ο
τρίτος: βράδι. Ο τέταρτος: ινε πια νίχτα.

Αν τος ροτίσουμε όλως διαμιας με το ράδιο:

— Πιά εποχι τυ έτυς έχετε;

Ο ένας θα απαντίσι: άνικσι. Ο άλος: χιμόνα.

Αν ροτίσουμε τος κάτικους τις χόρας αφτις:

— Σε τί ίστε πλύσι;

Ο ένας θα απαντίσι: σε ζίδερο. Ο άλος: σε ζιτάρι.
Ο τρίτος: σε πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: σε βαμβάκι.
Ο πέμτος: σε νέφτι.

Αν τος ροτίσουμε:

— Σε τί ίστε φτοχι;

Ο ένας θα απαντίσι: Σε ζίδερο. Ο άλος: σε πσομι.
Ο τρίτος: σε πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: σε νέφτι. Ο
πέμτος: σε βαμβάκι.

Πρέπι να φέρυμε ζιτάρι, εκι πυ δεν ινε.

Πρέπι να φέρυμε βαμβάκι, εκι πυ δεν έχι.

Πρέπι να φέρυμε νέφτι, πετροκάρβυνο, ζίδερο, εκι
πυ δεν ιπάρχυν απ' αφτα.

Ι δρόμι άλλοτε.

Στο μπάρμπα πήγενα, μα πό να φτάσο!
Στο πέραμα έφτασα κοντα κε... στάσου!
Χοριάτις στέκονταν 'κι ραστιζμένα.
Κιτα το πέραμα ριλογιζμένα.
Υτε ρανίδια, ύτε δοκι,
λάκος μεγάλος φάνταζ' εκι!

Ο ριδερόδρομος.

Νκρέμιζε θυνα ο άνθρωπος, κιλάδες ιςοπέδοσε, έχτιςε
γέφιρες. Ιςιο ραν ραίτα έφτιασε δρόμο, ράμπος να έςτροσε
απέραντο πανι.

Στο πανι αφτο έβαλε ατςαλένιες ράγες. Στις ράγες
απάνο ριδιρένια μιχανι με ρολίνα, καζάνι κε πέτςκο.

Βάζυνε στο πέτςκο κςίλα κε πετροκάρθυνα, στο
καζάνι θάζυνε νερο.

Κε ι μιχανι τρέχι -δίχος άλογα κε έτςι γρίγορα, πυ

κανένα άλογο δε μπορεί να θγι μαζί-τις στο τρέξιμο.
Κάνι ος πενίντα χιλιόμετρα τιν όρα.

Τρέχι ι ατμομηχανι, τραβόντας κατόπιν-τις τα θα-
γόνια. Άλα θαγόνια γεμάτα επιβάτες, άλα εμπορέβματα
γεμάτα.

*Το τρένο ιχιζι καίμους βυθα,
ι άνδρουσι τόρα ωχι μοντα*

Το ατσαλένιο ιπικο.

Να πιλαλάι μέσα στις στέπες
ίδες ποτες,
πετόντας γίρο καταχνιας τύφες
μάθρες, σταχτιες,
στα πόδια πάνο τα σιδερένια,
αφρυς πετόντας, όλο φωτια,
το τρένο ίδες το σιδερένιο
να πιλαλα;

Να τρέχι πίσο-τυ ίδες μ' ορμι,
τα πόδια σικόνοντας ος τιν κορφι,
μες' απ' το πράσινο πικνο χορτάρι
με χέτι κόκινο ταχι πυλάρι;
Τρέχι το δίστιχο, ορμα σα μπόρα,
πό να το φτάσι μα το φτοχο!
Δεν κσέρι νίκισε τ'άλογο τόρα
το σιδερένιο το ιπικο.

Τυρκσιμπ.

Τυρκσιμπ — ίνε ι νέα σιδηροδρομικι γραμι, πυ ενόνι
τι Σιβιρία με το Τυρκεσταν. Μεγάλι δουλια γένικε για
να χτιστι γρίγορα ι γραμι αφτι.

Στο Τυρκεσταν το βαμβάκι σα χιόνι
Στι Σιβιρία σιτάρι φιτρόνι.
Απ' τιν έριμο μέσα ο δρόμος περνα,
στενος απ' τα όρι λες φίδι γλιστρα.
Αργα περνύσε πριν το κυραβάνι
βδομάδες, μίνες στο δρόμο-τυ κάνι.
Κάποτε άγρια έσκυζ' ι μπόρα
αρνια ι νκαμίλες τρόμαζαν τόρα.
Τις έριμους σίμερα με τα πελάγι
περίφανα σχίζι μηχανι,
ίνε το τρένο αφτο πυ περνάι,
στον άμο ι νκαμίλες έχυν χοθι.

Το ζινιάλο.

Ερχότανε μια φορά απ' το δάσος ο φίλακας τις σιδιροδρομικis γραμis ο Σίμος. Ο ήλιος θρiςκότανε πολi χαριλα. Ισιχία μεγάλη γίρο. Λίγο έμινε να φτάσι στι γραμi κι ακύi ζάμπος κάπυ εκi να χτιπάνε ένα σίδιρο πάνο στο άλο. Ετάχινε το θίρα ο Σίμος: «Τί σιμένι αφτο;» σκέφτικε. Σε λίγο μπροστά-τυ i σιδιροδρομικi γραμi. Κε να εκi πέρα κάθετε κάπιος σταθροπόδι κε κάτι κάνi. Πλισιάζi σιγα. Νορίζi, πος κάπιος ίρθε να κλέψει τις θίδες. Καλοχιτάζi ο Σίμος: σικόθικε ο άνθρωπος μ' ένα λoστο στο χέρι. Εβαλε το λoστο κάτω απ' τι ράγα κε τιν τραθάi στιν πάντα. Σκοτίνιασαν τα μάτια τυ Σίμου, θέλι να φονάκσι, μα δε μπορι. Τρέχι εκi πέρα, κι ο άνθρωπος με το λoστο κε τιν κλιδαρια φέδγι τρεχάτος στιν άλι πάντα.

Ερχετε επιθατικο τρένο. Με, τί να το σταρατίσι! Σιμέα δεν έχi. Κε τι ράγα με γιμνα χέρια να τι θά-λiς στον τόπο-τις αδίνατο!

Ακύi i σιρίνα τις φάμπρικας φονάζi. Εκσι i όρα. Ιστερα απο διο λεπτα θα περάσι το τρένο.

Τρέχι, χορις να κσέρι πύ, με όλι-τυ τι δίναρι. Φτάνi στιν αναποδογιριζμένi ράγα. Σχορπιζμένα κσίλα κίντε εκi πέρα. Σκίθi, πέρνi ένα. — Ακύi—σφίριγμα πα-ρατεταμένο, ακύi—i ράγες ριθμικα κε σιγα αρχίσανε να τρίζουν. Να τρέκσι, δίναρι πια δεν τυ έμινε. Σταμά-τισε εκατον ζάζνες μακρια απ' το φοθερο μέρος. Σαν κάπιο φος να τον εφóτισε τότε.

Κατέβασε το καπέλο-τυ, έβγαλε απο μέσα το θα-μπακερο μαντίλι, έβγαλε απ' τις πάντες τυ iποδίματός-τυ το μαχέρι, χτίπισε το μαχέρι στο αριστερό-τυ χέρι.

παραπάνο απ'τον ανκόνα, — πετάχτικε το έμα, έτρεκε μπόλικο, ζεστο. Μύσκεψε μ' αφτο το μαντίλι-τυ, το τίναξε, το άνικξε, το έδεξε στο κσίλο πυ κρατύσε, κε σίκοσε πσιλα τιν «κόκινι σιμέα».

Στέκετε, κυνάι τι σιμέα κε το τρένο νά, φένετε. Κε το έμα όλο κε τρέχι. Φέρνι το πλιγομένο χέρι στο στίθος. Προσπαθι να κλίσι τιν πλιγι, μα τυ κάκυ. Το έμα όλο κε τρέχι. Ενα μονάχα σκέφτετε: «δε θα ανθέκσο, θα ρίκσο τι σιμέα». Σκοτίνιασαν τα μάτια-τυ κε τυ έπεξε ι σιμέα. Μα ο μηχανοδιγος τιν ίδε.

Το τρένο σταμάτισε. Πιδίσανε απ'τα βαγόνια ι άνθροπι, μαζεφτίκανε ομάδες. Βλέπυν — κίτε χάμο κάπιος κε δίπλα-τυ ματομένο κυρέλι πάνο σε κσίλο.

Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ.

Πιγένοντας απ'το χοριό-τυ στο σχολιο ίδε ο πιονέρος Αμπροσίμοφ σπαζμένι μια ράγα τις σιδιροδρομικις γραμις. Πλισιάζε το τρένο. Εβγαλε ο Αμπροσίμοφ τι γραβάτα-τυ, τιν έδεξε σ'ένα κσίλο κε έδοσε σινιάλο στο μηχανοδιγο. Το τρένο γλίτοσε απ'τιν καταστροφι.

Δίπλ' απ'τις ράγες τις σιδερένιες,
όπου χορίζαν ένα χοριο,
ο Αμπροσίμοφ ο πιονέρος
προι τραθύσε για το σχολιο.
Μες' απ'το δάσος αντίκρι, νά-το,
το εκσπρες έρχετε, τρέχι μ'ορμι,
σφιρίζι, ομίχλις τύφες πετάι,
σκύζι, ατσάλινο σάμπος πυλι.
Σ'αφτο αντίκρι στέκετε κσάφνυ

ο πιονέρος-μας κε τί να δι!
κορατιαζμένο νά το ατσάλι
τις ράγα: χάμυ κίτετ' εκι.

Ολεθρος θέθεος.

Εδο συμφορα.

Βάρδια πιονέρικι
μπρος στι δυλια!

Κερο δε χάνι ο πιονέρος
λίνι αρέσος κε στι στιγμι,
τον κόκινό-τυ το λεμοδέτι
σιμέα κάνι κε προχορι.

Στι μέσι στέκετε εκι τυ δρόμυ
κε τι σιμέα πσιλα κρατα.

Τυ κίντινυ δίχνι σ'αφτυς σινιάλο
κε προλαμβάνι τι συμφορα.

Το εκσπρες, αλυσόδετο

λες, σταματα,

στι ράγα πυ έσπασε

στέκι κοντα.

Εφτις αντιλάλιναν

χτίπι, σφιριες·

τι γραμι διορθόσανε,

δρόμο το εκσπρες.

Ι ετιμότητα τυ Κόκινυ αεροπόρου.

Εγινε αφτο στον κερο τυ πολέμυ με τυς άσπρυς.
Απ' το επιτελίο πάρθικε διαταγι:

— Να πετάκσετε σε ακίνδινο μέρος!

Αρχισε δυνατι μπόρα. Ποτάμι χινότανε ι βροχι. Κε

το ιπικό το εχθρό ήτανε πολύ κοντά. Ι αεροπόροι αποφασίζανε να πετάκουν. Ιστερα απο δυο όρες πέταγμα με όλη τι μπόρα κε τι δυνατή βροχή κατορθώσανε ι αεροπόροι να φτάσουνε στο προϋδιοριζόμενο μέρος.

Αργίσε μια όρα μονάχα ο νέος αεροπόρος Γύρτιν. Ο Γύρτιν έχασε το δρόμο κε κατέβηκε πίσο απ'τα νότα τον άσπρον.

Ι καζάκι ίδανε το αεροπλάνο. Μια δεκαριά καζάκι τρέκσανε κε περικιχλόςανε το αεροπλάνο. Δεν προσέχσανε τα κόκκινα άστρα στις φτερούγες το αεροπλάνου κε το πίρανε για ενκλέζικο. Ι φορεσία το Γύρτιν ήτανε ενκλέζικι. Ρυσιχα δε μιλύσε καλά, γιατί ήτανε λετονος. Ι καζάκι νομίζανε τότε, πως ίνε ενκλέζος. Το διαγίθλινανε λιπον, πως πολύ κοντά απο κι στο σταθμο βρίσκετε το επιτελίο τον καζάκον.

Τρία χιλιόμετρα ήτανε ος το σταθμο. Ο κόκκινος αεροπόρος δεν τ'άχασε. Παρκαάλεσε τος καζάκους να τον βοιθίσουνε να φέρι το αεροπλάνο ος το σταθμο. Κε με τι βοίθιά-τους έβαλε σε κίνισι το μωτορ κι άρχισε ν'ανεβένι πσιλα. Στον ίδιο κερο απ'το σταθμο φάνικε να έρχετε προς τα εκι εήμα ιπικό άσπρον με τος ακσιωματικούς-τους. Σαν πολύ πετύσε ο κόκκινος αεροπόρος πάνο απ'τα κεφάλια το εχθρού.

Ιστερα απο μισι όρα βρισκότανε πια στους δικύς-του.

Ενιγμα.

Φτερυγες έχο, ωυγι δεν ήμε,
άωπικο ήμε με ομοι φο
ωπηα αωτα ορι, ωπηα αωτα νεφι.
ωυγι ιαετο

Τ'αεροπλάνα.

Αεροπλάνα, αεροπλάνα! Μόλις τα βλέπεις τόσο πσιλα πετάνε, κίτα πάνο απ'τι στέγι πετάνε τόρα... πυλια εφτα. Τα νέφι σκίζυν κι μονοπάτια,	δρόμι δεν ίνε, μ'ορμι πετύνε. Σίντορ' ι δρόμι, πέτα όπος θέλεις. Χαρα σ'εχίνυς πυ τα οδιγυν... Απιρυς δρόμυς έχι ι γι, ο υρανος ένα, τον πιο πλατι.
--	--

*Αωιρυς δρόμυς έχι ι γι,
ο υρανος ένα τον ωιο ωχαι.*

Ραδιοερασιτέχνις.

Ολόκληρες μέρες στο δωμάτιο ο Γόγος με το σφι-
ρι κε τα είρματα. Εκοθε είρματα, πλακύδονε με το σφι-
ρι κάτι μετάλινα κοράτια.

Τον κίταζε ι γιαγια κε με θυμο μυρμύριζε: «Πάντα
τα ίδια! Απ'τα σκυπίδια-συ δε θα γλιτόςι κάμαρι ποτες!»

Το βράδι γιρνόντας ο πατέρας απ'τι δυλια τον αρστύσε:

— Πός παν ι δυλιες;

— Πολι καλα, — έφθιμα απαντύσε ο Γόγος —
μονάχα πυ δεν έχο τηλεφωνικο σολίνα.

— Ε, τί να γίνι; Πρέπι να σ'αγοράσυμε σολίνα...
Να σε βοιθίσο, δε θέλεις;

— Δεν χρειάζεστε, δεν χρειάζεστε, — απαντά ο Γόγος, — θέλω μόνος-μυ να το φτιάξω.

Περάσανε δέκα μέρες. Έτιμος πια ο μηχανισμός του Γόγου. Σκαρφαλώνει την άλι μέρα στη στέγη και τοποθετεί εκεί την αντένα.

Το βράδι μαζεφτίκανε πολλοί στο σπίτι του Γόγου. Οχ-το έδιχνε το ρολόι. Κάπιο μυρμυριτό έβγανε απ' το σο-λίνα. Ο Γόγος έτρεκσε στο μηχανισμό, κύρδισε το ρύπορ και φόναχσε:

— Ισιχία, σίντροφι, αρχίζει πια.

Κι απ' το ρύπορ ακύστηκε να λέγει κάποιος:

— Εκθεςι.

Και έστερα άλλος μίλιζε για τα γεγονότα τις Κίνας. Έστερα απ' την έκθεςι, απ' το ρύπορ ακυστήκανε τέτια πιρίεργα λόγια, που όλοι κσεκαρδιστίκανε στα γέλια. Ακύ-στηκε έστερα μουσικι.

— Θαθμάσια, — έπε ο Δίμος. — Μπορίς τώρα να κάτσεις σπίτι και να τ' ακυς όλα.

Ανόρεχτα φίγανε οι κσένι, ίθελαν ακόμα να κσακο-λυθίσι, μα το ρύπορ σιόπισε. Ο Γόγος δέλωσε, πως η ραδιοβραδια τελίωσε.

Νέα αφτια βάζο κι ακύο
βέρστια χίλια μακρια,
σαν κοντά-μυ να μιλάνε,
πιός τι φέρνι τι λαλια.

Σφραγιζμένος επιβάτης.

Μόνο-του το γράμα
δεν πάει πυθενα,

Στο κιότιο βάλ-το
φέρνι εφτις φτερα.

Σαν πυλι πετα,
θάλασες περνα,
θέρστια χίλια χάνι,
το δρόμο δε χάνι.
Γί'αφτο τα ταξίδια
έφκολα πολι.

Μπιλέτο δε θέλι
μιτ' αποσκεβι.
Με βύλα επιβάτισ
για λίγα λεπτα,
θάλασες λανκάδια
κε θυνα περνα.

Πόσο φοβερο, αλίθια.

Ενα γατάκι έπεζε στιν αβλι. Μικρο, μικρότσικο, αδί-
νατο πολι. Ακσαφνα πέρασε απο κι ένας σκίλος. Πί-
δισε το γατάκι, τέντοσε τι ραχύλα-του σαν τόκσο, εί-
κοσε πάνο τα μαλια, τα μυστάκια-του τέντοσε σα γυρυ-
νότριχες. Ατάραχα το σκιλι πέρασε απο κοντά-του. Κε
όλο τον κερο με τι μυρίτσα-του γιριζμένη στο σκιλι γρί-
λιζε σαν να έλεγε: «Κίτα, κίτα πόσο φοβερο ίρε. Μι
συ περάσι απ' το νυ να με ανκίκεις, γιατι θα τιν πάθεις».

Το τιγρόπυλο.

Ο πατέρας έφερε απ' το κινίγι τιγρόπυλο. Ιτανε
σα μισοχρονιατικό μεγάλο κυταβάκι. Ιχε μεγάλο κεφάλι

με στρονκιλα πράσινα ματάκια, πλατι μέτοπο κε κοντα αφτια.

Βαρια κε δινατα ίτανε τα μπροστινά-τυ πόδια, πιο αδίνατα κε λεπτα τα πισινα. Αργοκίνιτο, μικρο, σύφρο-ζε στο πόδι τυ πατέρα-μυ κε τριβότανε εκι. Το πιά-σανε μακρια απο μας, μέσα σε καλαμιες, κοντα σε μια μεγάλη λίμνι. Τ'ονομάσαμε Βάσκα.

Οταν πίγαμε να πλαγιάσουμε, κλίσαμε το Βάσκα στο δομάτιω. Βλέπι ο Βάσκας: εριμιά γίρο κε σκοτινια. Κε να, ι «φοθερι τίγρι» πίδισε απ'το ντιβάνι, έτρεκσε στο δομάτιο κε τρομαγμένα άρχισε να φονάζι. Ανικσε ο πατέρας κε μπίκε στο δομάτιο. Χάρικε ο Βάσκας, έτρεκσε κοντά-τυ κι άρχισε να νιαυρίζι. Τον εχάιδε-ψε ο πατέρας, τον πίρε στιν κάμαρά-τυ, κε όλι κιμι-θίκαμε ίσιχα. Το προι γνο-ρίσαμε το Βάσκα με τυς φί-λως-τυ — τα σκιλια. Μα εκίνι φίγανε με κατεβαζμένες τις υρες. Οπως φένετε ι μιρυδια τις τίγρις έκανε φοθερι εντί-ποσι στα σκιλιά-μας. Μο-νάχα ένα, το αβλόςκιλο, δε φοβίθηκε. Πίδισε πάνα απ'το Βάσκα, τον έσπροκσε με το πόδι κε χαρούμενα άρχισε να γαβγίζι. Κυνίθηκε ο Βάσκας κε αργοκίνιτα έτρεκσε κατόπιν-τυ.

Ο Βάσκας αγαπόσε να μπένι σιγα-σιγα στο δομά-τιο κε να πέζι εκι. Αγαπόσε προπάντον να τραβα το μακσιλάρι, να αποσπα τις γονιές-τυ, να το χτιπάι κα-τόπιν με το πόδι-τυ. Πετώνε τα πόπυλα τυ μακσιλαριω, κ' εκίνος το τινάζι κε γριλίζι.

Ιχε κι άλλο πεγνίδι ο Βάσκας, μια παλια θάλενκα. Τινάζι τι θάλενκα, τιν πετάι, τιν αρπάζι ίστερα, λες κε ίτανε ποντίκι.

Αγαπύσε ο Βάσκας να σκαρφαλόνη στα δέντρα. Επεφτε πάνο στο χόρα, σιμάδεβε κε πιδύσε πσιλα. Δεν περνύσε ύτε λεφτο, κι ο Βάσκας πιαζμένος με τα πόδια κε τα δόντια απ' τα κλαδια, κρέμονταν πσιλα πάνο απ' τι γι.

Ο Βάσκας μεγάλωσε. Αρχίσανε να παρυσιαστύνε στο Βάσκα καρόματα ροστις τίγρις. Ιτανε πια επικίνδυνο να τον έχι κανις ελέφθερο. Σε λίγο ο πατέρας τον πύλιζε στο ζοολογικο κίπο.

Το λεοντάρι κ' ι αλεπυ.

(παραμίθι.)

Γίρασε το λεοντάρι κε δεν μπορούσε πια να θγι σε κινίγι. Σκέφτικε λιπον να ζι με πονιρία: έπεσε μέσα σ' ένα σπίλεο κε καρόθικε τον άροστο. Τα θερια αρχίσανε να το επισκέφτοντε. Μα κανένα δε γίριζε πίσο. Αρπαζε το λεοντάρι κε καταβρόχθιζε το κάθε ζόο, πυ πίγενε να τον επισκεφτι.

Ιρθε μια φορα κ' ι αλεπυ. Στάθικε στην πόρτα τις σπιλιας κι αρότισε:

— Πός ίνε ι ιγία-ςυ;

— Αςχιρα! — αποκρίθικε το λεοντάρι. — Μα γιατι δεν έρχεσε μέσα;

Ι αλεπυ αποκρίθικε:

— Απ' τα αχνάρια βλέπο: πολα θερια μπίκανε μέσα, μα δε γίριζε κανένα.

Σκίλος ιγιονόμος.

Στον εμφύλιο πόλεμο πλιγόθικα στο δεξί χέρι κε το πόδι. Σοριάστικα κάτω από ένα νκρεμο. Εχασα πολλή έμα' αδινάτισα. Δεν έβλεπα, ούτε άκουα κανένα απ' τους δικούς-μου. Ιπια όλο το νερο απ' το παγύρι-μου. Κίτομε σχεδόν ανέςθιτος. Αργα, κάποτε ανίγο τα μάτια. Δεν μπορο να κσεχορίσο αν ίνε προι ίτε βράδι. Προσκαλο σε θοίθια, μα κανένας δεν απαντάι: φένετε πολλι μακρια θοίςκοντε ι δικί-μας.

Κε ι πλιγες με πονύνε δινατα...

— Ε, — σκέφτομε, — πάγο, χάθικα!

Κε θα χανόμυνα, αν δεν ίτανε ο Γάικας. Περάσανε διο μερόνιχτα. Το βράδι ακύο, δίπλα-μου εκι κάπυ ένα σκιλι μυσουνίζι. Απ' τι χαρά-μου κσέχασα τους πόνους. «Θα με θρι άραγε, ίτε όχι;» — σκέφτομε.

Με θρίκε. Ιτανε ο Γάικας-μας. Γρίλιζε απ' τι χαρχ, λίχι τι ρίτι, τα μάτια-μου.

— Αχ, αγαπιτέ-μου σίντροφε, σίντροφέ-μου αγαπιτε!

Κε πως να μι τον ονόμαζα σίντροφο! Πέφτι δίπλα-μου ο Γάικας κε μου γιρίζι τι ράχι. Στι ράχι-του τσάντα με κόκκινο σταθρο: «Πάρε, ότι συ χριάζετε». Πέρα επί-δεζμο, ιόδιο, έχισα στις πλιγές-μου, τις έδεσα όπος-όπος.

Κι ο Γάικας μ' αφίνι τόρα κε τρέχι με το μπρίν-ζελ στα δόντια. Το μπρίνζελ ίνε τέτιο κσιλάκι, πυ το δένυν στο περιλέριο τυ ιγιονομικυ σκιλι. Όταν το σκιλι θοίςκι τον πλιγομένο, πέρνι το μπρίνζελ στα δόντια-του. Κε τρέχι μ' αφτο στις δικύς-του, στις ιγιονόμυς στρα-τιότες. Μ' αν δεν τον έθρι τον πλιγομένο, δεν το πέρνι το μπρίνζελ στα δόντια.

Ο Γάικας με το μπρίντζελ στα δόντια έτρεχσε στους κρασνοαρμέυς ιγιονόμυς κε τυς έφερε κοντά-μυ.

Κε έτςι σόθικα.

Ο φίλακας.

Μακρια απ' τιν πόλι το σπίτι τυ Χτενα. Γίρο δεν ήτανε κανένα σπίτι. Κε όμος ο Χτενας δεν έκλιε ποτε το σπίτι-τυ κι όταν ακόμα κατέβενε στην πόλι. Μα κε γιατί να το κλίσι, αφυ ίχε πιστυς φίλακες εκι, διο μεγάλη μαντρόσκιλα.

Μια φορα γιρίζοντας απ' τιν πόλι βλέπι: στο σπίτι-τυ μέσα διο λοποδίτες καθιζμένι σε σκαρνια κι αντίκρι-τυς τα σκιλια.

— Τί θέλετε, φίλι; — ροτα ο Χτενας.

— Νά, τρις όρες τόρα καθόμαστε εδο κε ύτε να κινιθύρε μας αφίνυνε τα τρισκατάρατα. Όταν μπίχαμε δε γάθγισαν. Μα τόρα ύτε το χέρι να βάζουμε στην τσέπι-μας αφίνυν. Γαθγίζυνε κε ορμύνε να μας κοματιάσουν. Υτε τα τσιγάρα-μας να πάρυνε μας αφίνυν. Πές-τυς να μας δόσουνε τιν άδια να καπνίσυνε.

— Μι βιάζεστε, καπνίζετε στι μιλίτσια. Εμπρος λιπον, μα μιν τρέχετε, γιατι θα σας κοματιάσουν τα σκιλια. Υτε στις τσέπες να βάλετε τα χέρια, γιατι ίσος να έχετε εκι όπλα. Ινε σινιθιζμένα σ' όλα αφτα τα σκιλιά-μυ.

Σι μίνε εδο κε φίλακσε το σπίτι, — ίπε ο Χτενας σ' ένα απ' τα σκιλια, — κε σι, έλα μαζί-μυ. — Πίρε μαζί-τυ το άλο, το σκιλι.

Κε έφερε κε τυς διο κλέφτες στι μιλίτσια.

Ο μικρός ταχυδρομός.

Γένικε αφτο, πυ θα ρας πο, μακρια-μακρια εκι στις παγερες χόρες. Τρένα κι πέρα δενιπάρχυν. Κυθαλάνε το ταχυδρομίο μονάχα μια φορα τιν εβδομάδα πάνο ρε έλκιθρα, πυ τραβύνε τα ρκιλια.

Ο ταχυδρομός Μεκ καθότανε πάνο ρτο έλκιθρο κυκυλομένος μέσα ρε χοντρι γύνα. Με μεγάλι επιτιδιότιτα διέφθινε τα ρκιλια. Κε τον αγαπύσαν εκίνα. Σαν πυλι πετα το έλκιθρο πάνο ρτο φρέσκο χιόνι. Να, κάτω κι παγομένο το ποτάμι ακίνιτο μέσα ρτο λανκάδι. Το έλκιθρο τόρα τρέχι πιο γρίγορα πάνο απ' τον ίσο πάγο.

«Κραχ!» — κρότιρε κάτω κάτω απ' τα κατοσανίδα τυ έλκιθρου.

— «Αδίνατος εδο πέρα ο πάγος», — ρκέφτικε ο Τοτ, — κε το έλκιθρο βαρι. — Κε ρτι ρτιγμι πίδιρε κάτω, πάνο ρτον πάγο.

Τα ρκιλια με πιο λαφρο το φορτίο, τρέκσανε πιο γλίγορα προς τον όχτο τυ ποταμου. Κε πίσο απ' αφτα πάνο ρτον πάγο κρεχόριζε ολομόναχι ι φιγύρα τυ Τοτ. Πεζος ερχότανε κατόπιν ο Τοτ. Κε το χιόνι έπεφτε όλο κε πιο πικνό. Δίςκολα μπορούρε να κρεχορίζι τ' αχνάρια τυ ελαφρου έλκιθρου, πυ δε φενότανε πια.

Σαν ατραπι έφταρε το έλκιθρο ρτο χοριο. Απ' όλα τα ρπίτια τρέκσανε ι άνθρωπι φονάζοντας:

— Το ταχυδρομίο, το ταχυδρομίο!

— Μα πυ ίνε ο Τοτ; Ιρε μόνος; — αροτίσανε το Μεκ.

Γριλίζανε τα ρκιλια κι ανίσιχα κιτάζανε γίρο ζιτόντας το μικρό-τυς φίλο.

— Πρέπι να πάμε να το ζιτίσουμε, — φονάκσανε τα πεδία, ι φίλι τυ Τοτ.

Ενα απ' τα πεδία πλισίασε το σκιλι, πυ ίτανε ο οδι-γος, κε τυ ίπε:

— Ο Τοτ ίνε εκι, ζίτισέ-τον, Γρο.

Γίρισε εδο κ' εκι ανίσιχα το σκιλι κε γρίλιζε.

Πιδίσανε τα πεδία στο έλκιθρο κε σαν αστραπι εκίνο έτρεκσε στο μέρος, όπου έμινε ο Τοτ.

Αργα προχορύσε ο Τοτ. Το χιόνι ίτανε θαθι κε τον εμπόδιζε. Ακσαφνα τυ φένετε προς ακόι κάτι ανά-μεσα απ' το θυιτο τις κατεγίδας.

«Ίνε ι φονι τυ Γρο, δίχος άλο» — ίπε.

Ιστερα απο λίγα λεπτα τα σκιλια περικιχλόσανε τον Τοτ χαρύμενα, γαβγίζοντας κε πιδόντας. Ο Γρο έλιχε το παγομένο-τυ πρόσωπο κε τα πεδία τυ φονάζανε:

— Κάθισε γρίγορα, Τοτ!

Πίδισε ο Τοτ στο έλκιθρο, κε τα σκιλια φτεροπό-δαρα κνάμεσα απ' τιν κατεγίδα πέρανε το δρόμο για το χοριο.

*Ο τσιζος ίνε ο ωιστος τυ
ανδρῶων ριζος*

Ι λίκι.

Ο παπός-μυ ίτανε φίλακας στο δάσος. Μια φορα αργα το βράδι γίριζε σπίτι. Σίνεφα μάθρα κε πικνα σκεπάζανε τον υρανο, πυ προμινύσανε μπόρα. Ο πα-πυς ετάχινε το θίμα. Ακσαφνα ακόι απο κάπυ υρλιάζ-

ματα δυνατα. Βιάστηκε περισσότερο, μα τα υρλιάζματα ακυόντανε όλο κε πιο κοντα. Ο παπυς άρχισε να τρέχι. Δεν πρόκανε να θγι απ' το δάσος κε τί να δι; Αντίκρι-τυ κάτι σαν τελίες, πυ γιαλίζανε. Ίτανε λίκι. Αχίι τόρα το τρίξιμο τον δοντιόν-τυς.

Τρέχι με όλι τι δίνα-
ρί-τυ ς' ένα απσιλο έλατο,
σκαρφαλόνι εκι κε πιάνετε
απ' τα κλαδιά-τυ. Τον ίδανε
ι λίκι κε σταματίσανε. Ο
παπυς ανέβικε πιο πσιλα. Ι
λίκι γιρίζανε κάτω κε τσουν-
κρανίζανε το φλιο τυ
δέντρυ.

Πολι σπάνια το κα-
λοχέρι ι λίκι επιτίθεντε
ενάντια στυς ανθρώπυς.
Φένετε τόρα, πος θα τυς
κσέφιγε κανένα κινίγι.

Νίχτα πια. Ο παπυς
κατάλαθε, πος έπρεπε να
περάσι εκι πέρα τι νίχτα. Ανέβικε πιο πσιλα κε κά-
θισε πάνω ς' ένα κλαδι. Φίσιζε ο αέρας, σαλέπσανε τα
κλαδια τυ ελάτυ κε πέταχσε το καπέλο τυ παπυ. Ορ-
μίσανε ι λίκι, το αρπάχσανε κε το κάνανε κημάτια. Ίστε-
ρα κσανακαθίσανε κάτω απ' το δέντρυ κε υρλιάζανε
κιτάζοντας απσιλα. Ο παπυς δυνατα κρατιόνταν απ' τα
κλαδια, πυ τα σάλεθε κε τα λίγιζε ο αέρας.

Δεν έκλισε μάτι όλι τι νίχτα καθιζμένος εκι απσι-
λα, πάνω στο έλατο, ο παπυς. Το προι ι λίκι φίγανε.
Κατέβικε τότε απ' το δέντρυ κε ίρθε στο σπίτι.

— Τί έπαθες; — τον αρότισε ι γιαγια.

— Φοβίθικαν ι λίκι απ' τιν μπόρα κε μ' ανανκά-
σανε να τυς κάνο σιντροφια, — ίπε κε κσαπλόθικε πάνο
στο κρεβάτι.

Σια το χροΐρα τυ, το γίμο δε τυοτονυν
το σταχτι,
μα για το αρνι ων ωρε χτες το βραδι
αωτο μαντρι
Γαμενι ωαινο στο υορμι
γυνά ο γίμοι, δέι. φορι.

Πορ ι λίκι μαϋένυν τα πεδιά-τυρ.

Εκι πυ περνύσα μια φηρα απο ένα δρόμο, ακύο
πίσο-μυ κάτι φονες. Φονάζι ένα τσοπανόπουλο. Έτρεχε
μέσα απ' τον κάμπο κε έδιχνε κάπυ. Κιτάζο κε βλέπο:
τρέχυνε στον κάμπο διο λίκι: άγριος κε δίνατος ο ένας,
νέος ο άλλος. Ο νέος ίχε πάνο ςτι ράχι-τυ πνιγμένο
αρνι, κε με τα δόντια-τυ το κρατύσε απ' το πόδι. Κα-
τόπιν-τυ έτρεχε ο άλλος.

Οταν ίδα τυς λίκυρ, μαζι με το τσοπανόπουλο έτρε-
κσα κατόπιν-τυρ. Φονάκσαμε κ' ι διο. Τιρ φονέρ-μαρ
ακύσανε ι χορικι κ' ετρέκσανε μαζι με τα ςκιλιά-τυρ.

Μόλιρ ο γερολίκος ίδε τα ςκιλια κε τυρ ανθρώπουρ,
πλισίαρε το νέο, άρπακρε το αρνι κε το τράθικρε ςτι
ράχι-τυ. Πιο δινατα τρέκσανε τόρα κε ςε λίγο χάθικαν
απ' τα μάτια-μαρ.

Τότε το πεδι άρχισε να μας διυγίετε, προς έγινε το πράμα: απ' τον νκρεμο πίδισε ο γερολίκος, άρπακσε το αρνι, το κατακσέσχισε κε το κυθάλισε.

Αντίκρι-τυ έτρεκσε ο νέος λίκος κε όρμιζε πάνο στο αρνι.

Ο γερολίκος έδωσε το αρνι στο νέο κι ο ίδιος έτρεχε απ' το πλάγι.

Μονάχα όταν ίδε τον κίνδικο ο γερολίκος, αφίκε το μάθικα κε πίρε ο ίδιος το αρνι.

Ο τολμιρος λαγος.

(παράμικι.)

Γενίθικε το λαγυδάκι στο δάσος. Μχ διλο, φοβόντανε όλα. Τρίξι κάπυ κλαδι, πιδάι πυλάκι, πέφτι κομάτι χιονιυ απ' το δέντρο — το λαγυδάκι τρομάξι. Φοβίθικε το λαγυδάκι μια μέρα, φοβίθικε μια βδομάδα, φοβίθ κε ολόκληρο χρόνο.

Κε άκσαφνα μεγάλωσε κε θαρέθικε πια να φοβάτε.

— Απο τίποτε δε φοβύμε! — φόνακσε μια φορα μέσα στο δάσος. — Δε φοβύμε καθόλυ κι απο κανένα!

— Ε, λοκσομάτι, κε το λίκο δε φοβάσε;

— Κε το λίκο, κε τιν αλεπυ, κε τιν αρχύδα, δε φοβύμε κανένα!

Κομικο, αλίθια, ν' ακυς το λαγο να καρχιέτε έτσι!

— Τί μυ πσάλετε, — φόνακσε ίστερα. — Αν τίχι ν' ανταρόσο λίκο, ο ίδιος θα τυ επιτεθο κε θα τον κορατιάσο.

— Α, πόσο παλικαρας ίσε, λαγε! Μα κε πόσο βλάκας...

Φονάζουν ι λαγι για το λίκo κι αφτος εκι δίπλα-
τους. Γιρίζι, γιρίζι εκι στο δάσoς για τις δυλιές-τυ. Πίνασε
κε σκέφτικε:

«Καλο θάτανε να τσιμπίσο κανένα λαγυδάκι». Αφυγκράζετε, εκι κάπυ όλος διόλυ κοντα φονάζυνε λα-
γι κε όλο κε μιλύνε για το σταχτι λίκo. Σταρατάι αρέ-
σoς, οζμίζετε τον αέρα κε αρχίζι να σέρνετε σιγα ανάμεσα
απ'τα δέντρα. Εφτασε σε λίγο πολι κοντα στυς λαγυς,
πυ πέζανε. Ακύι πoς τον κοροιδέθυνε κε περισσότερο
απο όλυς o καφχισιάρις λαγoς με τα λοκσα μάτια, τα
μακρυλα αφτια κε τιν κοντι υρα.

«Ε, στάσυ αδελφύλι! ετιμάσυ να σε φάγο!» — σκέ-
φτετε o σταχτις λίκoς κε παρατιρι πιος λαγoς επενιέτε
για τιν παλικαριά-τυ. Ι λαγι δεν τον προσέχυνε κε
κσακυλυθύνε τα πεγνίδια-τυς όπος πρότα. Στο τέλος o
καφχισιάρις λαγoς πίδισε σ'ένα κύτσυρο, κάθισε πάνo στα
πισινά-τυ πόδια κε φόνακσε:

— Ακύστε, σις φοβιτσάριδες! ακύστε κε κιτάκστε δο
πέρα. Να, τόρα θα σας κάνo ένα πεγνίδι...Εγο! Εγο!..

Μα κσαφνικα σάμπoς να τυ δέθικε ι γλόσα. Ιδε
το λίκo. Ι άλι δεν τον ίδανε, τον ιδε μονάχα αφτος
κε έμινε ασάλεφτος στι θέσι-τυ. Ιστερα γένικε κάτι ασι-
νίθιστο πράμα.

Ο καφχισιάρις λαγoς πίδισε απσιλα σαν τόπι κι
απ'το φόβο-τυ έπεσε πάνo στο πλατι μέτοπο τυ λίκo.
Κατρακίλισε σαν κυθάρι πάνo στι ράχι τυ λίκo, γίρισε
κε πίδισε κσανα στον αέρα. Επεσε χάμο στα τέσερα, κε
χορις να γιρίσι πίσo να δι, έτρεκσε με όλι-τυ τι δίναμι.
Ετρεχε, όλο έτρεχε. Κε όλο τον κερο τυ φενόντανε
πος νά, νά τον έφτασε o λίκoς κε τον άρπακσε με τα
δόντια-τυ.

Στο τέλος εκξαντλίθηκε ο κακόμορος, έχλιζε τα μάτια και σοριάστηκε κάτω από ένα θάμνο.

Ο λύκος στο διάστημα αυτό έτρεχε στο αντίθετο μέρος του δρόμου. Όταν ο λαγός έπεσε απάνο-του, νόμιζε πως κάποιος πυροβόλισε.

Έτρεχε ο λύκος και έλεγε μόνος-του: «Το δάσος δεν έχει λίγους λαγούς! Ζητο κάποιον άλλον. Αυτός θα ήτανε χωρίς άλλο λυσιαζμένος».

*Ο λαγός δεν εν δίχως,
- μα ωχι ωροσεατιμος
Τρέχει ο λαγός ωετα,
- ηες τα ωοδία-τω φτερα*

Ι μάχι.

Αυτο που θα σας πο, έγινε στις τροπικες χώρες. Πίγενα μαζί με τους νέγρους. Ακσαφνα ίδα απο μακρια ένα άγριο θυβάλι. Στριφογίριζε, έσκυβε το κεφάλι, δίπλα σε μια ριγοτι τίγρι. Το έμα χινότανε ποτάμι απ' το στόμα του θυβαλιου.

— Θέλετε να δíte μάχι;— φόναχσε ο νέγρος. — Τότε ας ανεθύμε στο δέντρο!

Ι νέγρι σκαρφαλόνουν στα δέντρα σαν τις γάτες. Με τραθίκσανε και μένα κατόπιν-τους. Τοποθετιθήκαμε πάνω στα κλαδια και παρατιρύσαμε.

Ι τίγρι κάθισε, ολόλιζε και το θυβάλι τι στριφογίριζε όλο τον κερο. Περάσανε κάμπουσα λεπτα. Ακσαφνα πετάχτικε προς τα πάνω, έγριε το κεφάλι και έχωσε τα

κέρατα κάτω απ' τιν κιλια τις τίγρις. Πίδισε εκείνι πάνο στο θυβάλι κε κάρφοσε τα δόντια-τις στα πλεβρά-τυ. Ιστερα, σαν ανεμοστρόβιλος τραβίχτικε προς τα πίσο κε ιδα πως γιαλίζανε ι κιλίδες τυ δέρματός-τις πάνο στα χόρτα.

Μάζεπσε όλες τις δινάμις-τις ι τίγρι κε υρλιάζοντας όρμιζε πάνο στο κεφάλι τυ θυβαλιω. Το θυβάλι έγριρε τον παχί-τυ λερμο κε σίχοσε πάνο στα κέρατά-τυ τιν

τίγρι. Τράνταζε τα κέρατα, κ' εκείνι, δάνκανε κε γρα-τζούνιζε το θυβάλι. Ος ένα λεπτο τιν κρατούσε πάνο στα κέρατά-τυ, ίστερα τίνακσε το κεφάλι κε τιν πέτακσε χάμο. Αργα λιγίζοντας τα κέρατα, έσφικσε τιν τίγρι στι γι με όλo-τυ το βάρος.

Μύνκριζμα... θριχιθμος... κε παρατεταμένος στε-ναγμος γάτας. Τίνακσε το θυβάλι το ελέφτερο πια κε-φάλι-τυ, κε μύνκρισε δυνατα. Τα πόδια-τυ έτρεμαν. Ο στεναγμος τις τίγρις ολοένα κε πιο αδίνματος. Μυνκρί-ζοντας το θυβάλι, τιν καταπατούσε με τις οπλές-τυ.

Οταν κατέπεσε ι λίσα τυ θυβαλιω, σταμάτισε το ζόο. Ολο το πελόριο κορμί-τυ έτρεμε. Κε κσαφνικα άρχισε να μυνκρίζι, παραπονιάρικα, παρατεταμένα.

— Ινε θυβαλίνα — μυ ίπε σιγα ένας απ' τους νέ-
γρους. — Φονάζι το μικρό-τις. Κιτάκστε. Κε έδικσε ένα
μικρο, μάδρο κορμι, πυ γιάλιζε πάνο στο πικνο χόρτο.
Ι θυβαλίνα, τρικλίζοντας, πλισίασε το μικρό-τις. Πίδισε
εκίνο κι άρχισε να τι λίχι.

Πιάστικε.

Το κολχοζ αγοράσε νέο άλογο, τιν Αθγύλα.

Ι Αθγύλα ίτανε φοράδα με πιρόκσανθο χρώμα. Τα
πυλάρια-τις ίτανε πάντοτε όμορφα, γοργοπόδαρα, γνο-
στικά. Ολο το κολχοζ τιν αγαπύσε τιν Αθγύλα κε προ-
πάντον τα πεδάκια. Στεκότανε ι Αθγύλα στο ζεστο
στάβλο, μέσα σε ιδιέτερο σταλι. Ιχε κε παράθιρο ιδιέ-
τερο. Γρίγορα γένισε ι Αθγύλα. Τα πεδάκια τρέχανε
σιχνα στο παραθιράκι να κιτάζανε τιν Αθγύλα κε το μι-
κρό-τις πυλαράκι.

Στο χοριό-μας ζύσε ο κυλάκος Χαρίδης. Εβλεπε τι
φοράδα-μας κε τι ζίλεθε. Δεν εφχαριστιότανε, όταν ι
δυλιες τυ κολχοζ πιγένανε καλα. Κε αποφάσιζε να
κλέψει τι φοράδα. Σιχνα λιπον, άρχισε να περνάι απ'
το στάβλο-μας κε να καλοπιάνι τα σκιλια τυ στάβλου, πέ-
τόντας σ'αφτα πότε πσομι, πότε κόκαλο. Τον σινιθί-
σανε τα σκιλια κε δεν τον γαθγίζανε πια.

Διάλεκσε μια σκοτινι νίχτα κε κριφα επλισίασε στο
στάβλο. Εσπασε τιν κλιδαρια. Μπίκε μέσα. Μόλις θέλι-
σε να ρίξει το χαλινάρι στο κεφάλι τις Αθγύλας, τρό-
μακσε εκίνοι, φοβήθηκε για το πυλαράκι-τις, χλιμίντρισε
κε χτίπιζε με τιν οπλί-τις τον τίχο. Το πυλαράκι στε-

κότανε στο διπλανο σταλι. Ακούοντας τι μάνα-τω, φόνα-
κσε χαρούμενο κ'εκίνο.

Πίδισε ο αλογας: τί έπαθαν κι ανισίχισαν τα άλογα;
Ετρεκσε στο σταβλο, ίτανε ανιχτος. Φόνακσε ο αλογας.
Ετρκσαν ι κολχόζνικι. Ανάψανε το φανάρι, κιτάζουν
στι γονια συφρομένος ο Χαρίδης.

— Τί κάνεις αφτω;

Ο Χαρίδης δεν κσέρι τί να απαντίσι.

— Ιρθα να δο τιν Αθγύλα.

— Τι νίχτα δεν κιτάζουν τα άλογα κε κλιδαριες δε
σπάνυν.

Πίρανε το Χαρίδι κε το προι τον στίλανε στην πόλι.

*Τωεριωει, το άγορο χορτείν.
Τάγορο μι δίοχνίς με ναμτσι,
μα με ναχι τροφι.*

*Το ζοντανο το άγορο με τάιτσαζένιο
τον μοχκοζίτι βουδννε σιι δύχια-τω*

Το πυλάρι.

Στο δάσος έβοςκαν άλογα. Δίπλα απ' το βοσκοτόπι-
τυς, ανάμεσα απ' το δάσος περνύσε ι σιδιροδρομικι γραμι.

Ενα πυλαράκι, αφυ έφαγε αρκετο χόρτο κε χόρτασε,
σκέφτικε να γιρίσι σπίτι. Το χοριο ίτανε κοντα. Προχο-
ρύσε ανάμεσα απ' τις ράγες πάνο απ'τα σσπάλια (τραμ-
βέρσες).

Ακσαφνα, κάπιο τρίξιμο κε θόριθος ακύστηκε πίσω-
του. Γιρίζι το πυλάρι κε βλέπι, πως κατόπιν-το τρέχι κά-
πιος μεγάλος κε μάθρος.

Φοδίθηκε κε θέλιζε να τρέκσι στην πάντα. Μα εδο
έτανε πρόχομα απσιλο κε απόκριμο.

Το πυλαράκι έτρεκε τότε μπροστα κε κσαναγίριζε
να δι. Ι μηχανι πλisiäζι. Το πυλαράκι τρέχι πιο δινατα.

Ο μηχανοδιγος λιγότεπσε το δρόμο τις ατμομιχα-
νις. Φόνακε ι σιρίνα τις ατμομιχανις για να φίγι το
πυλαράκι απ' το δρόμο. Μα το πυλαράκι με σικορένι τιν
υρά-το έτρεχε, δίχος να σταματίσι ανάμεσα απ' τις ράγες.

Κσανασφίρικσε ι ατμομιχανι κι άρχισε θάρια να αν-
κοραχάι με το σολίνα-τις. Το σφίριγμά-τις κσαπλόθηκε
ανάμεσα στο δάσος.

Το πυλαράκι έτρεχε με όλες-το τις δινάμις.

Ακσαφνα παρατίριζε, πως το πρόχομα δεν ίνε πια
απσιλο.

Γίριζε πίσω κε ίδε τα διο μάτια τις ατμομιχανις, πυ
γιαλίζανε. Νά, νά το θεριο θα το φτάσι... Πίδισε τότε
απο πάνω απ' τις ράγες κε έτρεκε προς το θοσκοτόπι.
Ι καρδιά-το χτιπύσε απ' το φόθο κι ο μηχανοδιγος χαμο-
γελόντας σκεφτότανε: — Α, φοδίθηκε το τρελο! Πρέπι
κσανα ν' αφκίσο τιν ταχίτιτα τις μηχανις.

Με δινατο κρότο όρμιζε προς τα εμπρος ι ατμομι-
χανι κε σι στροφι το δρόμο σφίρικσε.

Το πυλαράκι έτρεχε, ζιτόντας να κριφτι στο δάσος.
Μα βλέποντας αργότερα, πως το μακρυλο τέρας πέρασε
απο κοντά-το δίχος να το πιράκσι, ισίχασε κε σταμάτισε.

Ιστερα έβγαλε λεπτι φονι, χλιμίντρισε απ' τι χάρά-
του, έκοπσε με τα δόντια-το χλορο χορταράκι κε έτρε-
κσε πιλαλόντας σπίτι.

Το άγριο πυλάρι κε το τσακάλι.

Ένα κοπάδι απο άγρια άλογα έβοςκε κοντα σ' ένα δάσος απο λέφκες. Πίσο απο θάμνο, κριμένο ένα τσακάλε παρακολουθύσε ένα απ' τα πυλάρια. Περίμενε, πότε ι μάνα θα απομακρινθι λίγο απ' το βιζαστύρι-τις. Για το τσακάλε νοστιμότερο φαγι απ' το κρέας τυ πυλαριου δεν ιπάρχι.

Διο φορές ιρθε κοντά-τυ το πυλάρι, μα κε τις διο φορές ι μάνα ιτανε στο πλάγι-τυ. Το τσακάλι φοβότανε τις οπλες τυ αλόγου.

Περίμενε, περίμενε, μα δε θγίκε τίποτε. Αποφάσιζε λιπον ν' αφίσι τιν κρίπτι-τυ κε να φίγι. Μα εκι πυ έβγενε απ' το θάμνο, το πρόσεκε το πυλάρι. Θέλιζε το τρελο να το γνωρίσι. Κύνισε τιν υρα κε χοροπιδόντας έτρεκε προς το μέρος-τυ. Κάθισε το τσακάλι κε περίμενε. Μόλις ιρθε κοντά-τυ, σιχόθηκε το τσακάλι κε έτρε-

κσε προς το δάσος έτσι, πυ να μπορι να τρέχι κατόπιν-τυ το φιλοπερίεργο πυλάρι.

Επρεπε να το γελάσι κε να το φέρι πίσο απ' το λόφο, μακρια απ' τα μάτια τις μάνας-τυ.

Ετρεχε το τσακάλι, κατόπιν-τυ έτρεχε κε το πυλάρι. Μόλις περάσανε το λόφο, γιρίζι πίσο το τσακάλι κε ρίχνετε στο λεμο τυ πυλαριω. Το πυλάρι έγριε στο πλάγι, πίδισε προς τα πάνο, χτίπιζε με τα πισινα πόδια-τυ τι γι. Τα δόντια τυ τσακαλιω μόλις ανκίκσανε το πετσί-τυ.

Το πυλάρι έδοξε κλοτσιες με τα πόδια κε εσθάνοικε άκσαφνα δυνατο πόνο στις φλέβες. Δινατι φονι βήκε απ' τα στίθια-τυ. Ακυσε τι φονι ι μάνα. Ετρενξε σαν πυλι, πέρασε το λόφο κε με σικομένα τ' αφτια, διάπλατα τα ρυθύνια, γρίγορα, σαν φοτια ρίχτικε πάνο στο τσακάλι. Τύφες απο κίτρινο μαλι πετάκσανε στον αέρα. Ο αγόνας αμέσος μετατράπικε σε κινιγιτο. Εφεβγε, έφεβγε το τσακάλι, κι όλο έβλεπε μπροστά-τυ τα φοβερα δόντια τυ αλόγου. Κε μονάχα, όταν κρίφτικε πίσο απ' το μακρινο λόφο, τότε ισίχασε.

Με μεγάλη χαρα το πυλάρι γίριζε με τι μάνα-τυ στο ριάκι. Στενι λέντα απο έμα κσεχώριζε στο πισινό-τυ πόδι. Εκι στο ριάκι με μεγάλη εφχαρίστισι βίζακσε το γάλα τις μάνας-τυ κε γλικά αποκιμίθικε.

Αιτος — μπερκυτ.

Ο πιο μεγάλος απ' όλως τυς αιτυς ίνε ο μπερκυτ. Το χρώμα-τυ ίνε καφε. Το μάκρος-τυ ος ένα μέτρο. Το άπλομα τον φτερύγον-τυ, απ' το τέλος τις μιας φτερύγας ος το τέλος τις άλεις, ίνε παραπάνο απο διο μέτρα. Το ράμφος-τυ στερεο, τα νίχια-τυ άγρια.

Ι αιτίνα κλοσα στα μέσα του Μάρτι. Ιστερα απο 35 μέρες θγένουν ι νεοσι. Ινε σκεπαζμένι με άσπρα πύπουλα.

Ενόσο τα αιτόπουλα ίνε στι φολια, ι αιτι δεν αναζιτάνε τιν τροφί-τυς μακρια. Παραπάνο απο 20-30 χιλιόμετρα δεν απομακρύνοντε απ' τι φολιά-τυς. Πολα αγρίμια κινιγύνε σ' αφτο το διάστημα. Μια φορα κοντα σε μια φολια αετυ βρίκανε απομινάρια απο 40 λαγυς κε 300 πάπιες.

Ι αιτι ζύνε πολα χρόνια. Ακόμα κε στα κλυδια ζύνε παραπάνο απο 100 χρόνια. Τα νέα αιτόπουλα έφκολα ιμερόνοντε. Τόσο πολι σινιθίζυνε στο νικηχίρι-τυς, πυ στενοχορέβοντε πολι, όταν εκίνος απυσιάζι για πολιν κερο.

Μα ο αιτος ίνε φοβερως, όταν ίνε ελέφθερος. Όταν ακύσυν τι φονί-τυ, κρίβοντε όλα τα πυλια κε τα θερια, πυ ίνε πιο αδίνατα απ' αφτον. Τιχένι κάποτε να κυβαλα κε μικρα πεδια.

Κάποτε ο αιτος επιτίθετε κε ενάντια στυς ιλιχιομένυς.

Να τί γένικε μια φορα. Ενας πιναζμένως μπερχυτ επιτέθηκε ενάντια σ' ένα μεγάλο γυρόνι. Γρίλιζε το γυρόνι. Ετρεκσε ο νικηχίρις κ' έδιοκσε το πυλι, πέτακσε ο αιτος απ' τιν παχια ράχι τυ γυρυνιυ, άρπακσε ένα γάτο κε κάθισε πάνο στο φράχτι. Γρίλιζε το πλιγομένο γυρόνι, έσχυζε ο ματηβρεγμένος γάτος. Ετρεκσε ο χορικος να πάρι το όπλο-τυ. Μόλις φάνικε με το όπλο

στα χέρια, ο αιτος όρμισε επάνο-του κε γαντσόθηκε στο χορικο με τα νίχια-του. Αρχίσανε τόρα τρις να φονάζουνε κε να ζιτώνε βοίθια: το παχι γυρόνι, ο γάτος κι ο χορικός. Τρέκσανε ι γίτονες, πιάσανε τον αιτο κε τον δέσανε.

Ο πιρύλας (χιμονιάτις).

Μια φορα το χιμόνα άνικσα το παράθιρο. Πέτακσε στο δομάτιο ένας πιρύλας με κόκινο στίθος, μάβρα φτερύγια κε σταχτως όμυς. Τυ έδοςα κόκυς σιταριω κε ψίχυλα. Τα ράμφιζε, καθιζμένος πάνο στο παράθιρο, κε σποκιρίθικε.

Περάσανε κάμποσες ιμέρες. Ο πιρύλας καθότανε τόρα πάνο στο δάχτυλό-μου κε έτρογε κόκυς απ' τιν απαλάμι-μου. Καθότανε πολες φορες πάνο στις όμυς-μου.

Ιχαμε στο σπίτι ένα μικρο σκιλάκι. Στην αρχι το πυλι φοβότανε το σκιλι, μα αργότερα σινίθικε κε γίνανε φίλι. Καθότανε σιράχι κε κάποτε στο κεφάλι τυ σκιλιω. Το θέαμα ίτανε πολι εφχάριστο. Το σκιλι κυνόσε τιν υρα, γάθγιζε, πιδύσε. Κ' εκίνο εκσακολυθόσε να κάθετε πάνο-του, λες καθάλα σε άλογο. Σιχνα τυ σφίριζα τα αγαπιμένα-μου τραγυδάκια. Ο πιρύλας αγαπόσε να τον χαιδέβуне. Αγαπόσε, όταν τον έπερνα στα χέρια-μου, τον εχάιδεθα, κε τυ έλεγα σέρνοντας τις λέκσις: «αγαπι-τό-μου, κα-λό-μου πυ-λι». Αρχίζε τότε να τραγυδάι, να κάνι διάφορυς σχοπυς, να τινάζετε, γινότανε περιζότερο ζβέλτος, πιδύσε.

Μια φορα έφικα κάπυ για κάμποσες μέρες. Το πυλι στενοχορέφτικε πολι χορις εμένα.

Όταν γίρικα πίσο, με δυσκολία μπόρεσα να βγάλο

το πανοφόρι-μυ. Μ' εμπόδιζε ο πιρύλας. Πετούσε απάνο-μυ απ' τις διάφορες μεριες. Πιδύσε στους όμους-μυ, κε έτριβε το κεφαλάχι-τυ στο λερό-μυ, έτσι όπως τρίθετε ι γάτα.

Ιστερα αφυ στριφογίρισε κάμποσι όρα γίρο-μυ, κάθισε πάνω στο ντυλάπι κε τραγύδισε, χορις κανένα λάθος το αγαπιμένο-μυ τραγυδάχι.

Το παράκξενο κοτόπυλο.

Ι γρια Σοφία πίρε δεκατρία αβγα κε τάβαλε κάτω απ' τιν κλόσα-τις. Ι γρια δεν πρόσεκε, προς το ένα απ' τα αβγα ίτανε πρασινοπο κε λιγάχι μεγαλύτερο απο τ' άλα.

Κάθετε ι κλόσα φρόνιμα κε ζεστένι τ' αβγα' πιδα κάποτε, ραμφίξι τα πσίχυλα, πυ τις δίνι ι γρια, πίνι λίγο νεράχι κε κσανα γιρίξι στο μέρος-τις.

Κάθισε ι κλόσα πάνω στ' αβγα τρις εβδομάδες, κε απ' τα αβγα αρχίσανε να θγένυνε τα πυλάκια.

Αργότερα απ' όλα θγίκε το πυλάκι απ' το πρασινοπο αβγο. Μα κε τί παράκξενο πυ ίτανε: χνουδάτο, κίτρινο, με κοντα ποδαράκια κε πλατι ίσιο ράμφος. Θάβμασε ι κότα βλέποντας το στραβοπόδαρο πυλάκι! μα τί μπορούσε να κάνι' στιδίποτε κι αν ίνε, πεδί-τις ίνε. Κε τ' αγαπα όπως τ' άλα.

Αρχισε ι κότα να μαθένι στα πεδιά-τις προς να θγάζουν τα σκυλίκια απ' το χόμα. Κάθε μέρα έφερνε τιν ικογένιιά-τις κάτω στιν όχθι τις λίμνις.

Το κοντοπόδαρο πυλάκι μόλις ίδε το νερο, πετάχτικε μέσα. Τρέχι ι όρνιθα, φονάζι, κυνάι τις φτερύγες,

πετιέτε κε αφτι στο νερο. Τα πυλάκια τρέχουν εδο κ' εκι, τιτιθίζουν: «Βοίθια, καλι άνθρωπι, πνίγετε το αδελφάκι-μας!» Μα το αδελφάκι δεν πνίγικε· χαρούμενα κε έφθιμα κολιμπύσε, λάμνοντας το νερο με τα πλατια μεμβρα· νόδικα ποδαράκια-τυ.

Ακυσε τι φονι τις όρνιθας κε έτρεκσε εκι ι γρια Σοφία. Ιδε τι γινότανε κε ίπε:

— Οπος φένετε, χορις να προσέκσο έβαλα κάτω απ' τιν όρνιθα κε αβγο πάπιας!

Φυσκόςανε.

Διο πετινι μαλόνανε μια φορα στην αβλι. Τα φτερα· τυ λερού-τυς σικοθίκανε απάνο, κ' ι φτερύγες-τυς ανίκσανε πλατιες, φαρδιες. Δεν ήτανε μεγάλι ι πετινι, μα τώρα· πυ ανίκσανε τις φτερύγες, γίνανε τέτι πετινάρι, πυ τρώμαζες κε να τυς βλέπεις. Φυσκόνι κε ι όρνιθα κάποτε, κι ανίγι όταν θιμόνι τις φτερύγες. Κε γίνετε τότε κι αφτι μεγάλι. Κι απάνο στο μεγάλο δεν τολμα να ορμάι ο καθένας. Ινε φοβερο!

Ι ιλεχτρικι κλόσα.

Περικικλόνοντας τα πεδια το Δίμο τον παρακαλόςαν: Πές-μας, Δίμο, πως με τον ιλεχτριζμο κσεπυλιάζουν τ' αβγα.

— Καλα, μα πρότα πέστε-μυ: πόσα αβγα μπορίτε να βάλετε κάτω απ' τιν κλόσα-σας.

— Δεκαπέντε, — φώναξε ο Νίκος.

— Πάνο-κάτο. Μα ι δικί-μυ ι ιλεχτρικι κλόσα κσεπυλιάζι σε μια φορα κάμποσες εκατοντάδες.

Τα πεδια μίνανε με το στόμα ανοιχτο.

— Πότε κάθετε πάνο στ' αβγα ι κλόσα-σας;—ρότι-
ξε ο Δίμος.

— Το καλοχέρι! — φανάκσανε τα πεδια.

— Κε ι δικί-μυ ι ιλεχτρικι όλο το χρόνο.

— Δε μας λες, Δίμο, ι όρνιθά-συ ίνε σαν τι δικί-
μας με φτερύγες κε πόδια;

— Υτε πόδια, ύτε φτερύγες έχι. Ινε ένα κιότιο με ιλεχτρικες λαμπίτσες. Απ' τις λαμπίτσες ζεστένετε ο αέρας στο κιότιο, ζεστένυντε κε τα αβγα. Ινε ο ινκυμπάτορας.

— Κε άκσαφνα αν πσίνοντε τα αβγα! Τί θα γίνι τότε; Απο πσιμένα αβγα ι ιλεχτρικί-συ λάμπα δε θα μπορέσι να κσεπυλιάσι...

— Πολι ζοστα' μα μι νομίζετε πως εκίνος, πυ εφέβρε τον ινκυμπάτορα ίτανε πιο κυτος απο σας. Ο ινκυμπάτορας ίνε έτσι φτιαζμένος: άμα αρχίζι ι ζέστι να γίνετε πιο μεγάλι, τότε ι μια λαμπίτσα ζβίνι.

— Κε πόσες ιμέρες κάθετε ι όρνιθά-συ πάνο στ' αβγα;

— Τόσες ιμέρες, όσες κ' ι δικί-σας. Ακριβος ίκοσι κε μια μέρες. Αμα βγόνε τα πυλια, τα φέρνυνε στο κσεραντίρι. Εδο στι στιγμα τα ζεστένι ι ιλεχτρικι λάμπα κε τα στεγνόνι.

Απ' το κσεραντίρι τα φέρνυνε στι «μάνα». Ι «μάνα» αποτελίτε απο τρία δομάτια. Το πρότο ίνε κιτόνας με θερμάστρα ιλεχτρικι, το δέφτερο δομάτιο ίνε έθουςα για

περίπατο με γιάλινι στέγι, το τρίτο αβλι με στέγι απο-
σιρματένια κάνκελα.

Ζύνε τα μικρα πυλάκια στι «μάννα» εφτα-οχτο εβ-
δομάδες, ος ότυ να δυναμόσουνε καλα.

Ι γρια Μαριο κε ι όρνιθά-τις.

Ολι μέσα στο χοριο
κσέρυν τι γρια Μαριο
κε τι μάβρι όρνιθά-τις·
ταχτικά αβγι-αβγι,
πριν ακόμα ο ήλιος βγι
εγενύσε τα αβγά-τις.
Κάθε μέρα κε αβγο!
Ε, να ίχα κε εγο

τις γριας Μαριος τι χάρι·
όμος ι γρια Μαριο
θέλι κάθε μέρα διο·
δός-τις το λιπον κριθάρι!
Αλα τάχα οφελι
το κριθάρι το πολι;
Αν τιν όρνιθα παχίνις,
τί θαρις γρια Μαριο

τα αβγα θα γίνυν διο;
Μα... χορις αβγο θα μίνις.
Ομος ι γρια Μαριο
θέλι κε καλα τα διο·
δεν ακύι... Τι δυλιά-τις!
Κε τιν έπαθε!—Πός;—Νά!
Τόρα πλέον δε γενα
ι παχια ι όρνιθά-τις.

Μυζίκος—μια σπιθαμι.

Περνύσα απο δάσος, κερως ίνε τόρα —
χιμόνας, Γενάρις, ι πάγι παντυ.
Μικρο αλογάκι κσίλα φορτομένο.

ανέβεν' αργά τα ρίζα του θυνου.

Κε δίπλα σ' εκείνο, σοβαρά κε σπυδέα,
τα ινία του ζού πεδάκι κρατάι.

Προβάτινι γύνα, ποδίματα αντρίκια,
τα γάντια μεγάλα, κι αφτο, τόσο-δα.

— Λεβέντι-μυ, γιά-συ! — Καλέ-μυ, δος δρόμο.

— Πολι θυμωμένο σε βλέπο μικρο.

Τα κσίλα απο πυ; — Κι κάτω ο πατέρας
τα κόδι, τα φέρνο στο σπίτι εγώ.

(Μπαλντας κσιλοκόπου αντίχισε τότε).

— Μεγαλ' ι φαμίλια-σας, πεδάκι; — ροτο.

— Φαμίλια μεγάλι, μα άντρες μονάχα
διο ίραστε, μπάρμπα, εκείνος κ' εγώ.

— Α, έτσι; καλά. Πός σε λένε; — Νικόλα!

— Κε πόσο χρονόν ίσε; — Εφτα...

„Εμπρος κακορίζικο“, φονάζι ο Νικόλας,
τα ινία αρπάζι στα χέρια γερα.

Το πύλιμα τον πεδιον.

Γινότανε αφτο στα παλια χρόνια, στον κερο του
τσάρου. Νά πως.

Πολι φτοχι χορικι, πυ δε μπορούσανε να θρέβυνε
τα πεδιά-τους, θέλανε να τα δόσουνε κάπυ, να δυλέβυν
για ένα κομάτι ψομι. Ερχόντανε στα χορια πραχυατε-
φτάδες διάφορι. Δίνανε ιπποσχέσις μπόλικες, τάζανε
λαγυς με πετραχίλια να μάθυνε στα πεδια κάπια τέχνη.
Τυς πίστεθαν ι γονις κε τυς δίνανε με εφχαρίστισι τα
πεδιά-τους.

Μαζέθανε έτσι ι πραχματεφτάδες ος δέκα αγόρια

κε κορίτσια. Κριφα φέρνανε τα πεδία στην πόλι.

Εκί τα φέρνανε στους κυστάρους: στους τσανκαράδες, εφαρμοστες, σιδεράδες.

Πέρνοντας ος δέκα ρύβλια απο κάθε κεφάλι, αφίνανε τα πέδια εκί κε πέρνανε νέα παρανκελία.

Κάποτε ο αγοραστis τυ ζοντανυ εμπορέβματος αροτύσε:

— Καλα, τ' αγοράζο τα πεδία, μα ίσος να ίνε εδο πέρα ι γονίς-τους;

— Μιν ανισιχίτε, — αποκρινότανε ο προμιθεφτις, — κανένα δεν έχυν εδο· ίνε ολότελα στι θέλισί-συ.

Ο Βάνιας Ζυκοφ.

Ο Βάνιας Ζύκοφ ίτανε πεδάκι ενια χρονον· τον δόσανε να ιπιρετάι σ' ένα τσανκαράδικο.

Μια φορα, όταν έλιπαν γο νικοχίρις κ' ι καλφάδες, ο Βάνιας έβγαλε απ' το ντυλάπι ένα μπουκαλάκι με μελάνι κε κονδιλοφόρο με σκυριαζμένι πένα. Απλόνοντας μπροστά-τυ ένα τσαλακομένο χαρτι, άρχισε να γράφι.

Προτυ να χαράκσι το πρότο γράμα, κάμποσες φορες φοβιζμένα χίτακσε στην πόρτα κε στο παράθιρο. Το χαρτι χίτονταν πάνο στο σκαρνι κε κίνος στα γόνατα, μπροστα στο σκαρνι.

— Αγαπιτε παπούλι, Κονςταντίνε Μακάριτς! —

έγραφε, — νά, συ γράφο αφτο το γράμα. Δεν έχο ύτε πατέρα, ύτε μιτέρα, ένας εσι μονάχα μυ έμινες.

Ο Βάνιας αναστένακσε, τίνακσε τον κονδιλοφόρο κε κσακολύθισε το γράψιμο.

— Κε χτες τραβίκσανε δινατα τα μαλιά-μυ, γιατι κυνόντας το πεδι ετιν κύνια, κιμίθικα χορις να θέλο. Ι μαστόρι με κοροιδέθουν, κι ο νικηκίρις χτιπα αλίπιτα, όπου τίχι, κε φαγι τίποτε δε μυ δίνυνε. Το προι δίνυνε κσε-ρο πσορι, το μεσιμέρι κάσσα, κε το βράδι κσανα πσορι. Διατάζυνε να κιμάμε στον προθάλαμο, κε όταν το πεδι κλεί, δεν κιμάμε καθόλυ, όλο τον κερο κυνο τιν κύνια-τυ.

— Αγαπιτε παπυ, λιπίσυ-με, πάρε-με απο δο πέρα, φέρε-με πίσο στο χοριο. Εδο πια δε μπορο να ζο. Πέφτο στα πόδια-συ κε παρακαλο, πάρε-με απο δο, αλιος θα πεθάνο.

Κρίνισε ο Βάνιας το πρόσοπο, έτριπσε με τι μάθρι γροθιά-τυ τα μάτια-τυ κι άρχισε να κλεί.

— Ελα, αγαπιμένε παπυ, — κσακολύθισε ο Βάνιας. — Λιπίσυ-με το ορφανο, το δίστιχο, πάρε-με απο δο. Γιατι εδο όλι με χτιπυν, κε να φάγο θέλο, κε στενοχορέδυμε, κε όλα να τα πο δεν μπορο, όλο κε κλέο. Χερετο ακό-μα τιν Ελένι, τον καρπούρι Εγόρκα, τον αμακσιλάτι, κε τι φισαρμόνικά-μυ να μι τινε δόσις σε κανένα. Διατελο το ενκονάκι-συ Βάνιας Ζύκοβ. Αγαπιμένε παπυ, έλα.

Ο Βάνιας δίπλωσε σε τέσερα το χαρτι κε τ'όβαλε στο φάκελο, πυ αγόραξε για ένα καπίκι τιν παραμονι. Σκέφτικε λίγο, βύτικσε τον κονδιλοφόρο στι μελάνι κε έγραψε:

«Στο χοριο, στον παπυ».

Ιστερα έκσιζε το κεφάλι-τυ, σκέφτικε κε πρόσθεσε: «Κονσταντίνο Μακάριτς».

Στο ψαράδικο.

Ένα προί κσίπνισε ο θίος τον Ιλία κε τυ ίπε:

— Νίψυ καθαρά σήμερα κε γρίγορα.

— Για πύ; — νισταγμένα ρότιζε ο Ιλίας.

— Στι δυλια. Θα εργάζεσε στο ψαράδικο...

Ο Ιλίας πίγενε δίπλα με τον Πετρύχιν. Όταν φτάσανε στο ψαράδικο, εκι ίδανε πίσο απ' το γραφίο ένα απσι-λο μυζζίκο με πελόρια κιλια.

— Χερέτιζε! — μυρμούριζε ο Πετρύχιν στον Ιλία.

— Πός τονε λένε; — αντιλάλιζε απο χοντρο μπάσο το μαγαζί.

— Ιλία, — σπάντιζε ο Πετρύχιν.

— Λιπον, Ιλία, κίτα καλα. Τα μάτια-συ τέσσαρα· τόρα κανένα άλone δεν έχις, εκσον απο μένα το νικοχίρι-συ. Υτε γνοστυς, ύτε σινκενις, κατάλαβες; Εγo για σένα ίμε όλα — κε πατέρας κε μάνα.

Ένας απ' τυς ιπαλίλως έβαλε τον Ιλία να θγάλι απο ένα μεγάλο καζάνι τα ψρόφια ψάρια. Το πεδι τράβιχσε πάνo τα μανίκια-τυ κι άρχισε να θγάζι τα ψάρια, πιάνοντάς-τα όπος τίχενε.

— Απ' το κεφάλι πιάς-τα, στραβόκσιλο! — φόνακσε ο ιπάλιλος.

Κάποτε ο Ιλίας έπιανε κατα λάθος κανένα ζοντανο ψάρι, πυ στεκότανε ακίνιτο· το ψάρι γλιστρώσε απ' τα χέρια-τυ.

— Πιο ζοντανα! — διάταζε ο ιπάλιλος.

Ο Ιλίας γραντσύνιζε το δάχτυλό-τυ στο φτερύγι τυ ψαριου, κε θάζοντάς-το στο στόμα άρχισε να το θιζένι.

— Βγάλε το δάχτυλο, — φόνακσε ο νικοχίρις.

Ιστερα δόσανε στο πεδι μεγάλο ακσινάρι, κε το δια-
τάκσανε να κατεβι στο ιπόγιο, κε να σπάνι έτσι τον
πάγο, πυ να βγυν τα κομάτια ίσια. Τα θρίψαλα τυ
πάγου πετύσανε στο πρόσοπό-τυ, μπένανε στον ανιχτό-τυ
γιακα. Στο ιπόγιο κρύο κε σκοτάδι.

Ιστερα απο κάμποσα λεπτα ο Ιλίας, όλος μύσκεμα
βγένοντας απ' το ιπόγιο, ίπε στο νικοκίρι:

— Εσπασα εκι κάτω κάπιο βάζο.

Ο νικοκίρις τον κίτακε με προσοχι κε ίπε:

— Για πρότι φορα σε σινχορο. Σε σινχορο, γιατι
ο ίδιος το ίπες. Αλι φορα αν το επαναλάβις, θα τραβί-
κσο τ' αφτιά-συ.

Το ψαράκι.

Πσαράκι, πυ ότι να βρεθι,
ορέγετε να το γεφθι
κε μες το ρέθμα το βαθι
κινιγιτο το κάνι,
όσο κε να προφιλαχτι,
μια μέρα θε να γελαστι,
απο τ' ανκίστρι θα πιαστι
κε θάμπι στο τιγάνι.

Ανιχτος ο δρόμος.

Ο πατέρας τυ Γιόργου εργάζεστε στι φάμπρικα τον
παπουτσιον. Μια φορα ίστερα απ' τι δουλια έρχεστε στο
σπίτι. Βλέπι: Ο Γιόργος διαβάζι.

— Τί διαβάζεις; — τον αροτα.

— Νά, για το Βάνια Ζύκοφ.

— Ενδιαφέρο θα ίνε;

— Ενδιαφέρο, μα πολι λιπιρο.

Αρχισε ο Γιόργος να διαβάζι, πός ο Βάνκας ζύσε
στου τσανκάρι, πός τον κσίλιζε ο νικοκίρις-τι, κε πός
έγραψε το γράμα στον παπύ-του.

Ακουσε ο πατέρας-του κε ίπε:

— Πολι σοστα ίνε γραμένο. Τα ίδια έπαθα κ' εγο,
όταν ίμυνα μικρος.

Κε ίστερα χαμογέλασε κε πρόσθεσε:

— Πολι γρίγορα θάρθι κ' ι δικί-συ ι σιρα. Εμα-
θες να διαβάζεις, φτάνι! Κερος πια να μάθεις κάπια
τέχνη. Θα σε βγάλω απ' το σχολιο κε θα σε δόσω σε
κάπιο μάστορι να μάθεις καμια τέχνη. Κ' εκι πέρα κε
ξένα με τον ίδιο τρόπο θα σε μάθουν.

Ο Γιόργος απάντισε:

— Α, όχι. Στο σχολιο μας ίπανε: τόρα όσπου να
γίνουμε δεκαεφτα χρονον, πρέπι να πάμε στο σχολιο.
Ίστερα δε θ' αφίσο να με χτιπάνε. Γρίγορα θα γραφο
πιονέρος, θα με ιποστιρίζι το τάγμα.

Ο πατέρας γελάι.

— Σοστα λες. Περάσανε τόρα εκίνι ι κερι. Δεν
επιτρέπι ι σοδιετικι κιβέρνισι να χτιπώνε τα πεδια. Τόρα
δεν καταρτίζυν έτσι τυς εργάτες.

— Μα πός;

— Νά πως. Πρέπι να τελιόσις το σχολιο. Ίστερα
θα μπις στο φαμπρικο-εργοστασιαχο σχολιο. Σ' αφτο
το σχολιο τα πεδια σπουδάζυνε τιν παραγογι. Απο κι θα
βγισ εργάτις για τι μεγάλι παραγογι. Απο κι μπορις
να μπις κε στο τέχνηκυρ. Κι αν μαθένις καλα, μπορις

να γίνεις ιντζινέρος. Τώρα για τους εργάτες ο δρόμος ίνε ανοιχτός. Φτάνει να θέλεις να μάθεις κε να μιν ίσε τεμπέλης.

Ο ήλιος μυσαφίρσις.

(Α φίγιςι δα σκάλυ νέντςικυ σκολιυ.)

Στον κερσ το τσάρυ, στο Βορα, σκολια δεν υπήρχαν. Κανένας δε φρόντιζε να χτίζι. Δικό-τους αλφάβιτο ι κά-τικι το Βορα δεν ίχανε. Υτε βιβλία στι μιτρικί-τους γλό-σα. Σίμερα, στο σοβιετικο καθεστος, έχυνε δικό-τους αλφάβιτο, δικά-τους σκολια.

Απο μακρια φέρνουν τα πεδια στα σκολια. Ι γονίς-τους ζύνε νομαδικα στις τόντρες 600-700 χιλιόμετρα μακρια απ' το χοριο, όπου βρίσκετε το σκολιο.

Το καλοχέρι ι τόντρα σκεπάζετε απο χλοερο χόρτο. Ανάμεσα στα χόρτα γαλίζυν λίμνες, θάλτι, ποταμάκια. Το χιμόνα ι τόντρα σκεπάζετε απο πάγο κε χιόνι. Κε τότε ο κάμπος όλος γίνετε δρόμος απέραντος για τα γοργοπόδαρα ελάφια.

Ζέβγι ο νέντσος τα ελάφια στις λαφρές-τυ νάρτες, θάζι απάνο τα πεδία κε ος τιν άνικσι τα φέρνι στο σχολιο.

Ι πιο χαρμόσινι μέρα τυ χρόνου για το νέντσο μα-
θιτι, ίνε ι μέρα πυ προτοφένετε ο ήλιος.

Βέθεα σε σας ι ανατολι τυ ήλιυ δεν κάνι μεγάλι εντίποσι. Σινιθίζατε κάθε μέρα να βλέπετε τιν ανατολί-
τυ. Μα σε μας, διο μίνες θαστα, ι πολικι νίχτα, με τυς χιονοστρόβιλυς κε τις κατεγίδες-τις.

Κοντα στο σχολιό-μας θρίσκετε ένα όχι κε πολι μεγάλο ίπσομα. Απο κι βλέπι κανένας πολι μακρια. Απ' το ίπσομα αφτο προτοφένετε ο ήλιος. Δεν πρέπει λιπον να χαθι ι εφκερία. Μόλις σικόνετε ο ήλιος λίγο πσιλα απ' τι γι κε κσανα κρίθετε. Μα πόσο εφχάριστο ίνε να δι κανένας τιν πρότι-τυ αχτίνα!

Τα πεδια τρέχυν απ' το σχολιο κε βλέπυν, προς όλι ι κάτικι τυ χοριυ μαζεφθίκανε στο ίπσομα. Ολι μαζί—
άνθρωπι κε σκιλια.

Νά, θάφικε με κόκινο χρώμα το άκρο τυ χαμιλυ σίνεφυ. Ανιπόμονα περιμένυν όλι. Κε νά, πεταχθίκανε απ' το θάθος ι φοτινες αχτίνες. Σάλεπσε το πλίθος. Πάνο απ' τον ορίζοντα φάνικε ο ήλιος. Τα πεδια φονά-
κσανε: «Ο ήλιος, ο ήλιος!» Τα νέα παλικάρια πιροβο-
λόνε. Ι γέρι κε τα πεδια χτιπόνε τα παλαμάκια, ανκα-
λιάζουνε ο ένας τον άλο κε χέροντε τον ήλιο. Σαν αρκυ-
δάκια κατραχιλάνε πάνο στο χιόνι κε μ' αφτυς μαζί κε τα σκιλια.

Τόρα ι μέρα όλο κε θα μεγαλόνι.

Στο Βορα με ιδιέτερι αγάπι αγαπόνε τον ήλιο. Ι πιο χαιδεφτικι λέκσι εκι πέρα ίνε: «ήλιος».

Το αγαπιμένο τραγύδι τον νέντσον ίνε το ακόλυθο:

Καίθιμε με τι δαχάσα αυτο
Λιντροφια ήμαστε εφχαριστι εδο.
δαχάσα. ο ήγιος με εγο.

Ι κισ Μαρία.

Κισ — σιμένι κορίτσι στι γιαχύτικι γλόςα. Ζι ι μικρε
αφτι κισ ανάμεσα στα δάσι, στα θυνα, στα ποταράκια
μέσα σε χαριλο καλίθι με μικρα παραθιράκια.

Το σπίτι, όπου ζι ι κισ Μαρία, ονομάζετε γιούρτα κε
ι χόρα Γιαχυτία.

Στο χοριό-τις όλι ίνε κινιγι. Εχυν κινιγιτικο κολχόζι.
Ι κινιγι σκοτόνουν θερια κε φέρνουν τα δέρματά-τους στιν
κοπερατίθα. Κ' εκι τυς δίνουν άλεθρα, ζάχαρι, πετρέ-
λεο, πανια. Μόλις άρχισε ο χιμόνας, ι Μαρία άρχισε
να πιγένι στο σχολιο. Απ' αφτον το χιμόνα όλα τα
πεδια πρέπει να μάθουν.

Στι Γιαχυτία, όπος ε' όλι τι Σοβιετικι Ενοσι, δεν
πρέπει να μίνι ύτε ένα πεδι αγράματο. Κάθε προι απο
όλα τα μέρι αρχίζουν να κινόντε πάνο στο άσπρο χιόνε
μικρες φιγύρες.

Κάθετε ι κισ με τις φιλενάδες-τις στο νέο σχολιο.

Ι δασκάλα τυς ίπε, προς πολι γλίγορα θα χτίσουν
απο τύθλα νέο μεγάλο σχολιο, τέτιο όπος ίνε στις πόλις.

Διγιέτε ι δασκάλα για τι μεγάλη πόλι, όπου τιν έστι-
λε το σελσοbiet να μάθι ι ίδια, για να μπορέσι να δι-
δάσκι τα πεδια τυ χοριυ. Ι κισ Μαρία κε τ' αλλα πεδια
τιν ακύνε. Ι δασκάλα τυς διγιέτε για τι Σοβιετικι Ενοσι,
για τυς λαυς, πυ ζύνε στιν Ενοσι.

Αχύι ι κισ Μαρία, κιτάζι με λέμαργς ματάκια τε
δασκάλα κε δεν μπορι να τιν πιστέψει.

«Μίπος μπορι να ιπάρχυνε τέτια πεδια, πυ γιρίζυνε γιμνα, επιδι ίνε μεγάλι ζέστι; Κε ε' εμας ο χιμόνας ίνε ατέλιοτος κε το καλοκέρι πολι είντομο!»

Περπατι ι Μαρία με μακρια γύνα για να μιν παγόσι. Μα θέλι όλα να τα μάθι κε να τα καταλάβι όλα.

Ι μικρα κισ γιρίζι απ' το σχολιο, πέρνι το βιβλίο κε διαβάζι. Ιστερα πέρνι το κοντίλι κε αρχίζι να αραδιάζι γράματα. Σχιματίζοντε λέκσις:

«Ας ίσε έτιμος!»

Το κυτάλι κε τα τρούσικα.

(Γράμα μαθιτι υζμπέκυ.)

Ι μιτέρα μυ έδοσε ένα πιάτο πιλάφι κε ίπε:

— Φάγε!

Το πιλάφι ίνε το πιο νόστιμο φαγι στον κόσμo. Ινε ρίζι ανακατομένο με κοράτια πρόβιo κρέατος. Κίταζα το φαγι, μα δεν έτρογα.

— Τί περιμένις;—αρότισε ι μιτέρα.

— Κυτάλι, -- ίπα.

Σικόθικε τότε απ' τι θέσι-
τυ ο πατέρας, μ' έπιασε
απ' τος όμυς κε τινάζοντάς-
με δινατα, φόνακσε:

— Κε τα δάχτυλα γιατί
τα έχις; Αφτα σας μαθένυν
ι κομμυνιστες στιν πεδικι πλατία; Φάγε με τα χέριu!

Μια φορα στιν πλατία μας ίπε ι δασκάλα:

— Πεδια, ίνε τόρα ζέστι, αρχίστε να γιρίζετε με τρύσιχα.

Ιρθα στο σπίτι κε ίπα στι μιτέρα να μυ ράψει τρύσιχα. Φοβίθηκε εκίνι κι αρότισε τον πατέρα. Δεν απάντισε ο πατέρας, με χίτακσε μονάχα θιμομένα κε θγίκε.

Γίριζε το θράδι. Εβγαλε ένα κσίλινο κυτάλι κε μυ τῶδοσε.

— Νά, Χασαν, πάρε. Μπορις με κυτάλι να τρος το πιλάφι. Μπορις να σκυπίζις κε τα χίλι-συ με τιν πετςέτα ίστερα απ' το φαγι. Μονάχα για τρύσιχα μι σκέφτεσε. Αν σε δο, θα σε σκοτόσο. Ας φορυν ι ρύσι τρύσιχα, για μας τυς υζμπέκυς, αφτο ίνε μεγάλη αμαρτία.

Νά πόσο ίνε δίσκολο σ'εμας, στα Υζμπεκισταν, να εφαρμόζυμε το κάθε νέο. Μα κυτάλι κατόρθοσα να πάρο. Πιστέβο πολι γρίγορα κε τρύσιχα ν' αποχτίσο.

Ο αχόρταγος μολας.

Μια φορα κάπιος πίγε στο μολα κε τυ ίπε:

— Πςόφισε το σκιλί-μυ, δόσε τιν άδια να το ενταφιάσο, σαν άνθρωπο.

— Δεν γίνετε, — απάντισε ο μολας.

— Μα το σκιλι ίτανε ο πιστός-μυ φίλος.

— Αφτο δεν το κséρο, — ίπε ο μολας.

— Μα θα σε πλιρόσο, ότι κε αν ζιτίσις!

— Αν πλερόνις, καλα' γίνετε. Αν θέλις, μάλιστα, μπορο ο ίδιος να ενταφιάσο το σκιλί-συ.

Νά, τί λογις ίτανε ο μολάς-μας.

Ιστορία μιας υζμπέκας.

— Νιαζ, φέρε το ζιμάρι!

— Νιαζ, άναψε τι φωτια!

Μύσκερα απ' τον ιδροτα ι Νιαζ, τρέχι όλι τιν ιμέρα
στιν αβλι.

— Θα πάγο στι Χάμρα, — ίπε ι Νιαζ στι μι-
τέρα-τις.

— Πίγενε, μα κίτα μιν αργίσις στο δρόμο.

Ι Νιαζ κατεβάζει τον παραντζα απ' τον τίχο. Κε κρί-
φτικε ολάκερι απ' το κεφάλι ος τα πόδια μέσα στον

παραντζα. Το πρόσωπο σκέπασε με τριχοτο δίχτι.

Πάγι ι Νιαζ κυκυλομένι στον παραντζα. Ν' ανιχτι
δεν μπορι, τι θρίζουν. Εφτασε στι Χάμρα.

— Κσέρις, — λέγι ι Χάμρα, — ιπάρχι ένα σπίτι, όπου
μαζέθοντε ι γινέκες-μας. Εχι μπορι να κσεσκεπάσι κανις
το πρόσωπο. Λέγετε το σπίτι αφτο κλυπ.

Με παραντζα πάνε διο γινέκες. Καμπυριαζμένες, μόλις κινούντε. Γριες θ'άνε, όπως φένετε.

Νά, ένα μεγάλο πέτρινο σπίτι. Τα παράθιρα μεγάλα, φοτινα. Στο σπίτι αφτο μπίκανε κ'ι διο γινέκες. Πετάκσανε τα δίχτια απ' το πρόσωπο. Δεν ήτανε γριες, μα νέα κορίτσια.

Σε μεγάλο, απσιλο δομάτιο, γίρο σε τραπέζι κάθουντε γινέκες. Κε μια αδίνατι ρόσα λέγι:

— Τον παραντζα πρέπει να τον πετάκσετε. Δεν έχυν δίκιο ι γέροντες λέγοντας, πως ι υζμπέκα πρέπει να γιρίζι σκεπαζμένι. Απ' τον παραντζα καταστρέφετε ι ιγία, δε βλέπυνε καλά τα μάτια. Να μάθι πρέπει ι υζμπέκα, για να μπορι να ζι καλίτερα. Κιτάκστε πόσες γινέκες γιρίζυνε τόρα με κσεσκεπαζμένο το πρόσωπο. Ιστε νέες κε θα εργάζεστε. Ανίκστε τα πρόσωπα.

Ι Νιαζ ακύι. Πολι ενδιαφέροντα πράματα! Στο σπίτι καμια φορα δε μιλύσανε έτσι.

— Νιαζ, πιγένις στο μάθιμα;

Ι Νιαζ κυνάι το κεφάλι κε τρέχι στο δρόμο. Με τριανταφιλι φυστάνι κε τυπετέικα στο κεφάλι. Χορις παραντζα. Πιγένι κε χαμογελα. Όλος διόλυ αλιότικι τόρα ι Νιαζ.

— Σικόθικε ι ντροπι! — μυρμουρίζι ένας ασπρομάλις γέρος.

— Χρόνια πυ ίρθανε! — παρατιρι ένας άλος.

Μα ι Νιαζ δεν ακύι. Εφτασε πια στο κλυπ.

Δίσκολα κρατάι τον κονδιλοφόρο. Δεκαπέντε χρονον ίνε κε πρότι φορα τόρα πέρνι κοντίλι στο χέρι.

Μα τόρα θα γίνυνε διαφορετικα.

Δίσκολι ήτανε ι αρχι.

Μάρτις μίνας, όγδοι μέρα.

Να, κάθε μέρα κι απ' ένα-ένα
πετο τα φίλα τυ ιμεροδίχτι.
Όλα γραμένα, ζογραφιζμένα,
εχι πορτρέτα, φιτα δο δίχτι.
Κε εχι όπου δίο χαλκάκια
το ένα μέσα στ' άλλο θαλμένα,
ι μάννα έβαλε δίο σπιρτάκια
να τάχι έτσι κσεχοριζμένα.
Πετάι ο γρόνος, γοργα κιλάι.
Μυ λέγι ένα προι ι μιτέρα:
—Γιορτί-μας σήμερα, ακυς, Αγλάι.
Μάρτις ο μίνας, όγδοι ι μέρα.

Ι κοκινοσιμεοφορύσα.

Μια μέρα ήρθε στο σχολιο ι μιτέρα τυ Κόστα. Εβγα-
λε το πανοφόρι-τις κε κάθισε. Κάπια απ' τα πεδια
παρατιρίσανε τότε στιν κόφτα-τις, κόκινο σα φοτια, το πα-
ράσιμο τις Κόκινις σιμέας.

— Με παράσιμο, θία! — φόνακσε με θαβραζμο
ο Νίκος.

— Μίπος κε στις γινέκες δίνυνε παράσιμα;

— Δεν βλέπεις, πος φορι; Πάι να πι τις ακσίζι...

— Κε γιατί σας δόσανε παράσιμο; Πές-μας, — φο-
νάκσανε τα πεδια.

Χαμογέλασε ι μιτέρα τυ Κόστα κε ίπε:

— Καλα, θα σας διγιθο. Ιτανε στα 1919. Δί-
σκολι ι χρόνι τότε. Ι στρατιγι κ' ι ακσιοματιχι απ' όλες

τις μεριες περικιχλόςανε τι νέα ακόμα Σοβιετικι ρεσπύμπλικα. Σχεδον όλι ι εργάτες τις φάμπρικάς-μας πήγανε στο μέτοπο. Μαζί-τους πήγα κ' εγώ.

Μια φορα, στον κερο τις απσιμαχίας, πεταχτίκανε απ' το δάσος ι καζάκι. Σαλέψανε ι κρασνοαρμέι, μερικι ρίксανε τα όπλα κε φίγανε.

Δε βάστακσα κε φονάζο: «Σίντροφι, μιν παραδίνεστε!» Κε ι ίδια πέρνο το όπλο κε ρίχνουμε πάνο στις καζάκους. Απο πίσο-μυ ακύστηκε ένα χιλιόστομο «υρα». Όλο το σίνταγμα μ' ακολούθισε. Αποκρύσαμε τον εχθρο.

Νά γιατι πέρα το παράσιμο τις Κόκινις σιμέας.

Το αερόπλανο.

Με τ' ατσαλένια-τυ φτερα
όλο ψιλα, ψιλα, ψιλα
το ατσαλένιο-μας पुलि
στα σίνεφα πετα.

Πσιλα, ψιλα, όλο ψιλα
το ατσαλένιο το पुलि πετα.

Τιν αστραπι κε τι θροχι
πετα για νάχι τέρια
κε σιντροφια τ' αστέρια.

Ετιμο το κολχοζ τον πσαράδον.

Εκι, πυ άλοτες ίτανε σκορπιζμένες ι καλίβες τον πσαράδον, ιπσόνετε σίμερα το μεγάλο σπίτι τυ κολχοζ.

Μεγάλη κίνισι σήμερα εκι. Ο επιθεοριτισ εκσετάζι τις θάρκες κε τα δίχτια, ο μηχανικος τις μηχανες τον θενζινάκατον.

Ι θάρκες επιδιορθομένες, νεοπισομένες κε μπογιατιζμένες, έτιμες πια να σιρθύνε στο νερο.

Κε τα δίχτια αλυ κενύργια, αλυ μπαλομένα, μα νικοκιριθμένα, έτιρα κι αφτα.

Όλα ετιμαζμένα κε φροντιζμένα απ'το κολχοζ.

Ο κερσ ίνε καλος. Φισάι απαλο κε δροσερο αεράκι. Το αεράκι σιχόνι μικρα κираτάκια στι θάλασα κε σαλέβι τα κλαδια τον δέντρον.

Κστεθένυμε όλα τα πεδια τυ σινικιζμυ στιν παραλία, για να κσεπροβοδίσυμε τυς κολχόζνικύς-μας.

Βλέπυμε τις μακριες σιρες τον ψαρόθαρχον, πυ τις τραθύσαν ι θενζινάκατες, να χάνοντε στι θάλασα. Κινύμε τα μαντίλια κε τυς αποχερετίζυμε: «Όρα καλι, κε καλι επιτιχία!» Απο τις θάρκες ακύετε το τραγύδι-τυς. Βαρια άλοτες ι δυλια τον ψαράδον. Θαλασοδερνόντανε για τυς αφεντάδες-τυς, πυ τυς ανανκάζανε να δυλέβυνε νίχτα κε μέρα δίχος ανάπαφςι.

Σίμερα όμος ι κερι αλάκσανε. Δεν εργάζοντε για τυς άλυσ, μα για τον εαφτό-τυς.

Ι ψαράδες.

Κ' ι ψαράδες-μας κινάνε,
πριν ο ήλιος να φανι,
τις θαρχύλες-τυς τις λίνυν
κε απλόνυν το πανι.
Αρμενίζυν όλι μέρα

μες στις βάρκες, στ' ανιχτα
κε στα δίχτια, εδο θρίσα,
κι μπαρπόνι σπαρταρα.
Με τις βάρκες-τους γεμάτες
θα γιρίσουν απο κι,
μαχιτάδες κάθε οράδα
στι δυλια μαχιτικι.

Ι άνικσι.

Πάι χάθηκε το χιόνι
κ' ίρθε πάλι χελιδόνι.
Νά! το βλέπι το πεδι
κε πιδα κε τραγουδι.
— Χελιδόνι γίρισε,
καλοκέρι μίρισε!

Ι γρια, πυ μαζομένι
τον καλο κερο προζμένι,
ίρθε, λεί το πυλι
με τιν όρα τιν καλι.
— Χελιδόνι γίρισε,
καλοκέρι μίρισε!

Ι τριανταφιλια αρχίζι
να φυντόνι κε ν' ανθίζι,
το χαμόμιλο θα θγι
κε θα λυλυδίσ' ι γι.
— Χελιδόνι γίρισε,
καλοκέρι μίρισε!

Το πρώτο τηλεγράφιμα απ' το δάσος.

Πετάκxανε κοπάδια ι γέρανι. Στο δάxος ακούνταν τα τραγούδια του xπίνου, του μελικοφάγου, του τριποφράχτι. Περιμένουμε τα μαθροπούλια κε τουx κοριδαλουσ.

Τα νερα του χιονιου, που λιώνουν, μαζέθουντε κάτω απ' τον πάγο. Τα δέντρα xτάζουν. Το χιόνι λιώνι xτα κλαδια. Τιx νίχτεx ι παγονιex xφιριλατάνε τον πάγο, μα του κάτω.

Το θιλικο κοράκι γένιxε το πρώτο αβγο. Για να μιν παγόxι xτο αβγο κε πεθένι μέxα το πυλι, ι κοράκενα δε xικόνετε απ' το αβγό-τιx απάνο. Φαγι τιx φέρνι ο κόρακαx.

Ορμάι το νερο πάνο xτον πάγο. Το χιόνι λιώνι, λαλουν ι αγριοπετινι κε τιμπανίζουνε xτα δέντρα ι κxιλοφάγι.

Μα ι αρχόδα κιράτε ακόρα.

Τα βιξανιάρικα xτο δάxος.

Εκxι λαγόπουλα γένιxε ι λάγενα. Εμιαζαν εκίνα με τύφεx τριφερου μαλιου με ποδαράκια. Γενιθίκανε πάνο xτο χιόνι. Τα ματάκια-τουx ανιχτα απ' τιν πρώτι μέρα. Δεν περάxανε πολεx όρεx, αφότου τα λαγουδάκια ίδανε το φοx κ' ι μάνα-τουx πίναxε. Τ' αφίκε εκι πάνο xτο χιόνι κι αφτι έτρεκxε xτο δάxος κάτω να τxιμπίxι. Όταν γίριxε, δε βρίκε ότε ένα απ' τα πεδιά-τιx. Τρομαγμένι ι μάνα άρχιxε δινατα να κυνάι τα μακριά-τιx αφτια. Ετxι φονάζι ι λάγενα τα μικρά-τιx.

Ακούσανε τι φωνι κε γιρίσανε τα τρία απο τα έχσι-τις πέδια. Τα άλα θα χάσανε το δρόμο, ίσος μάλιστα κε να παγόςανε. Μα πιθανον να τα βρίκε καμια αλεπυ κε τάχαπσε.

Ι προτάνικσι.

Μια νίχτα εσθάνθικα στενοχόρια. Ιχα ιδρόσι κάτω απ' το παχι σκέπαζμα. Το πέτακσα. Ενα βυιτο ακύστηκε κε κρότι μεγάλη. Κ ρ ρ ρ! κ ρ ρ ρ! κ ρ ρ ρ! Κίτακσα απ' το παράθιρο. Μεγάλα κοράτια χιονιυ κσεκόθονταν κε έπεφταν απ' τις στέγες. Τα κρίσταλα, πυ κρέμονταν στις άκρες τον κεραμιδιον, σπάζανε κε έπεφταν. Τα ίχε πάρι νοτιας.

Το προι λίπανε τα μισα χιόνια απ' το χοριο, κ' εκίνα πυ έμιναν, ίτανε νερυλα κε όλι ι-δρόμι ίχανε γίνι ποταμάκια κ' έτρεχαν όλα κατα τι ρεματια τις βρίσις. Κε βύιζε ι ρεματια κ' ίταν θολι!

Πίρα το Σπίρο κε βγίκαμε στ' αλόνια, να ιδύμε τα πίσο βυνα κε τι ρεματια τι μεγάλη.

Το βυνο φενότανε ανταριαζμένο· μια σκόνι άσπρι το σκέπαζε, πυ έλαμπε στον ήλιο κε ίχε όλα τα χρώματα τυ υράνιυ τόκσυ.

Κιτάκσαμε κε ίδαμε τι γινότανε.

Κοράτια μεγάλη κσεκόθονταν κε καθος κιλύσανε μεγάλοναν· γίνονταν βυνα στρονκιλα. Κε χτιπύσαν στα δέντρα κε θριματίζονταν.

Οπυ δεν ίτανε δέντρα στις ρεματιες, κιλύσαν με ορμι, κε πέφτανε στις βράχυς κι ακύονταν σαν μυνκανιτο βοδιον.

Μερικα κατέβεναν ος κάτω κε πέφτανε στο ποτάμι.

Ι ποταμια, πυ το καλοχέρι ίτανε καταπράσινη απ' το κα-
λαμπόκι κε τις πατάτες, ίχε γίνι πλατια θάλασα, μα
θολι' απάνο-τις ίχε κλαδια, δέντρα κσεριζομένα, κε
τυς βράχυσ απο τα χιόνια, πυ έπλεαν σαν άσπρα νισάκια.

Κε θα μένανε πολες όρες εκι, αν δεν άρχιζε να
σιγοβρέχι. Κατα το βράδι δινάμοσε ι βροχι κε βάστακσε
όλι τι νίχτα.

Τιν άλι μέρα, το προι, σταμάτισε. Στο θυνο ίχανε
μίνι μερικα χιόνια εδο κ' εκι, σαν άσπρα μπαλόματα.

Τα ζόα τυ χωριω κσεχιθίκανε στυσ δρόμυς, κε πί-
ραν το δρόμο κατα τα λιθάδια.

Κάτο απ' το χιόνι ίχε φιτρόσι κε ίχε μεγαλόσι το
χορτάρι. Με πια ανιπομονισία το περιμένανε τα ζόα!

Ι βροχι.

Στον υράνο εδο κ' εκι
γιννάνε τ' αγεράκια,
πσιλα μαζέβοντ' ι αχνι
κε κάνυν σινεφάκια.

Μ' αχνος, όπου σιμαζεφτι
ίνε νερο πυ τρέχι,
κε δεν μπορι να κρατιθι
για τότο βρέχι-βρέχι....

Στι γι ι βροχι κατρακιλα,
μαζέβετε στο ριάκι
τα ριάκια ζμίγυνε πολα
κε κάνυν ποταμάκι.

Μα το ποτάμι σαν ενοθι
μ' ένα ποτάμι άλο,
κάνι νερο πλατι, θαθι
κε ποταμο μεγάλο.
Κ' έτσι στο ρέμα το θολο
ι ποταμι κιλώνε,
όσπου να φτάσουν στο γιαλο
στι θάλασα να μπύνε.
Μα θάλασα κι οκεανο
ο ήλιος τα ζεστένι,
κάνι απ' το κίμα-τους αχνο,
που στα πσίλα ανεβένι.

Ανικσιάτικι αβγι.

Το σκοτάδι τις νίχτας χάνετε. Σκάζι το χάραμα τις
αβγισ. Ο υρανος γίνετε σιγα-σιγα κόκινος. Τα φοβι-
τσιάρικα αγρίμια κρίθοντε στους θάμνους. Τα πυλια κσι-
πνουν. Πέρα μακρια στο θυνο ανεβένι κιλώντας ο φλογι-
ζμένος δίσκος του ήλιου.

Ίνε πια μέρα. Τα λυλύδια ανίγυνε τα πέταλά-τους.
Ι αχτίνες λαμπιρίζυνε σε κάθε σταλαγματια δροσιας. Ι
μέλισες πετύνε να θρυν το γλυκο μέλι. Ι πεταλύδες
πετυν κι αφτες αδιάκοπα στ' ανθιζμένα κλαδια. Ι αγε-
λάδες θγένυν απ' το μαντρι κ' ι κότες χαρύμενα πετύνε
στιν αβλι. Τα περιστέρια πετύνε κι αφτα στιν αβλι. Ο
βοσκος του κολχοζιού-μας θγάζι το κοπάδι στι βοσκι κε
χέρετε βλέποντας τ' αρνάκια, που πιδύνε ζοιρα μπροστα
στα μεγάλα.

Ο, τί ορέα ίνε ι αβγι τιν άνικσι!

Ι χελιδονοφολία.

— Πάμε, πάμε να συ δίκσο ένα πράμα πολι όμορφο, — μυ ίπε μια μέρα ο Τάκισ.

— Κε τί ίνε αφτο το όμορφο πράμα, πυ θα μυ δίκσις, Τάκι; — αρότιςα.

— Ελα, σε παρακαλο, έλα να δις! Ινε πάρα πολι όμορφο πράμα!

Σικόθικα κε τον ακολύθικα. Πίγαμε κ' ι διο στο παράθιρο.

— Κίτακσε κι πάνο! — πσιθίρικε.

Σίκοσα το κεφάλι κε ίδα στι στέγι μια χελιδονοφολία.

Τρία μικρα κεφαλάκια πυλιον φένονταν έκσο απο τι φολια, ανίγανε το στόμα κε κάνανε τρεμουλιαστα: «Τσίυ! Τσίυ!»

Σε λίγο ίρθε ένα χελιδόκι. Ιχε στο ράμφος-τυ μια μίγα κε τιν έβαλε στο ανοιχτο στόμα ενος μικρου πυλιου. Επιτα έφιγε κε σε λίγο χίρικε πάλι. Εφερε άλι μίγα κε τιν έβαλε στο στόμα τυ δέφτερου πυλιου. Εκαμε το ίδιο πολες φορες. Τα χελιδονάκια φάγανε μίγες το καθένα κε χέρονταν κε φονάζανε ζοιρα. Ι μιτέρα-τυς πετύζε στον αέρα κε τραγουδύζε κι αφτι ζοιρα.

— Αλίθια, Τάκι! Εχικς δίκσο. Ινε όμορφο πράμα. Τόρα καταλαβένο, πόσο μεγάλο κακο κάνυνε τα πεδια, πυ καταστρέφυν τις χελιδονοφολιες.

— Πρέπι τότε να γραφικς στον όμιλο «τον φίλον τυ πυλιου», — μυ ίπε.

— Θα γραφο, κε θα προσελκίσο κε τ' άλα πεδια στον όμιλο — αποκρίθικα.

Τα μαβροπύλια ίρϑανε.

— Κιτάχξε, μαβροπυλια!—φόναχξε κάπιος. Κι αλί-
θια πσιλα, πάνο στα κλαδια τις λέφκис, κάθονταν μαβρο-
πύλια. Ιστερα απ' τως σπυργίτες φενόντανε αφτα ασινί-
θιστα μεγάλα κε πάρα πολι μάβρα.

Τα μαβροπύλια αρχίσανε να κυθαλάνε στις φολιές-
τως θρία, θαμβάκι, φτερα, πύπυλα.

Αγαπώνε τις βαθιες φολιες. Εκι δε φτάνι το πόδε
τις γάτας, ύτε το ράμφος τυ κορακιου.

Το μαβροπύλι τιν άνικσι δε ζιτάι καμια φορα τροφι
στον αέρα ίτε στα δέντρα. Τροφι ζιτάι πάνο κε μέσα
στι γι. Καταστρέφι στο διάστημα τυ καλοκεριω πλίθος
έντομα θλαθερα για τον κίπο κε το περιθόλι.

Ακσίζι να το θλέπισ πως ζιτάι τιν τροφί-τυ ανά-
μεσα στις θραγιες. Γρίγορα, μα λιγάκι δυσκολοκίνιτα
γέρνι πότε στι μια πάντα, πότε στιν άλι. Ακσαφνα
σταματάι, κιτάζι γίρο. Γέρνι το κεφάλι πότε δεκσια, πότε
αριστερα. Βιαστικα ραμφίζι κε τρέχι πάρακάτο. Κε κσα-
να τα ίδια.

Καλίτερα να παρατιρι κανέννας το μαβροπύλι πολι
προι, προτυ ανατέλι ο ήλιος. Αν κάθεστε κατα το προι
ίσιχα σε κάπιο μέρος τυ κίπου, τα μαβροπύλια πολι γλί-
γορα θα σας σινιθίσουν. Δοκιμάστε να ρίχστε σ' αφτα σκυλί-
κια, μικρένοντας κάθε λίγο τιν απόστασι. Ιστερα απο λίγη,
το μαβροπύλι θα πάρι τιν τροφι απ' τα χέρια-σας
κε θα κάθιτε στις όμυς-σας απάνο.

Γράμα απ' το δάσος.

Πλήμιρα στο δάσος.

Μεγάλο κακο έφερε ι άνικσι στως κατίκως τυ δάσως. Το χιόνι έλιωσε γρίγορα. Κσεχιλίσανε τα ποτάμια κε πλιμρίσανε τις ρεματιες. Σε μερικά μέρι εστος κατακλίζμος. Απ' όλα τα μέρι έρχοντε ιδίσις για θίματα τις πλίμιρας.

Περισσότερο απ' όλως υποφέρανε ι λαγι, ι τυφλοπόντικι, τα ποντίκια τον χοραφιον, κε τα άλα μικρα αγρίμια, πυ ζώνε πάνο κε κάτω απ' τι γι. Ορριζε το νερο στις κατιχίες-τους. Τ' αγρίμια ανανκαστίκανε να φύγουν απ' τις κατιχίες-τους. Καθένας, όπως μπορούσε, κατόρθωσε να εοθι απ' τιν πλιμίρα.

Ο τυφλοπόντικος μόλις κατόρθωσε να εοθι, όταν το νερο εκέπασε όλι τιν παραποταμια. Βγήκε κάτω απ' το χόμα, πίδισε πάνο, άρχισε να κολιμπάι, ζιτόντας στεγνο τόπο. Αφυ έφτασε σтин όχθι, χόθηκε εσανα κάτω απ' το χόμα.

Τιλεγρόφιμα απ' το δάσος.

Κάπιος είκοσε απο κάτω το χιόνι κε φάνικε ι πελόρια μάθρι μύρι κάπιω θεριω.

Ιτανε ο κάπιος αφτος μια αρχύδα με διο αρχυδάκια.

Γλικά μόνκρικε το θεριο κε έτρεκε στο δάσος. Κατόπιν-τυ πιδόντας τρέχανε τα μικρά-τυ.

Αδινάτιζε πολι ι αρχύδα στον κερο τυ χιμόνα κε έγινε κοκαλιάρα.

Τόρα χιρνάι στο δάσος πολι πιναζμένι ίστερα απ' τον

πνο, πυ βάσταχσε πολὺ κερο. Τρόγι όλα, ὅσα βρίσκι-
ρίζες, περισίνα χόρτα, καρπὺς, πυ μίνανε ἀπο πέρισι.
Ὅταν τίχι κε λαγυδάχι, δὲν το περιφρονι. Το ἀρπάζε-
κι αὐτο. Τα ἀρχυδάκια θιλάζουνε το γάλα-τις.

Ι ΕΠΙΣΤΡΟΦΙ ΤΟΝ ΠΥΛΙΟΝ.

Κοπάδια γιρνάνε τα πυλῖα στὴν πατρίδα-τὺς. Με-
μεγάλι τάκσι γίνετε ἡ ἐπιστροφὴ στὴν πατρίδα-τὺς. Τάγ-
ματα-τάγματα. Το κάθε τάγμα με τι σιρά-τὺ.

Κε πετύνε σε μας τα πυλῖα ἀπ' τὺς ἰδίους ἐναέριους
δρόμους κε με τὴν ἴδια τάκσι, ἔτσι ὅπως πετύσανε χιλιά-
δες χρόνια πρὶν ἡ πρόγονί-τὺς.

Πρότα μπένουνε στὸ δρόμο ἐκίνα, πυ το χινόπορο
φίγανε ἀπο μας τελεφτέα. Ἀργότερα ἀπο ὅλα πετύνε
τα πιο φανταχτερά κε παρδαλά πυλῖα: αὐτὰ πρέπει νὰ
περιμένουνε τα νέα φίλα κε το χλορο χορτάρι. Διακρί-
νοντε ἐφκόλα πάνο στὶ γιμνὶ γι. Ἀκόμα δὲν μπορύνε
νὰ κριφτόνε ἐδο πέρα, ἀπ' τὺς ἐχθροὺς-τὺς — τα
ἀγρία θερία κε τα πυλῖα.

Μεγάλες δυσκολίες τα περιμένουνε στὸ δρόμο. Πικνὲς
ἡ καταχνιὲς, σαν τίχι στέκοντε μπροστὰ στὺς φτεροτὺς
ταξιδιδιότες. Μέσα στὸ ἰγρο σκοτάδι χάνουνε πολὲς φορὲς
το δρόμο-τὺς, χτιπάνε τὶς φτερούγες-τὺς πάνο στὺς μι-
τεροὺς βράχους.

Ἢ μπόρες τὶς θάλασσας σπάνουν τα φτερά-τὺς, ζαρό-
νουν τὶς φτερούγες-τὺς κε τα ἀπομακρύνουν ἀπ' τὴν παραλία.

Το κσαφνικὸ κρίο παγόνι το νερο. Πεθένουνε τα
πυλῖα ἀπ' τὴν πίνα κε το κρίο. Ἀπ' τα πικνά πλῆθι τὸν
φτεροτὸν πυλῖον, χιλιάδες χάνουντε ἀπ' τα ἀχόρ-
ταγα ἀρπαχτικά πυλῖα, τὺς αετοὺς τὶς θάλασσας.

Ανάμεσα απ' τις καταχνιες, με όλα τα εμπόδια, πετύνε
στην πατρίδα-τους, έρχοντε στις πρότες-τους φοιες.

Ι βροχι.

Πέφτι-πέφτι ι βροχι,
βροχι μπόλικι καλι,
για ν' ανθίσουν τα λιθάδια,
να φιλτρόςουν τα σιτάρια,
να μεθίσουν τ' αμπελάκια,
να καρπίσουν σταφιλάκια,
μπόρες-μπόρες τα νερα,
στα χοράφια τα κσερα.
Κάθε στάχι ένα ταγάρι
κάθε κλίμα ένα πιθάρι.

**Πος εφτα κσιλυργι περάσανε
απο ένα ποτάμι, όταν άρχισε
να κινίτε ο πάγος.**

(Αφίγισι κσιλυργυ.)

Φτάσαμε πια στο μέσο του πάγου, όταν πάνο απ'
τον ποταμο βύικσε άγριος θρυς. Στι στιγμή κυνίθηκε ο
πάγος, πυ ήτανε κάτω απ' τα πόδια-μυ κε ταλαντέφτικα.
Μόλις έκανα να κιτάκσο πάνο απ' το ποτάμι, ο φόβος
ζάνπος να μ' άρπακσε απ' το λεμο, κόπικε ι φονί-μυ,
μαθρίσανε τα μάτια-μυ. Το σταχτι κομάτι του πάγου έφερε
ζοι, καρπυριάστηκε. Σφιρίζοντας σιγα απο κοντά-μυ όρμισε

το νερο. Μέσα απ' τον υπόκοφο κε απέσιο θόριβο αντίχισε
ι φωνι τυ Οσιπ:

— Σκορπιστίτε... Χοριστίτε... ένας-ένας... Πίρε
ζοι το ποτάμι. Καρδια, πεδια!

Κε πίδισε, σάμπος να τον δανκάσανε σφίκες. Ετρίξε ο
πάγος κάτω απ' τα πόδια-μυ, θριματίζότανε, στα πό-
δια-μυ όρμισε το νερο. Πίδισα, κε τιφλα πετάχτικα στο
μέρος τυ Οσιπ.

— Πύ; — φόνακσε. — Στάςυ! Μι στριφογιρίζις!
Μι μαζέθεστε όλι μαζι! Θα σπάσο τα κεφάλια-σας!

— Θα πνιγόμε, — ίπα σιγν.

— Στοπ, σόπα! Να κι ο τρελος μπορι να πνιγι, μα εσι
κίτακσε να γλιτόςις.

Πρότος έπεσε στο νερο ο Μακέι Μπυτίριν. Πίγενε
εκίνος πιο ίσιχα απ' όλυσ, μα σάμπος κάπιος να τον
άρπακσε απ' τα πόδια κε χάθικε. Στο πρόσοπο τυ νερου
έμινε μονάχα το κεφάλι κε τα χέρια-τυ γαντσομένα
στο σανίδι.

— Βοίθια! — φόνακσε ο Οσιπ, — μα όχι όλι μαζι,
ένας, διο — βοιθίστε!

Κε ο Μακέι:

— Φίγετε, πεδια... Μόνος-μυ... Τίποτε...

Κατόρθωσε ν' ανέβει πάνο στον πάγο κε τινάζοντας το κορμί-του ίπε:

— Προσέκστε καλά, γιατι μπορι να πνιγι κανένας.

Τα μυσκεμένα ρύχα κε παπούτσια, εμποδίζοντάς-μας να πιδύμε, μας τραβύσανε προς τα κάτω: όλι-μας γίναμε δισκολοκίνιτι, προχορύσαμε θαρικ, αργα, ιπάκνα. Ο Οσιπ πιδύσε σα λαγος απο πάγο σε πάγο. Πιδάι, σταματάι ένα δεφτερόλεπτο κε γιρίζοντας πίσο φονάζι δινατα:

— Πρόσεκσε, πως πρέπι, ε!

Όσο πλσιάζαμε στην όχθι, τόσο μικρότερος, τόσο φαγομένος ίτανε ο πάγος κι όλο πιο σιχνα έπεφταν ι άνθρωπι.

Ι πόλι σχεδον απομακρίνθηκε απο κοντά-μας. Γλίγορα θα μπύμε στο Βόλγα. Κ' εκι ο πάγος ίνε ακόμα άνκιχτος, θα μας ρίξει το ρέμα κάτω απ' αφτον.

— Όπος φένετε θα πνιγόμε, — ίπε ο Μορτβιν. Κε κσάφνυ πελόριος πάγος χτίπιζε με ορμι στην όχθι.

— Φίγε! — φόνακσε ο Οσιπ. Τρέχα με όλι-συ τι δίναμι!

Πίδισε πάνο στον πάγο, γλίστρισε κε έπεσε. Σταματίσαμε εγο κι ο Μορτβιν, ζιτόντας να βοιθίσουμε τον Οσιπ.

— Φίγετε, γυруνοκύταβα, άντε!

— Σίκο, μπάρμπα...

Εγίρε το κεφάλι.

— Εσπασα το πόδι, όπος φένετε... δεν ίνε να σικοθο...

Τον εσικόσαμε κε τον κυθαλύσαμε, κ' εκίνος μυρμούριζε:

— Θα πνιγίτε, διαβολόπεδα! Διαλέκσετε το μέρος, όπου ο πάγος δεν ίνε σκεπαζμένος απο χιόνι, εκι ο πάγος ίνε πιο σκληρος...

Μυσκεμένοι, παγομένοι μα έφθιμι βγήκαμε πια στιν όχθι.

Ι γιορτι τυ πρώτυ αβλακιυ.

Επρεπε να οργοθύνε πεντακόσια εχτάρια. Χαρούμενα στις 5 το προι αντιλάλιζε το νέο κολχοζ. Ανίκσανε διάπλατες ι αβλόπορτες, κε απ' τις αβλες βγένανε τ' αμάκσια. Ο δρόμος γέμιζε αμάκσια κε αλέτρια. Ο θόριβος κσίπνινε τα πεδια. Ανιφτα τρέκσανε στο δρόμο. Σ' ένα αράκσι κιμάτιζε ι σιμέα, δεμένοι στο αμακσότοκσο. Το άλογο κυνύζε το κεφάλι. Ι σιμέα κιμάτιζε.

Νά κι ο κάμπος. Όλος ίνε κσεχοριζμένος σε ίκοσι ίσια τρίματα. Σε κάθε τρίμα διεφθίνθηκαν απο δέκα αλέτρια.

Για τελεφετέα φορα ο ήλιος κίταζε τα σίνορα, πυ κσεχώριζαν άλοτε τα χοράφια.

— Ιρθε το τέλος στις στενες λυρίδες τυ κάμπυ, — έλεγαν όλι μαζι, γέρι κε νέι. — Πολι γι χανότανε τυ κάκυ. Εκατοντάδες χρόνια ανθύσανε τ' αγριόχορτα στα σίνορα.

Τα σίνορα κ' ι φράχτες κσεχορίζανε τον ένα απ' τον άλο. Μα τόρα ι φράχτες πεθένυν. Αρχίζι νέα ζοι. Κε πρώτι φορα βλέπι τόρα ο κάμπος διακόσια αλέτρια μαζι να τον οργόνυν.

Τα μιτερα ινια το ένα κατόπιν απο το άλο χόνοντε βαθια στο παχι μαβρόχομα. Ι κολχόζνικι αρχίσανε τι δυλια.

Ο Λόντιρος.

Τί έλεγε στον πρόεδρο
του κολχοῦ:

Τί ήτανε στην
πραγματικότητα:

15 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Στι δουλια δε θγάκα. με
πονύσε το χέρι.

25 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Αφίκα τι δουλια: αρόστισε ι
γινέκα-μυ κε τα πεδιά-μυ μίνανε
μονάχα στο σπίτι.

30 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Στι δουλια δε θγάκα: ίχα
διαστικι εργασία στο σπίτι.

Ι σινέλέφσι τον κολχόζνικον αποφάσιζε: Εκσο τον
τερπέλι απ' το κολχοῦ! Δεν έχυνε τόπο στο κολχοῦ
ι λόντιρι.

Ι ΜΕΤΑΒΟΛΙ ΤΥ ΒΑΤΡΑΧΥ.

Στι λίμνι κσιπνίσανε ι θάτραχι. Πλέφσανε στην επι-
φάνια, προβάλανε απ' τα νερα τις τριγωνικές-τους μύρες.
Μια μεγάλη θατραχίνα κάθισε κοντα στην παραλία, δίπλα

στο νερο, διόρθωσε κατάλιλα τα ποδαράκια-τις κε κόακσε:

— Κυ-ακς, κυ ακς...

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε... Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε —
απάντιζε ο χορος τον θάτραχον.

— Κακς-κυκακς — τραγουδίσανε ι θάτραχι.

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε, — απαντίσανε άλι κε σίν-
χρονα απ'τις γονίες τυ στόματός-τους θγένανε μεγάλες
διάφανες φύσκες. Γι' αφτο ι φονί-τους έθγενε πιο δυνατι.

Ρίξανε ι θάτραχι το χαθγιάρι-τους στο νερο, κάθε
χαθγιαρόκοκος ήτανε κυκυλόμενος μέσα σε μαλακι, διάφα-
νι πιχτι: ζεστα, εβρίχορα κε ακίνδυνα ζύνε εκι μέσα ι
μικρι χαθγιαρόκοκι.

Αρχισε ι ζέστι, πρασίνισε ι λίμνι. Ι πιχτι με το χα-
θγιάρι έπλεφσε στην επιφάνια τυ νερο. Ο ήλιος ζεστένι
τους μάβρους χαθγιαρόκοκους ανάμεσα απ'τιν πιχτι, κ'έκινι
γλίγορα μεγαλόνουν. Κε νά, μέσα απ'αφτα, άρχισε να
σαλέθι ο γιρίνος με τι λεπτι υρίτσα κε το μικρο κεφα-
λάκι. Στενοχορέφτικε στο χαθγιαρόκοκο, τον έσπασε κε
θγίκε στα ανιχτα. Κοντα στο κεφαλάκι-τυ, για να μπορι
ν' αναπνέι, μεγάλωσε δαντελοτους γιακας — τα σπάραχνά-
τυ. Μα μίτε να τρώι, μίτε να πίνι μπορι ακόμα ο γι-
ρίνος. Μεγάλωσε λιγάκι ακόμα, χόντρινε, ανίκσανε τα μα-
τάκια-τυ σχηματίστηκε το στόμα-τυ.

Πέρασε κάμποσος κερος ακόμα, αρχίσανε να σχημα-
τίζοντε τα πισινά-τυ πόδια, ίστερα απο μια θδομάδα
τα μπροστινα.

Στο στόμα-τυ σχηματιστίκανε τα πλεμόνια. Αρχισαν
ι γιρίνι απο κερο σε κερο, να πλέυνε στην επιφάνια τυ
νερο κε ν' αναπνέουν.

Ι υρα άρχισε να μικρένι κε στο τέλος έμινε ένα
μικρο παραθλαστιάρι.

Βγήκανε τώρα τα βατραχόπουλα απ' το νερό κι αρχί-
σανε να ζώνε στην κσιρα κε στο νερό.

Τώρα δε θέλυνε πια να τρέφοντε με φιστα, μα τρόνε
κυνόπια, σαλιάνκους, μικρόμιγες.

Σιναβλία.

Τις δεκσαμενις ι θάτραχι,
δράδι-δράδι στίσανε χορο,
κ' έχυν σιναβλία μουσική
μες στο καταπράσινο νερό.

Λέι ο πιο τρανος στι σιντροφια:

— Βρε-κε-κεκς! το χορο να κρατίτε.

Κυα! κυα! κυακς! με πάθος να το πíte!

Μαγεφτικι, αλίθια, μελοδία!

Ακσαφνα σε φίσμα ελαφρο

θλέπουν ένα φίλο πύχι πέσι,

το τραγύδι εκόπικε στι μέσι.

Μπλυμ! χοθείκαν όλι στο νερό.

Ζοντανα ζπίτια.

— Γρίγορα, γρίγορα! Εδο!

Τρέκσανε τα πεδια στο αβλάκι.

— Κίτακσε! Ζοντανι ζβόλι!

Στο βάθος τυ αβλακιου, ανάμεσα στην ιλι κε τα σκυ-
πίδια, αργα σαλέθανε μικρι ζβόλι. Τυς έβλεπες κ' ενό-
μιζες πως ίτανε απο φιλαράκια κολιμένα. Κίτε ακίνιτος
ο ζβόλος, δεν τον κσεχορίζις απ' τα σάπια φίλα. Τον
κσεχορίζις μόλις ζέρνετε. Απ' το ζβόλο προβάλανε ποδα-
ράκια. Γρίγορα-γρίγορα παραμερίζανε τα κομάτια τον φίλον.

Κάπιος ζύσε μέσα στο ζβόλο. Μα πιος; Για ας
κιτάκουμε. Πίραμε το ζβόλο. Εμιαζε με ζολιναράκι απο
φίλα. Προσεχτικά σχίσαμε το ζβόλο. Βγίκε απο εκι άσπρι
κάμπια. Εκσι ποδαράκια. Κεφάλι. Ι κάμπια κλοθογίρισε
μέσα στην απαλάμι ενος πεδιω. Εβαλε το πεδι την απα-
λάμι-τω στο νερο.

Ι κάμπια γλίστρισε, βιθίστικε στον πιθμένα κε χόθικε
γρίγορα ανάμεσα στα σκυπίδια.

Ενας μεγάλος κάνθαρος κολιμπιτις όρμισε κατα πά-
νο-τις κε την άρπακσε. Ι κάμπια προσπάθισε να γλιτόσι,
μα ίτανε πια αργα. Ο κάνθαρος ίχε πια το κεφάλι-τις
στο στόμα-τω. Τιν καταβρόχθισε.

Στον πιθμένα το αβλακω ζύσανε πολες τέτιες κάμ-
πιες μέσα σε σπιτάκια. Περνύσαν ι μέρες, μεγαλόναν
ι κάμπιες.

Μεγάλωσε ι κάμπια, το σπιτάκι-τις ίνε πια στενό-
χορο. Ι κάμπια μεγάλωσε το σπίτι-τις πολι απλα. Βρίκε
ζάπιο φίλο. Εκοπσε απ' αφτο ένα κοματάκι κε ίστερα
με τι βοίθια κολιτικω αραχνόπανω το κόλισε στο άκρο
τω σπιτιώ-τις. Κομάτι με κομάτι κολνύσε ι κάμπια. Κε
στο σπίτι-τις τόρα δεν τι βλέπι ο κολιμβιτις.

Ο θάνατος τυ κυνυπιυ.

Πάνο απ'τα νερα τις λίμνις πέτακσε το κυνύπι κε
ζάλπινκσε:

Το κυνύπι ίμε,
στα χρονάκια γέρος,
τις ρτερύγες έχο
σαν πανι λεπτό.

Τι μίτι βελόνι,
τα πόδια μεγάλα,
πονιρία όλος
κε παλικαρια.

Όλι με φοβόντε
όλος τος πιράζο,
χορικος, αγρίμια
πουλια κε θερια.

Ιμε το κυνόπι
ο εματοπότις
μένα να πιάσι
κανις δεν τολμα.

Τον άκουσε ο ζίζικας κε ίπε:

— Μιν καφχιέσε, κυνόπι, για τιν πονιρία κε τι
ζβελτοςίνι-συ. Στο δάσος το πικνο, στο θυρχόδικο το
βάλτο ζι ι δροσερα¹.

— Δε με πιάνι, υτ' εκίνι!—ίπε το κυνόπι.

Σάλπινκε πάλι κε πέτακε.

Πέτακε, πέτακε, ίρθε κε κάθισε πάνο ςτι δρο-
σερα: Θέλιζε το κυνόπι

τα φτερα ν' ανίχι, —
πιάσαν τα φτερα,
τα πόδια ν' απλόσι, —
δέθικαν κι αφτα,
τι μίτι να θγάλι —
μάνα, συμφορα!
ζέρνι, ζέρνι,
μα δεν κσεκολνα.

¹ Εντομοφάγο φυτό.

Ζάροσαν ι λεπτες καρφίτσες, χοθίκανε στο κορμι τυ κυνυπιω, σφίκσανε το κυνύπι στο φίλο. Ιπιε ι δροσερα το έρα τυ κυνυπιω, ρύφικσε κε τιν τελεφτέα-τυ σταλαγματια. Εκι πέθανε το κυνύπι.

Κε ι δροσερα κε τόρα ακόρα ζι στο θάλτο κε περιμένι νέα κυνύπια.

Ι ζοι τυ ποταμίξιυ αςτακνυ.

Ιραστε ος τριακόσυ. Καθόμαστε όλι σε μικρος χαθγιαρόκοκνυς, στο απάνο μέρος τις υρας τις μάνας-ρας. Μπίκε ι μάνα μαζί-ρας σε κάπια μικρι τριποφολια κάτω απ' τιν απότομι όχθι. Εβγαλε απο κι τα μακρα μυστάκια κε ψαλιδάκια-τις κ' έπιανε μ' αφτα τον καθένα, πυ έπλεε απο κι. Ι ίδια δεν έβγενε απ' τιν τρίπα, φοβότανε για ρας. Κε έτσι όλον το χιμόνα ι αστάκενα έτρογε λίγο, δεν κυνιότανε. Κυνόσε μονάχα τιν υρα, σπρόχνοντας φρέσκο νερο στο μέρος-ρας για να μιν ψοφίσυμε.

Τιν άνικσι μεγάλοσα, έγίνα όσο ένα μισμίνκι κε σάλεβα στο χαθγιαρόκοκό-μυ. Ιστερα κσέςχισα τι μεμβράνι τυ χαθγιαρόκοκού-μυ. Μαζί-μυ θγίκανε στι λεφτερια ι αδελφι κε ι αδελφύλες-μυ. Πιαστίκαμε με τα ψαλιδάκια-ρας απ' τα κολιμβιτικα πόδια τις μάνας κε καθίσαμε κάτω απ' τιν υρά-τις. Ιραστε τόρα όχι παραπάνο απο εκατο. Τυς άλνυς φάγονε το χιμόνα τα ιδρόβια έντομα.

Βγίκε μαζί-ρας ι μάνα απ' τιν τριποφολια να κινιγίσι. Μπόλικα ήτανε όλα στο νερο, έτρογα πολι κε μεγάλοσα γρίγορα. Γρίγορα άρχισε να μυ ίνε στενάχορο το δυνατό-μυ κάφκαλο. Μέσα σ' ένα χρόνο τ' άλακσα οχτο

φορες. Ιστερα άρχισα να τ' αλάζο πιο αρεα. Τόρα τ' αλάζο μονάχα μια φορα το χρόνο.

Κάπου, κάτω απ' τιν πέτρα φτιάνεις φολια κε αρχίζεις να τρίβεις εκι το ένα πόδι με το άλλο. Προβάλεις τα μυστακάκια, κιλιέσε πάνω στι ράχι, ός ότυ το κάφκαλο να βγι απ' το κορμί-συ. Ιστερα πλαγιάζεις κι όλο φοβάσει: να μι σε βλέπει κανένα ψάρι κε σ' αρπάξει. Το σώμα σ' αφο το διάστημα μεγαλώνι γρίγορα, κε στι ράχι σχηματίζετε δυνατο κάφκαλο. Τότε αρχίζεις να τρος. Δεν κσεχορίζεις τίποτε, απ' όλα: κε έντομα, κε μικρα ψάρια, κε βατράχους. Σαν πιάζεις κάπιον με τα ψαλιδάκια, τον κρατας πια δυνατα.

Τα παπάκια κε τα πεδια.

Μέσα στο σκονιζμένο δρόμο ίδα μερικα χοριατόπυλα. Πάνο σε κάπως ρίχνανε τα καπέλα-τους. Όταν τα πλισίασα, ίδα να κρατάνε απο ένα μικρο άγριο παπάκι. Εμαθος, προς κάποια άγρια πάπια οδιγύσε τα πεδιά-τις απ' το μέσο τυ δρόμου, παρακάμπτοντας το χοριο.

— Τί θα τα κάνετε; — αρότισα με αφστιρότιτα τα πεδια.

— Θα τ' αφίσυμε, — απάντισαν.

— Θα τ' αφίσετε, μα γιατι τα πιάνετε; — ίπα Οι-
μομένα. Πύ ίνε τόρα ι μάνα-τους;

— Εκι πέρα κάθετε — ίπαν όλα τα πεδια μαζί.
Κε δίκσανε όλα στον πλισιέστερο λόφο τυ κάμπυ.
Εκι απσιλα καθότανε ι πάπια με ανιχτο το ράμφος
απ' τι σίνχισι.

— Εμπρος! — φόνακσα στα πεδια — τρέκστε γλί-
γορα κε φέρτε-τις τα παπάκια.

Σάμπος να χαρίκανε τα πεδια κε τρέκσανε με τα
παπάκια στο λόφο. Ι μάνα απομακρίνθηκε λίγο κε όταν
φίγανε τα πεδια, έτρεκσε στα παπάκια. Κάτι γρίγορα-
γρίγορα έλεγε σ'αφτα στι γλόσα-τις κε έτρεκσε στον κάμπο
τις σίκαλις. Κατόπιν-τις τρέκσανε τα παπάκια ος πέντε
κομάτια. Κε έτσι απ' τον κάμπο τις σίκαλις, παρακάμ-
πτοντας το χοριο, κσακολουθύσε ι ικογένια το δρόμο-τις
στι λίμνι.

Χαρούμενα, έβγαλα το καπέλο κε κυνόντας-το, φό-
νακσα.

— Ορα καλι, παπάκια-μυ!

Γελάσανε τα πεδια.

— Γιατί γελάτε, — ίπα, νομίζετε πως έφκολα
μπορουν να φτάσουνε τα παπάκια στι λίμνι; Βγάλτε τα
καπέλα κε φονάκστε ζοιρα: Εχετε για!

Τα καπέλα σικοθίκανε στον αέρα. Ολα μαζί τα πε-
δια φονάζανε:

— Εχετε για, παπάκια, έχετε για!

Ο μπάτις.

Γλικά φισα ο μπάτις
ι θάλασα δροσίζετε,
στα γαλινα νερά-τις
ο ήλιος καθρεφτίζετε.
Για δεσ προς πέζυν με χαρα,
πετόντας δίχως ένια
πσαράκια με χρισα φτερα
σε κίματα ασιμένια.

Γαλίινι.

Δεν ακύετε υτ' ένια κίρα
στιν έριμι ακριογιαλια.
Λες κ' ι θάλασα κιράτε
μες στις γις τιν ανκαλια.

Αλος γελάι κε άλος κλέι.

Ολα γελώνε στο δάσος, μονάχα ι σμιίδες κλένε.
Κάτο απ' τις καρτερες αχτίνες το ήλιω γρίγορα-γρί-
γορα τρέχι ο χιμος σ' όλο-τους το κορμι. Ανάμεσα απ'

τους πόρους το φλίο θγένι προς τα έξω.

Ι άνθρωπι λογαριάζουν το χιμο τις σιμίδας οφέλιμο κε νόστιμο ποτο. Κόβουνε το φλίο κε μαζέβουνε το χιμο, σε μπουκάλες.

Τα δέντρα απ' τα οπία αφερέσανε πολι χιμο, κσερένουντε κε καταστρέφουντε.

*Μα υοωι το δεντρο - ωεντε γεωτα
μα να μεγαροσι - χρονια ωοχα*

Σιλογι.

Πολι προι.

Απ' το δάσος φάνικε ο ήλιος.

Πίρε ζοι το δάσος. Αρχίσανε τα τραγύδια-τους τα πυλια. Αρχίσανε τι δυλια ι κάτικι το δάσος.

Μα κσάφνυ όλο το δάσος αναστατόθηκε.

— Τρύ-ρυ-υ! Τραμ-ταμ-ταμ! Τρυ-ρυ-υ!

Τί τρέχι; Πιός ίνε αφτος, πυ αναστάτοσε το δάσος;

Στιν πεδιάδα, κάτω απ' τυς ίχυσ τις, σάλπινκας κε το τίμπανυ φάνικε κολόνα πεδιον. Ο οδιγος παράνκιλε:

— Τάγμα, αλτ!

— Ιρθαμε πια στο σπίτι. Εμπρος να φτιάσουμε τις σκινές-μας.

Υτε όρα δεν πέραςε κε σ' όλι τιν πεδιάδα ασπρίσανε ι σκινες. Σχορπίσανε τα πεδια μαζέβοντας κσερα κλαδια για τι φοτια. Εδο κ' εκι ακυόντανε ι φονες:

— Κιτάκστε δο τυς κάνθαρυς! Τί κάθεσε κε λες!
Αφτι δεν ίνε κάνθαρι, ίνε μινρίνκια.

— Ο, ο, τι χοντρο σκυλίκι!

— Εγο βρίκα μεγάλο κάνθαρο!

— Ελάτε, πεδια, — ίπε ο Βάσος, — ας κάνουμε

είλογι. Θα ίνε το δόρο-μας στο σχολιο απ' το λάγερ.

— Μπράβο, Βάσο! Καλα το σκέφτικες.

Βράζι ι δουλια γίρο στο λάγερ. Φέρανε βάζα, κυτάκια, δίχτια για πεταλούδες, βιβλία για τος κατίκους το δάσους κε το ποταμο.

Μαζέβανε όλο το καλοκέρι. Μάθανε πιός ζι κάτο απ' το φλιο, πιός χτίζι σπιτάκια απ' τα φίλα, πιός κρήθετε κάτο απ' τος κορμούς τον δέντρον. Κε κανένας-τος πια δεν πέρνι τόρα για μισμίνκια τος κάνθαρος.

Τα δάσι.

Ελάτε δο μαζί-μο στα δάσι.

Ελάτε δο στην πράσινη τιν πλάσι,
μακρια απ' το κόζμο τι βοι.

Ελάτε δο να νιόσετε μια μέρα,
πιο καθαρο στα στίθια τον αέρα,
πιο ζιλεφτι να θρίτε τι ζοι.

Ελάτε δο στην πράσινη τιν πλάσι,
ελάτε ν' αναστίσουμε τα δάσι,
εχι πυ ι ράχι το γιμνο θουνο
γιμνι, θλιμένι δίχνι ομορφάδα.
ν' απλόςουμε κενύρια πρασινάδα,
κάτο απ' το γαλάζιο τ' ουρανο.

*Ποζα τα δάσι ωσι το χιόνι,
ωσι το χιόνι ωσι το παίρι,
τα νερα μωζήμια - τα χορτα μωζήμια
Αωο ένα δέντρο μωρον να μανον
ευατομυρια σωίρτα, μ' ένα σωίρτο
μωρον να μανον ευατομυρια δέντρα*

Ι κανονιζμι τυ δάσους.

Γίνυ φίλος τυ δάσους κε προφίλαγέ-το. Ο φίλος τυ δάσους δε σπάνι κλαδία, δε γδέρνι το φλίο απ' τον κορμό-τους. Δεν κόβι τα φίλα, δε λιγίζι, δεν κυνάι τα νεαρα δεντράκια. Δε σκαρφαλόνι στα δέντρα κε δεν κόβι τις ρίζες-τους.

Ο φίλος τυ δάσους δεν ανάβι φωτια στο δάσος, για να μι γίνι πυρκαϊα.

Ο φίλος τυ δάσους κσέρι, πως τα πυλία προφιλάγυνε το δάσος απ' τα θλαθερα έντομα, τυς κάνθαρυς, τις κάμπιες, πυ καταστρέφυνε το φλίο κε τρόνε τα φίλα. Ο φίλος τυ δάσους δεν χαλνάι τις φολιες. Δεν πέρνι απ' τις φολιες αβγα. Αν βρίσκι μικρο νεοσο, προσπαθι να το θάζι πίσο στι φολιά-τυ.

Στο δάσος.

Δεν ιπάρχι στο δάσος εκίνι ι λεφτερια, πυ ίνε στον χάρπο. Μα ίνε θαβράςια εκι πέρα, όταν ι μέρα ίνε πολι

ζεστι... Κε τί δε θλέπισ στο δάσος: ι απσιλες κοκινοπες
πέφκες κρεμάσανε τις θελονάτες κορφές-τους. Τα πρά-
σινα έλατα καρπιλόνουνε τα ανκιλοτά-τους κλαδια. Στολί-
ζετε ι άσπρι κε ζγουρι σιμίδα με τα μιροδάτα-τις φιλα-
ράκια. Τρεφυλιάζι ι σταχτια λέφκι κε ι παχίκορμι θελανιδια
άνικσε σαν τέντα τα ακροκομένα-τις φίλα.

Απ' τα χόρτα κιτάζι το άσπρο μάτι το λυλυδιου το
φράυλυ κε δίπλα-του κοκινίζι πια ο μιροδάτος-του καρπος.

Ι προτομαγια.

Με κοκινόχρομες γραβάτες Στις κολόνες-μας ελάτε,
πλιμιρίσαμε τις στράτες στις κολόνες-μας ερπάτε
με το τίμπανο μπροστα. εργαζόμενον πεδια.

Αλιλοπροόςκλιξι.

Τιν προτομαγια ι εργαζόμενι όλυ το κόζμυ θγένουν
στους δρόμυς.

Με κόκινες σιμέες θγένουν ι εργάτες κε ι κολχόζνικι
τις χόρας-μας.

Ι κόκινες σιμέες τις Σοβιετικές-μας ρεσπύμπλικας λένε
στους εργάτες όλυ το κόζμυ:

— Εμιν νικίσαμε. Ιραστε δινατι. Ελάτε μαζί-μας.
Θα σας υποστηρίκουμε!

— Ζίτο ι Προτομαγια!

Αφτι τιν ιμέρα αφίνυνε τι δουλια κε θγένυνε στους
δρόμυς κε ι εργάτες στο εκσωτερικο.

Εχι πέρα σοβιετ δεν ιπάρχουν. Ι κόκινες σιμέες τον

εργατον το εκσωτερικυ λένε στυς καπιταλιστες:

— Ι εργατικι τάκσι ίνε έτιμι στον αγόνα εναντίον-
σας, καταπιεστες καπιταλιστες. Αχόμε την πρόσκλησι τον
εργατον τις χόρας τον Σοβιετ. Εκίνι θα μας ιποστιρί-
κουν. Ιμαστε δινати. Θα επιτίχουμε τι νίκι!

— Ζίτο ι Προτομαγια!

Ι άλικι Σιμέα.

Κάθε λεπτο ανίγι κε κλίνι ι πόρτα το σχολιω. Τα
πεδια μπένυνε στο σχολιο, τιτιρίζουν, σαν κοπάδι απο
σπυργίτια.

Απ' το δρόμο ακύετε παρόμιος έφθιμος ίχρος. Ορμόν-
τας ο ίλιος απ' το ολάνιχτο παράθιρο, κσαπλόνετε πάνο
στο έδαφος σε φωτινες κιλίδες.

Ι Μέλι ι επισιτάτρια, κε το ενκονάχι-τις ο Στέφα-
νος στέκοντε κοντα στο παράθιρο.

— Γιαγια, κλες; Πάλι τι μιτέρα κε τι θιά-μυ θιμίθικες.
Διγίςυ-μυ!

— Τί να συ διγιθο; Μόλις τα θιμούμε κε κάτι μυ
πνίγι την καρδια! Ιτανε ο γιόκας-μυ, ο πατέρας-συ, ζγυ-
ρομάλις, έφθιμος, κε τραγουδιστις πρότος. Κι όλο
τραγουδύσε για το λαο, για τι λεφτερια... Νά μια μέρα
μυ λέγι: «Ι Προτομαγια ίνε ι γιορτι όλον τον εργατον».

Βλέπο, ετιράζοντε να πάνε έκσο απ' την πόλι ο πατέρας-
συ κ' ιράνα-συ. Δύλεθε κ' ι μάνη-συ στι φάμπρικα.

Ιρθανε κε ι σίντροφί-τυς απ' τι φάμπρικα κε ίπανε:
«Αλέκσι, θα θγάλις λόγο». Για τυς λόγυς-τυ ο Αλέκσις,
κάθιζε κάμποσες φορες στι φιλακι. Εγο τυ ίπα: «Αλέκσι,
να ίσε πιο προσεχτικος». Χαμογέλασε εκίνος κε μπί-
κανε στο δρόμο.

Ο ήλιος έλαμπε έτσι, όπως κε σήμερα. Μονάχα δεν ήτανε ο θόριβος αφτος. Άλότες ι αφεντάδες δεν τιν λογαριάζανε τιν εργατικι γιορτι...

Πίγανε εκίνι κε ρι ςάρπος επίτιδες, κσίπνισες κι άρχισες τα κλάματα: «Μάνα!» Ίσυνα ακόμα ενος χρονυ. Εφτιγαν.

Κάθυμε κε τυς περιμένο. Ετίμαξα το φαγι. Δεν έρχοντε. Περιμένο, περιμένο, τίποτε. Ο ήλιος βασίλεπσε πια, όταν φάνικε επιτέλυσ μόνι ι Δέςπο. Μα το πρό-σοπό-τις ταραγμένο.

— Ο Αλέκσις, — φονάζο, — πύ ίνε; τί έγινε;

Μόλις κατόρθωσε να μιλήσι... Μαζεφτίκανε, βλέπεις, ι εργάτες έκσο απ' τιν πόλι. Σικόσανε πσιλα τις ςιμέες, τις κρατύνε πσιλα. Αντιλάλιζε ο τόπος απ' τα τραγύδια-τυς. Κε στο δέντρο αρχίσανε να ανεβέννιν εκίνι πυ θα μιλύσαν. Κι ο πατέρας-συ ςκαρφάλοσε στο δέντρο... Ιχε φονι θροντερι, καθαρι ςαν κυδύνι...

Τον ακύνε ι άνθρωπι... τυς περικικλόσανε τυς δικύς-μας ι καζάκι. Ορμίσανε με τα ραστίγια...

Αρχίσανε να πιροβολύνε... Τον Αλέκσι-μυ τον ερί-κσανε κάτω με τα βόλια.

Εκξαντλίθηκε ἡ Δέσπο στὴ δουλιὰ... Ὁ πόνος τὴς ἔτρογε τὴν καρδιά... Ἀρχισε νὰ βίχι... ἡ κατικία-μας ἰγρι... Μαράθηκε καὶ πέθανε... Καὶ μίναμε διό-μας, μόνοι... Ἐ, κίτα! Στὴς γραμμές μπένουν ἡ δικί-μας, καὶ ἡ σιμέα ἔτιμι...

Μα τώρα δὲν πιροβολάνε στὴν κόκκινη σιμέα...

Στὰ χέρια τὸν μαθητὸν κινάτιζε ἡ κόκκινη σιμέα μετὴν ἐπιγραφὴ: „Ζίτο ἡ Πρότι τοῦ ραί!“ Κι ἀπάνο στὰ στίθια τὸν πεδὶον φενκοβολύσαν μικρὰ κόκκινα ἀστεράκια, ὅπως τὸ ἔμα τὸν ἐργατὸν, ποὺ σκοτόνανε ἡ καπιταλιστές.

— Γιαγιά, θὰ πάγο!

Κι αποφασιστικὰ ὁ Στέφανος βγήκε καὶ μπήκε στὴς γραμμές τὸν μαθητὸν.

Ἡ προτομαγία στὸν κερὸ τοῦ τζάρου.

Πίσω ἀπ’ τὴ γωνία τοῦ δρόμου, στὸ στενὸ σοκάκι μαζεφτίκανε ὡς ἑκατὸ ἀνθρώποι. Ἀπ’ τὸ βάθος ἀχύστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Βεσοβτσίκοφ.

— Μας βιζένουνε τὸ ἔμα!

— Πολιςοστα! — ἀπαντίσανε διαμίας κάμπουσες φωνές.

— Προσπαθεὶ τὸ παλικάρι, — ἔπε ὁ Ἀντρέας. —

Πρέπει νὰ πάγο νὰ το βοιθίσο!

Ἀχύστηκε ἡ τραγουδιστί-τὴ φωνή:

— Σύντροφι! Λένε πὸς στὸν κόσμον ζύνε διαφοροὶ λαὶ — εὐρεί καὶ γερμανι, ἐνκλέζι καὶ τάταρι. Μα ἐγὼ δὲν το πιστέβο. Ἰπάρχουνε μονάχα δύο λαὶ, ἐχθροὶ ἀσιμφιλίοτι, ἡ πλύσι καὶ ἡ φτοχὴ. Διαφορετικὰ φοροὺν ἡ ἀνθρώποι καὶ

διαφορετικά μιλούνε. Μα αν προσέχετε προς φέρνοντας πλύσι γάλι, γερμανι, ενκλέξι στον εργατικο κόσμο, θα δείτε, πως όλοι αφτι για τον εργάτι ίνε εχτρι, σαν κόχαλ στο λάρινκά-το.

Μέσα απ' το πλίθος κάποιος γέλασε.

— Μα αν κιτάκουμε απ' τιν άλι μερια, ύα δόμε πως ο γάλος εργάτις, ο τάταρος κε ο τύρκος ζύνε τιν ίδια σκιλίσια ζοι, πυ ζόμε ειμς, ο ροσικος εργατικος κόσμος!

Απ' το δρόμο όλο κε μαζεβότανε νέο πλίθος. Ο ένας κατόπιν απ' τον άλο, σιοπιλα, τεντόνανε τυς λεμύς-τυς, σικονόντανε πάνο στις μίτες τον ποδιόν-τυς, σπρα-χνόντανε στο σοκάκι.

— Ι αστινομία! — φόνακσε κάποιος.

Απ' το δρόμο στο σοκάκι ολόιςα πάνο στις ανθρό-πυς ερχόντανε καθάλα, κυνόντας τα καμτσίκια, τέσαρες αστινόμι, φονάζοντας:

— Διαλιθίτε!

Κατςυφιάζανε ι ανθροπι, ανόρεχτα ανίγοντας δρόμο-στ' άλογα. Μερικι σκαρφαλόσανε πάνο στις φράχτες.

Βάλανε τα γυρυνόπυλα πάνο στ' άλογα κ' εκίνα γριλίζυν, — παλικάρια μια φορα, — ακύστηκε κάπια θρον-τόδικι δινατι φονι.

Ο Αντρέας έμινε μόνος στο μέσο τυ δρόμου: κατα-πάνο-τυ κυνόντας τα κεφάλια ορμίσανε δύο άλογα.

Ας ίζε έτιμος.

Σ' όλο τον κόσμο,
ς' όλι τι γι
το σάλπιζμά-μας

αντιλαλι:

Ι όρα νκίζι.

νέον κερον.

— Ε, πιονέρε!

— Δό 'με, παρον!

Ο Γάρι Αιζμαν.

Ο Γάρι Αιζμαν ζύσε στην Αμερικι. Φιτύσε εκι σ'ένα σχολιο. Στο σχολιο διοργάνωσε πιονέρικο τάγμα, στο οπίο μπίκανε όλα τα προλετάρικα πεδια τυ σχολιου. Μαζι με τυς σιντρόφους-τυ είστυσε ολόκληρο δίχτι απο πιονέρικα τάγματα.

Μια φορα ίτανε σινέλεφσι τον πιονέρον.

Ο Γάρι προσκαλύσε όλα τα πεδια στον αγόνα για τι σοβιετικι εκσυσία σ' όλον τον κόσμο.

Εφτασε εκι απόσπαζμα έφριπισ αστινομίας. Ι αστινομία όρμισε στις γραμες τον πιονέρον. Όταν ένας απ' τυς αστινόμους πλίσίασε το Γάρι, έπιασε εκίνος το άλογο απ' τα χαλινάρια. Στι στιγμα σιλάθανε το Γάρι.

Ιστερα απο κάμποσες μέρες έγινε ι δίκι-τυ. Ι δικαστες καταδικάσανε το Γάρι σε έκσι μήνες φιλακι. Στι φιλακι τον ρίξανε μαζι με τυς κλέφτες. Τυ φερνόντανε θάρβαρα.

Όταν έφτασε ι όρα τις απελευτερόσις-τυ, ο διεφθιν-τις τις φιλακις τυ ίπε:

— Αν πέσις μια φορα ακόμα στα χέρια-μας, άσχιμα θα τιν έχις.

Μα ο Γάρι δεν ίτανε απ' τυς ανθρωπους εκίνους, πυ μπορι να τυς φοθερίσι κανένας.

Εκατο χιλιάδες άνεργι θήκανε στους δρόμους τις
Νέας Ιόρκης, ζιτώντας «πσομι κε δουλια». Μαζί-της ίτα-
νε κι ο Γάρι.

Τον σιλάθανε πάλι κε τον δικάσανε.

Κε πέρανε τιν εκσις καταδικαστικι απόφασι: πέντε
χρόνια στι σοφρονιστικι φιλακι.

Βαρια ι ζοι.

Το νέγρου το μάθρου ι ζίσι βαρια.

Σκληρος ο αφέντις δεν έχι καρδια,
το δούλο στον κάμπο σκληρα τιρανε,
αβλαχόνι το κνύτο το μάθρο πετσει.

Στι δουλια ι μιτέρα, το πεδί-τις μαζι
δεμένο στι ράχι-τις εκι κυθαλι.

Προστάζι στους δούλους ο αφέντις σκληρα,
τα πεδιά-τους να τάχυν μαζι στι δουλια.

Στις μάνας τι ράχι εκι το πεδι,
τι γέρνι, τι σφίνκι φορτίο βαρι.

Ο αέρας το δέρνι, ο ήλιος το πρίνι,
κ' εκίνι ποτάμια τον ίδροτα χίνι.

Απ' τιν πίρι τα μάτια μαθρίζουν, θολα.
Δίσκολα, όμος, να το πι δεν τολμα.

Ο Τιπ — πιονέρος.

Ο φορτοεκφορτοτις Ραρι ίπε στον Τιπ:

— Ίσε μικρος σαν σταλαματια. Αν το θράδι κιλίσι
ι σταλαματια στο δρόμο, μπορι κανένας να τι διακρίνι;

— Κανέννας — απάντισε ο Τιπ.

— Κιλίσυ τότε σαν σταλαρατια στη φάρμπρικα κε κόλισε εκι πέρα αφτο. — Κε έδοςε ο Ραμι στον Τιπ ένα μεγάλο φίλο.

Το προι πολι άνθρωπι μαζεφτίκανε στις πόρτες τις φάρμπρικας. Ο απσιλος Αραν διάβαζε μεγαλόφωνα:

— «Πινύρε. Φτάνι πυ υποφέραμε! Κάτο ι πλύσι!! Σ' όλα τα μέρι τυ κόσμυ γίνετε μεγάλος αγόνας. Ι εργάτες αγωνίζοντε ενάντια στις καπιταλιστες».

Ακσαφνα φανίκανε άνθρωπι με κσίλα κε ρεβόλβερ. Διόκσανε το πλίθος. Πιάσανε τον Αραν, τον βάλανε στο αφτοκίνιτο κε τον κυβαλίσανε.

Το βράδι ο Τιπ ζιτύσε το Ραμι:

— Ραμι — τυ ίπε, μόλις τον θρίκε, — κάθε νίχτα απο τόρα θα κολλάο τα φίλα-συ. Για να λένε σ' όλους:

— «Φτάνι πυ υποφέραμε! Κάτο ι πλύσι!»

Ο Τιπ έγινε μικρος πιονέρος.

Αλιος δεν μπορι να γίνι.

Ο Κάρολος, πυ ίνε μόλις ενια χρονον, σίμερα ίνε μόνος στο σπίτι. Ι μάνα-τυ θγίκε. Ο πατέρας-τυ έχι διο εβδομαάδες τόρα να φανι. Μ' αφτο δε φένετε παράκσενο στον Κάρολο. Κσέρι, πως ι αστινομία γιρέβι τον πατέρα-τυ κε γι' αφτο δεν πρέπι να θρίσκετε στο σπίτι. Ο πατέρας τυ Καρόλυ ίνε κομμουνιστας.

Ακούντε ποδαριες. Ανίγι ι πόρτα. Μπένουν τρις.

— Ε, σι μικρε, μόνος ίσε δο πέρα; — Νε...

— Κε ι μιτέρα-συ; — Βγίκε.

— Ο πατέρα-συ; — Εφγιε.

— Πύ;

— Δεν κσέρο, — απαντάι ο Κάρολος.

— Θα σε πάο στι φιλακι, — λέγι ο απσιλότερος απ' τος τρις.

Χτίπιζε δινατα ι καρδια τυ Καρόλυ, μα δεν ίπε τίποτε.

Σέρνουν προς τα κάτω το πεδι, το θγάζουν έκσο στο δρόμο κε το θάζυνε μέσα σ' ένα αφτοκίνιτο.

Ιστερα απο μιςι όρα θρέθικε σ' ένα μεγάλο φωτινο δομάτιο.

Εμπρός-τυ καθότανε ένας με αστινομικι στολι.

— Πόσον χρόνον ίσε; Πός σε λένε; Πας στο σκολιο;
Ο Κάρολος απάντιζε.

— Δε θέλεις να φας; — αρότιζε πάλι ο άνθρωπος με τιν αστινομικι στολι.

— Θέλο, — ίπε το πεδι.

Ιστερα απο τρία λεπτα ο Κάρολος καταθρόχιζε ένα κομάτι ψομι με σαλάμι (καλπας).

Ακσαφνα ο αστινόμος τον πλσιιάζι κε τυ λέγι:

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ; — Πάγοσε ο Κάρολος.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ; — Σιοπι.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ; σ' εροτο.

Μα ο Κάρολος τσιμυδια. Δε θγάζι λέκσι. Ισιχία στο δομάτιο, μονάχα τυ ρολογιω ο ριθμικος χτίπος ακύετε.

Κάπιος μπίκε. — Σας ζιτόνε.

Εθριζε ο αστινόμος κε θγίκε απ' το δομάτιο.

Περάσανε κάμποσα λεπτα. Κανένας δε μπίκε στο δομάτιο. Ετρεκσε ο Κάρολος στιν πόρτα κε τιν έσπροκσε.

Ι πόρτα άνικσε. Βγένι. Ι στρατιότες δε δύνουν κχ-
μια προσοχι στο πεδι. Κ' εκίνο τρέχι γοργοπόδαρο στο σπίτι.

Δεν ίμαστε μόνι.

Δεν ίμαστε μόνι... Χιλιάδες,
χιλιάδες εμς, τ' ανχόνια τυ Ιλις,
τα λάβαρα τυ λιτρομυ,
τα λάβαρά-μας,
πσιλα κιματίζυν παντυ,
στα πέρατα τυ κόσμυ.
Στα πέρατα τις γις αντιλαλι
τον πιονέρον παντυ το τραγύδι.
Περίφανα, παλικαρίσια
τυς δρόμυς σχίζυν κε περνυν
πιονέρι χιλιάδες.

Παντυ... Στον κόσμυ όλα:

Στι Μόσχα, στο Παρίσι,
στον Παγομένο το Βορα,
στιν καφτερι Μπουχάρα,
στις δρόμυς τυ Λονδίνυ,
στι λεφκομάρμαρι Αθήνα,
στιν κιτρινόμορφι τιν Κίνα.

Το πεδικο το σάλπιζμα ακύετε παντυ:

«Στον αγόνα το μεγάλο,
για τι δουλια τις εργατιας,
έτιμι πάντα!»

Ι φίλι κε ι εχτροί-μας.

Ι χέρα-μας ίνε ι ΕΣΣΡ.

Ιπάρχυνε στον κόσμυ κι άλες χόρες.

Αν ροτίσουμε τυς κατίκυσ τον χορον αφτον: — Πιός

ίνε ο γίτονάς-σας;

Θα απαντίσουν: — Ι Σοβιετικι Ενοσι.

Αν ροτίσουμε: — Τί ίνε ι Σοβιετικι Ενοσι;

Ι εργάτες θα απαντίσουν: — Ο καλίτερός-μας φίλος.

Ι καπιταλιστες θ' απαντίσουν: — Ο ασπονδότερος εχθρός.

Αν ροτίσουμε τος εργάτες: — Γιατί ίνε φίλος-σας;

Θ' απαντίσουν: — Εχι ίνε ι μπολσεβίκι. Κε το κόμα τον μπολσεβίκον ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόσμυ, ενοθίτε!». Το κόμα τον μπολσεβίκον ίπε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-σας. Δικά-σας τα δάσι κε ι κάμπι. Διόκστε τος πομέσσικυσ κε τος φαμπρικάντιδες».

— Το μπολσεβίικικο κόμα ίνε ο εχθρός-μας, — θα πύνε ι καπιταλιστες.

— Γιατί;

— Γιατι το κόμα ίπε «Προλετάρι όλυ τυ κόσμυ, ενοθίτε!» Ι εργάτες τις χόρας αφτις ίπανε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-μας. Δικά-μας τα δάσι κε ι κάμπι». Εχίني μας έδιοκσαν. Κε μας τα πέραν όλα.

Ι εργάτες κ' ι χορικι τις μεγάλις χόρας ίπανε:

— Διόκσαμε τος εχτρύς-μας. Τόρα όλα ίνε δικά-μας.

— Θα ανικοδομίσουμε τι χόρα-μας — ίπε το κόμα.

— Θα ανικοδομίσουμε τι χόρα-μας — απάντισαν ι εργάτες κε χορικι.

Το ράδιο.

Ι αντένα ακύραστι,

δε στέκι στιγμα,

κάθε λεπτο ίδισι

φέρνι, — αστραπι.

Πλατια εμεγάλωσε

ι πόλι εδο.

απ' τος φράχτες γλίτοσε

εχι το χοριο.

Απ' τις στέπες διόκσανε Τις θάλασσες ένοσαν
το σκοτάδι τ' άστρα. εκι με κανάλια
Τις τέχνις φαντάκσανε τις έριμες έστροσαν
εδο νέα άστρα. με ράγες κε ρσπάλια.

Κι όλα αφτα ατσάλινα
μοτορ κε δυλια,
όλα το ανθρώπινο
χέρι οδιγα.

Χτίζουμε.

- Χτίζουμε ιλεχτρικο σταθμο.
- Ανίγουμε νέα σιδεροδρομικι γραμι.
- Φτιάσαμε νέο εργοστάσιο.
- Κατα διο φορες ανιπσόςαμε τιν παραγογι τις φάμπρικάς-μας.
- Χτίζουμε νέα σπίτια, νέες πόλεις για τυς εργάτες.
- Πρότι εμς τελιόςαμε τι σπορα.
- Φτιάσαμε το πιο γοργοκίνιτο αεροπλάνο.

Παντο εργασία	Καθις θα δόσι
φάμπρικα κι,	λογαριαζμο
εδο προβάλυν	το τί εχτέλεσε
σπίτια απ' τι γι.	το χρόνο αφτο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Το προι. — Π. ΣΠΕΛΤΑ.	3	Ο τελεφετέος αποχερετιζμός με τον αρχιγο.	51
Ο παλικαρς.—Κατα το ΝΕΒΕΡΟΦ.	3	Αρχιγος, δάσκαλος, φίλος.	52
Ι βροχι.	4	Ο Ιοσιφ Βισαριόνοβιτς Στάλιν.	52
Ι κατεγίδι. — Λ. Ν. ΤΟΛΣΤΟΙ.	5	Ο Οχτόβρης σινεχίζετε.	54
Τα μανιτάρια. — ΤΑΜΠΕΛΙΝΙ.	6	Χτίζουμε. — ΜΙΛΕΡ.	55
Τα φυντούκια.	6	Εκπλιρόσαμε.—ΚΟΛΤΥΝΟΦ.	55
Ι έχιδνα.	7	Σίμερα κε άθριο.	56
Το τόπι. — ΜΑΡΣΣΑΚ.	8	Στον Κόκινο στρατο.	56
Το κολίμπι. — Κατα τιν ΥΡΑΔ -		Φρυρόντας.	58
ΣΚΑΓΙΑ.	9	Γράμα κρασνοαρμέν.	58
Το τάγμα στο λάγερ. ΜΑΡΣΣΑΚ.	10	Κςένο: κε δικός-μας. — ΜΠΑΡΤΟ.	59
Βοιθι.	10	Ι χόρα-μας.	60
Το περιβόλι.(διασκεβι).—ΤΣΥΚΟΦΣΚΙ	11	Ι δρόμι άλλοτε.	61
Το περιβόλι-μας.	13	Ο σιδερόδρομος.	61
Γις κορρες ίτε τις ρίζες.	14	Το ατσαλένιο ιπικο. — ΕΣΕΝΙΝ.	62
Τ' αγριόχορτα.	15	Τυρκσιμπ.	63
Ι λαχανοκάμπιες.	16	Το ζινιάλο. —Κατα το ΓΑΡΣΣΙΝ.	64
Ι κάμπια.	17	Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ. — ΠΡΙ-	
Ο θρύχνος.	17	ΣΕΛΕΤΣ.	65
Ο χίπος.	19	Ι ετιμότιτα τυ κόκινυ αεροπόρυ.	66
Το κςένο κλαδι.	20	Τα αεροπλάνα.	68
Στον χίπο τυ Μιτςόριν.	21	Ραδιοερασιτέχνις.	68
Ο μικρος φίλακας	22	Σφραγιζμένος επιβάτις.—ΜΑΡΣΣΑΚ.	69
Ι απρόσκλητι μυσαφίριδες.	23	Πόσο φοβερο, αλίθια!	70
Ι πιστι φίλακες.	25	Το τιγρόπυλο. -- ΠΕΡΟΒΣΚΑΓΙΑ.	70
Τα σποργίτια. — ΝΟΒΙΚΟΦ.	25	Το λεοντάρι κ' ι αλεπυ	72
Το σπυργιτάκι στι φολια. — Μ. ΓΟΡΚΙ.	26	Σκίλος ιγιονόμος. — Κατα τον	
Στ' αρπέλι. — Π. ΣΠΕΛΤΑ.	27	ΙΒΕΝΣΕΝ.	73
Το χινόπορο.	29	Ο φίλακας.	74
Στον κολχαζόκαμπο. — Γ. ΑΝΑ-		Ο μικρος ταχιδρόμος.	75
ΤΟΛΙΤΙ.	29	Ι λίκι.	76
Στιν Τςάκβα. — Γ. ΑΝΑΤΟΛΙΤΙ.	31	Πός ι λίκι μαθένυν τα πεδιά-τους. —	
Πριν κε τόρα — ΡΥΤΕΡΜΑΝ.	34	ΤΟΛΣΤΟΙ.	78
Εχι πυ ίτανε άλλοτε θάλτος.	34	Ο τολμιρος λαγος. -- Κατα τον ΜΑ-	
Ο ιλεχτροσταθμος.	36	ΜΙΝ ΣΙΜΠΙΡΙΑΚ.	79
Ο ιλεχτριζμος.	37	Ι μάχι.	81
Ιλεχτρικι λάμπα.—Γ. ΑΝΑΤΟΛΙΤΙ.	38	Πιάστηκε.	83
Ι μυσαφίριδες απ' το Μ.Τ.Σ.	39	Το πυλάρι.	84
Στα παλια τα χρόνια.	41	Το άγριο πυλάρι κε το τσακάλι.—	
Το αθέριστο χοράφι. — Ν. ΝΕ-		ΔΖΕΜΣ.	86
ΚΡΑΣΟΦ.	43	Αιτος—μπερυτ. —Κατα τον ΚΑΙ-	
Πος εργαζόμαστε στο εργοστάσιο στον	45	ΓΑΡΟΝΤΟΦ.	87
κερο τυ τςαρυ.	45	Ο πιρύλας. — Κατα τον ΜΗ'ΚΟΦ.	89
Ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Δένιν.	45	Το παράκςενο κοτόπυλο.	90
Στο θάνατο τυ Δένιν.	50	Φυτκόσανε. — ΠΛΑΒΙΔΣΣΙΚΟΦ.	91
		Ι ιλεχτρικι κλόσα.	91

Ι γρια Μαριο χ' ι όρνιθά-τις.—	ΦΕΡΜΠΥ.	93	Ι βροχι (λαικο)	119
Μυζίκος μια σπιθαμι. — Ν. ΝΕ-	ΚΡΑΣΟΦ.	93	Πος εφτα κσιλурги περάσανε απο	
Το πύλιμα τον πεδιον. — Κατα τον	ΠΡΙΣΣΦΙΝ.	94	ένα ποτάμι, όταν άρχισε να κινίτε	119
Ο Βάνιας Ζυκοφ. — Κατα τον	ΤΣΕΧΟΦ.	95	ο πάγος. — Κατα τον Μ. ΓΟΡΚΙ.	122
Στο ψαράδικο. — Κατα τον	Μ. ΓΟΡΚΙ.	97	Ι γιορτι τυ πρότυ αβλακιυ.	123
Το ψαράκι. — Γ. ΒΙΖΙΝΥ.		98	Ο λόντιρος.	123
Ανιχτος ο δρόμος.		98	Ι μεταβολι τυ βατράχυ.	123
Ο ήλιος μυσαφίρις.		95	Σιναβλία. — Β. ΠΑΠΑΝΤΟΝΙΥ.	125
Ι κισ Μαρία. — Κατα τον ΝΤΟΠ-	ΡΙΝΣΚΙ.	100	Ζοντανα σπίτια.	125
Το κυτάλι κε τα τρύζικα.		102	Ο θάνατος τυ κυνουπιυ.—	
Ο αχόρταγος μολας.		103	Β. ΜΠΙΑΝΚΙ.	126
Ιστορία μις υζμπέκας.		104	Ι ζοι τυ ποταμίσιυ αστακυ.	128
Μάρτις μίνας — όγδοι μέρα.		105	Τα παπάκια κε τα πεδια.—	
Ι κοκινόσιμεσφορούα.		107	Μ. ΠΡΙΣΣΦΙΝ.	129
Το αερόπλανο. — Γ. ΑΝΑΤΟΛΙΤΙ.		107	Ο μπάτις. — Γ. ΔΡΟΣΙΝΙ.	131
Ετιμο το κολχοζ τον ψαράδον.—	Π. ΣΠΕΛΤΑ.	108	Ι γαλίγι. — Δ. ΣΟΛΟΜΥ.	131
Ι ψαράδες. — Π. ΣΠΕΛΤΑ.		109	Αλος γελάι κε άλος κλέι. —	
Ι άνικσι.		110	Β. ΜΠΙΑΝΚΙ.	131
Το πρότο τιλεγράφιμα απ' το δάσος		111	Σιλογι.	132
Τα βιζανιάρικα στο δάσοι.		111	Τα δάσι.	133
Ι προτάνικσι. — Π. ΣΠΕΛΤΑ.		112	Ι κανονίζμι τυ δάσος.	134
Ι βροχι.— Γ. ΒΙΖΙΝΥ.		113	Στο δάσος.	135
Ανικσιάτικι αβγι.		114	Ι Προτομαγια.	135
Ι χελιδονοφολια. — Π. ΣΠΕΛΤΑ.		115	Αλιλοπρόσκλησι.	
Τα μαβροπόλια ήρθανε.—Κατα τον	ΜΠΟΓΤΑΝΟΦ.	116	Ι άλικι σιρέα. — Κατα τον	Π. ΜΑΡΚ.
Γράμα απ' το δάσος.—Β. ΜΠΙΑΝΚΙ.		117	Π. ΜΑΡΚ.	136
Τιλεγράφιμα απ' το δάσος.—	Β. ΜΠΙΑΝΚΙ.	117	Ι προτομαγια στον κερο τυ τσάρυ.—	
Ι επιστροφι τον πυλιον.—Β. ΜΠΙΑΝΚΙ		118	Κατα το Μ. ΓΟΡΚΙ.	138
			Ας ίζε έτιμος.	139
			Ο Γάρι Αιζμαν.	140
			Βαρια ι ζοι.	141
			Ο Τιπ — πιονέρος.	141
			Αλιος δεν μπορι να γίνι.	142
			Δεν ίμαστε μόνι.	144
			Ι φίλι χ' ι εχτρί-μας.	144
			Το ράδιο. — ΡΥΝΤΕΡΜΑΝ.	145
			Χτίζουμε.	146

· Переводчик: **Г. КАНОНИДИ**

Отвеч. редактор **А. ПРИНОС**

Техред. **Г. МИЛИДИ**

Сдано в набор 26-VI—1935 г.

Издание № 175

Формат бумаги 144x203/16

Тираж 3100

Подп. в печ. 5-VII—1935 г.

Уполкрайлит М—01546

Объем 91¼ печ. л.

Знаков в 1 печ. л. 26.784

Заказ № 1142

Типография „Коммунистис“ Ростов н-Д. 1935 г.

Ц. 1935
Акт № 116

Т і р т 80 х.
Д é с т р о 25 х.

8019

118
1722a

На греческом языке

Е. Я. ФОРТУНАТОВА

КНИГА ДЛЯ ЧТЕНИЯ
ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ
ЧАСТЬ ВТОРАЯ

склад издания:

Московская 53, Ростов н-Д.
КНИГОЦЕНТР